

24 საათი

პოლიტიკა

ბაზაზა ვერ გაამართლეს

"რა საჭიროა სამხედრო ბაზა, თუკი იგი გავლენას ვეღარ ახდენს საქართველოს შიდაპოლიტიკურ პროცესებზე?" - სკეპტიკურად კითხულობს რუსეთის სამხედრო-პოლიტიკური ანალიზის ინსტიტუტის განყოფილების გემგე, ისტორიულ მეცნიერებათა კანდიდატი, პოლიტოლოგი სერგეი მარკედონოვი.

A3

ეკონომიკა

ხელისუფლება სახელმწიფო საწარმოების საფუძვლიან რევიზიას იწყებს

სახელმწიფო საწარმოთა მართვის სააგენტო საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მოთხოვნას სამ სახელმწიფო საწარმოში აუდიტის ჩატარების თაობაზე "აფართოებს" და საკუთარი ინიციატივით ათ ყველაზე მსხვილ სახელმწიფო საწარმოში ოთხი საერთაშორისო აუდიტი შეჰყავს.

A4

უცხოეთი

რუსეთში საპრაზიკანტო კანდიდატი გააჩინარდა

რიბკინის საარჩევნო შტაბის უფროსი ამბობს, რომ იგი გასული ხუთშაბათის შემდეგ არავის უნახავს. რიბკინის ადგილსამყოფელი არც მისმა მეუღლემ იცის. მან ქმრის გაუჩინარება მილიციას გუშინ ოფიციალურად აცნობა.

A5

საზოგადოება

ავტოსადგომებიდან ბიუჯეტში 2 მილიონის ნაცვლად, 600 ათასი შადის

გარე ვაჭრობის პრობლემის, ასე თუ ისე, მოგვარების შემდეგ, საკრებულო ავტოსადგომების და პარკირების მოწესრიგებაზე გადავიდა. ოღონდ, "ნაციონალები" და "ლეიბორისტები", ჯერჯერობით, პარკირების განვითარების ფორმაზე ვერ შეთანხმდნენ.

A6

სამართალი

გაბინ ღირსების პილასევა, დღეს - ბრალდება

სასამართლო დავა, რომელიც გადაცემა "60 წუთს" და "საქართველოს რკინიგზის" ყოფილ ხელმძღვანელს, კორუფციული ბრალდებით ამჟამად ორთაჭალის ციხეში დაპატიმრებულ აკაკი ჩხაიძეს შორის თვეების წინ დაიწყო, დღეს უნდა დასრულდეს.

A7

აზიანი

თბილისი	15	☀
ქუთაისი	14	☁
ბათუმი	15	☁
სოხუმი	11	☁
ფოთი	13	☁
თელავი	14	☀
ზუგდიდი	13	☁
ბორჯომი	10	☁
ახმეტა	13	☀
ჭიათურა	11	☁
ბაზრა	9	☁
სამტრედი	14	☁

უცხოური ვალუტის კოეფიციენტი კარსი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	2.0775
ევრო	2.6071
გირვანქა სტერლ.	3.8153
რუბლი	0.0727

სამხანი ერთ ნავში ანუ როცა მისამა ზედმეტი

სამხანი.

დავით ზარაზიშვილი

საკონსტიტუციო ცვლილებები, რის შესახებაც ამდენს ლაპარაკობდნენ ვარდების რევოლუციის ლიდერები, განხორციელდა. დეპუტატთა ძველმა გვარდიამ ახალი შესწორებები, როგორც მოსალოდნელი

იყო, სულ გრიალ-გრიალით მიიღო. ერთადერთი, იმუნიტეტს ვერ შეუღლინ, რაც ასევე არ გახლდათ დიდი მოულოდნელობა. თუმცა, ცვლილებების მიღებას უზმაუროდ მაინც არ ჩაუვლია. ნარმოდგენილ შესწორებებს კატეგორიულად უარყოფდნენ სამოქალაქო სექტორის ის ნარმო-

მადგენლები, რომლებიც არა მარტო ნოემბრის მოვლენების აქტიური მონაწილეები იყვნენ, არამედ მანამდეც მნიშვნელოვან როლს ასრულებდნენ შევარდნაძის მმართველობის წინააღმდეგ საზოგადოებრივი აზრის ფორმირებაში და ლამის ახალი ხელისუფლების ნაწილად მოიაზრე-

ბოდნენ. იმავდროულად, პრეზიდენტი სააკაშვილი არანაკლები კატეგორიულობით მოითხოვდა ცვლილებების დაუყოვნებლივ გატარებას და საკითხს, არც მეტი, არც ნაკლები, ამდაგვარად სვამდა: ვინც ჩემთან არ არის, ჩემი მონინააღმდეგა.

ბაზრძალა A8 ბავარძა

პოლიტიკის ამორალური მხარე ოპერაში

"მაზევას" სტურუასელი ვერსია რუსი მაცურებლისთვის რეკლუციური აღმოჩნდა

ნანა კობახიძე

რეჟისორი რობერტ სტურუა გუშინ თურქეთში გაემგზავრა. ორი თვის განმავლობაში ანკარის თეატრში "ჰამლეტს" დადგამს. მანამდე კი საკუთარ თავს ხანმოკლე არდადეგაში მოუწყო. როგორც თავად ამბობს, მოსკოვის დიდ თეატრში ჩაიკოვსკის "მაზევაზე" მუშაობისას იმ მონაფესავით ითვლიდა დღევს, არდადეგებს რომ ელოდებოდა. ორთვიანი საშუალო რეჟისორის შემდეგ (რომელშიც ყველაზე დამაბული ბოლო 20 დღე იყო) მან "ყველა კონსპექტი გადაყარა" და ბედნიერი ჩამოვიდა თბილისში.

ჩვენ უკვე მიეჩვიეთ იმას, რომ სტურუას ნებისმიერი ახალი დადგმა საზოგადოების ყურადღების ცენტრში ექცევა (არა აქვს მნიშვნელობა, რომელ ქვეყანაში ახორციელებს იგი ჩანაფიქრს), ამიტომ არც ის დაინტერესება იყო გასაკვირი, რაც მოსკოვის დიდ თეატრში მის მიერ განხორციელებულ "მაზევას" ახლდა. თუ იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ ეს ოპერა ბოლოს 20 წლის წინათ დაიდგა, მოსკოვის დიდ თეატრში კი ორი სეზონია რუსული კლასიკა არ აქვს რეჟისორს, ამ დადგმის მნიშვნელობა კიდევ უფრო იზრდება.

თუმცა, ამ ყველაფრის მიუხედავად სტურუა შემოთავაზებას მაშინვე არ დათანხმდა - იმ მიზეზით, რომ ნანარმოებს კარგად არ იცნობდა. ბავშვობაში კიდეც ნახა და მოსაწყენი ეჩვენა - დრამატურგია არ ვარგოდაო, ამბობს. თუმცა, შემდეგ მუსიკა მოისმინა და მოეწონა.

ბაზრძალა B2 ბავარძა

რობერტ სტურუა ანკარაში "ჰამლეტს" დადგამს.

რუსეთის სამხედრო ბაზები - თავსატახი საქართველოსთვის და ევროპისათვის

კობა ლიქლიქაძე "რადიო თავისუფლება" საქართველო "24 საათისთვის"

პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილის განცხადებით, საქართველოს ახალი ხელისუფლება სერიოზულად ემზადება იმისთვის, რათა რუსეთის სამხედრო ბაზებმა ერთხელ და სამუდამოდ დატოვონ ქვეყნის ტერიტორია. თუმცა, ოფიციალური რუსეთისთვის ამ მოთხოვნის შესრულება არ იქნება იოლი, რადგან მოსკოვში სამხედრო ფაქტორს უამრავი დრომოჭმული მითი თუ სტერეოტიპი უკავშირდება. მაგრამ, რუსეთის სამხედრო ბაზების შემდგომი ყოფნა საქართველოს ტერიტორიაზე აღარ არის მხოლოდ საკუთრივ საქართველოსა და რუსეთის პრობლემა. დიდი ხანია, რუსეთის ბაზები დაბრკოლებად იქცნენ ევროპაში ჩვეულებრივი შეიარაღებული ძალების ხელშეკრულების რატიფიკაციის გზაზე.

ბაზრძალა A3 ბავარძა

ლევან თადიაშვილს სისხლის სამართლის კასუსისება უღის?

ზვიად რაუპი კახეთიდან

კახეთში ძალოვანებმა იმ ჩინოვნიკების დაპატიმრება დაიწყეს, რომლებმაც სახელმწიფოსა და ხალხის ქონება მითვისეს. სამართალდამცველების პირველი სამიზნე გურჯაანის რაიონის სოფელ კაჭრეთში განთავსებული სააქციო საზოგადოება "კახეთის პურის" გენერალური დირექტორი ლადო მარხვაშვილი ხდება. მას ბრალად ედება 1 მილიონ 900 ათასი ლარის გაფლანგვა. არ გამოირიცხავს, რომ ამ საქმის კვალი პარლამენტარ ლევან თედიაშვილამდეც მივიდეს.

სტრესის მიღება და გულის შეტევები კახელ ჩინოვნიკებს უკვე დაეწყო. ახალმა ხელისუფლებამ ხმაურიანი დაპატიმრებები ამ რეგიონშიც დაიწყო. ორიოდე დღის წინ, კახეთის სამხარეთო პოლიციის საგამომიებო სამსახურის განსაკუთრებით მნიშვნელოვან საქმეთა განყოფილებამ სახელმწიფოს მიერ გამოყოფილი კრედიტის გაფლანგვაში სააქციო საზოგადოება "კახეთის პურის" გენერალური დირექტორი ლადო მარხვაშვილი ამხილა და დააკავა.

ბაზრძალა A7 ბავარძა

მკვლელად გამოსაცხადებლად ბრალდებალთა ქმობაც საქმარისია

თამარ კაცხიძე

არც ერთი ქვეყნის კანონმდებლობაში არ მოიძებნება მუხლი, რომელიც დამნაშავეს ოჯახის წევრებზე ტერორს ან, მით უმეტეს, მათ დამნაშავედ გამოცხადებას გულისხმობდეს. თუმცა, როგორც ჩანს, საქართველოში ოფიციალურ კანონებზე დიდი ძალა დაუწერელ კანონებს აქვს, რომელსაც პოლიცია სიტუაციის შესაბამისად იგონებს.

ამის თქმის უფლებას დეპუტატ იური ჩიხრაძის შვილის - ვახტანგ ჩიხრაძის მკვლელობის საქმეში არსებული გაუგებრობა გვაძლევს, რის გამოც ორი უდანაშაულო ადამიანი შვიდი თვის განმავლობაში შინა პატიმრობაში აღმოჩნდა.

ბაზრძალა A7 ბავარძა

საქართველოს თანამშრომლებს პროკურატურაში დაქირავებენ

ზურაბ ჭანყოლაძის მიღწევა მოქმედებს პროკურატურაში სტუმრად

გენერალურ პროკურატურაში უახლოეს დღეებში ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების ყოფილი მინისტრის მერაბ ადგიშვილის გარდა, სისხლის სამართლის საქმე, შესაძლოა, სამოქალაქო ავიაციის ადმინისტრაციის თავმჯდომარე ზურაბ ჭანყოლაძის, შპს „საქაერონავიგაციის“ ხელმძღვანელ ალექსანდრე ჭილაგაძისა და სხვა თანამშრომლების მიმართაც აღიძვრას. ამის შესახებ განაცხადა უფროსალისტა ანტიკორუფციული საგამოძიებო ორგანიზაციის თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელმა უჩა მუმულაძემ.

უფროსალისტა ანტიკორუფციულმა საგამოძიებო ორგანიზაციამ გენერალურ პროკურატურას რამდენიმე დღის წინათ გადასცა დოკუმენტური მასალა, რომელშიც, უჩა მუმულაძის თქმით, მოყვანილია კონკრეტული ფაქტები აღნიშნული პირების კორუფციული საქმიანობის შესახებ. უჩა მუმულაძის თქმით, მათ მიერ დოკუმენტების გაყვალბებით, ხარჯების გაზრდით, თვითმფრინავების გაყიდვითა და ჯართად ჩაბარების შედეგად, ცენტრალურმა ბიუჯეტმა მილიონობით ლარი იზარალა.

უჩა მუმულაძემ აღნიშნა, რომ ამ საქმეში მერაბ ადგიშვილი ფიგურირებს და გენერალურმა პროკურატურამ უფროსალისტა ანტიკორუფციული საგამოძიებო ორგანიზაციის მიერ გადაცემულ მასალებზე დაყრდნობით მოკვლევა უკვე დაიწყო. **მედია-ნიუსი**

მინისტრთა კაზინოში ორ კვირაში გზავნილება

პარლამენტის ვიცე-სპიკერის გიგი წერეთლის განმარტებით, მთავრობის წევრთა კანდიდატურების წარმადგენად ხელისუფლებას ორი კვირის ვადა აქვს. მისი თქმით, პრეზიდენტი პარლამენტს დასამტკიცებლად უკვე პრემიერ-მინისტრის კანდიდატურას წარუდგენს, მისი დამტკიცების შემდეგ კი პრემიერ-მინისტრი საკანონმდებლო ორგანოს მთავრობის მომავალი წევრების კანდიდატურებს შესთავაზებს. **მედია-ნიუსი**

საქართველოს ელექტროენერჯის საბითუმო გაზრდის ღია წერილი

საქართველოს ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზრის მმართველმა ევროპულმა კონსორციუმმა ოფიციალურად მუშაობა დაიწყო 2002 წლის 12 თებერვლიდან და ისახავდა ორ ძირითად მიზანს:

- ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზრის ყოველდღიური ფუნქციონირების წარმატება მისი წამყვანი პრინციპების - გამჭვირვალობის, თანასწორუფლებიანობის, პასუხისმგებლობისა და ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესების გზით; და
  - სესხის ინსტიტუციონალური გაძლიერება შემდეგი დონისძიებების განხორციელებით:
    - შესაძლებლობათა გაფართოება და მმართველობის გაუმჯობესება
    - სათანადო გარემოს შექმნა, სადაც ელექტროენერჯის ბაზრის ექნება საშუალება განავითაროს საქმიანობა და აღმოფხვრას კორუფციისა თუ სხვა სახის დარღვევის ყველაფერი გამოვლინება
- 2003 წლის ბოლოს საბითუმო ბაზრის შეუძლია საჯაროდ გამოიტანოს თანხის ამოღებისა და გადახდის მაჩვენებლებთან მიმართებაში მიღწეული მნიშვნელოვანი წარმატებანი. თუმცა აქვე უნდა დავსძინოთ, რამდენიმე შედეგები არ წარმოადგენს ფინანსური და ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებას ენერჯო სექტორში და არსებობს რიგი პრობლემებისა, რაც ბაზარზე ჯერ კიდევ უნდა გადალახოს. საბითუმო ბაზრის მიერ განხორციელებული ნებისმიერი ტრანზაქციის შედეგები ყველასათვის არის საჯარო და ხელმისაწვდომი, ვინაიდან მონაცემები რეგულარულად ქვეყნდება პრესის მეშვეობით და თავსდება საბითუმო ბაზრის ვებგვერდზე. ზემოთ აღნიშნული ზემოთ აღნიშნული დადებითი მოვლენების განვითარებაში დიდი წილი მიუძღვის საბითუმო ბაზრის გენერალური დირექტორის მოადგილეს ბატონ იოსებ ნატროშვილს.
- 2004 წლის 2 თებერვალს ბატონი იოსებ ნატროშვილი მოულოდნელად იქნა დაკავებული თბილისის პროკურატურის მიერ. ბატონ ნატროშვილს ბრალი წაყენდა განსაკუთრებით დიდი ოდენობით გადასახადებისაგან თავის არიდების მოტივით მისი გენერალური დირექტორობის პერიოდში, ვიდრე კონსორციუმში ოფიციალურად იქნა შემოსული მმართველობაში.

ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზრის მმართველ კონსორციუმს სურს საჯაროდ დაადასტუროს მისი მტკიცე პოზიცია და რწმუნა ბატონი იოსებ ნატროშვილის უნაშაულობაში. ბოლო ორი წლის განმავლობაში საბითუმო ბაზრის თანამშრომლებთან ერთად იგი აწარმოებდა ყოველდღიურ საქმიანობას და საკუთარი პროფესიონალიზმით, ცოდნითა და სრული პატიოსნებით წმიშველლავან როლს თამაშობდა საბითუმო ბაზრის განვითარებაში.

ამასთანავე გვსურს განაცხადოთ, რომ მხარს ვუჭერთ თბილისის პროკურატურის მიერ წამოწყებული გამოძიების გაგრძელებას. მზად ვართ ვითანამშრომლოთ გამოძიებასთან, რათა საზოგადოებისათვის ცხადვყოთ, რომ კონსორციუმში ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზრის წარმართავს გამჭვირვალობის, თანასწორუფლებიანობისა და თავდადების პრინციპით. გვსურს ხაზგასმით აღვნიშნოთ თანხების გადართვების ხილულობა და სისუფთავე. სატრანსპორტო ანგარიშიდან თანხების განაწილება ხდება მისი აღმასრულებელი საბჭოს მიერ დამტკიცებული პროცედურებითა და საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების შესაბამისად.

საქართველოს ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზრის გენერალური დირექტორი

ალბერტო სოლისი

საქართველოს ეროვნული ბანკის შეწყობიანა სახაზინო ვალდებულებების აუქციონზე ბაიყდვის თარიღია

2004 წლის 11 თებერვალს შედგება სახაზინო ვალდებულებების აუქციონი. აუქციონზე გამოტანილი იქნება 2 500 000 (ორი მილიონ ხუთასი ათასი) ლარის ღირებულების ნომინალური ღირებულების სახაზინო ვალდებულებები.

გადახდის სიდიდე განისაზღვრება 25.00 პროცენტული პუნქტით. სახაზინო ვალდებულებების დაფარვა განხორციელდება 2004 წლის 11 აგვისტოს. დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ განაცხადი დადგენილი ფორმით წარუდგინონ საქართველოს ეროვნულ ბანკს კომერციული ბანკების მეშვეობით არაუგვიანეს 2004 წლის 11 თებერვლის 10 საათამდე. აუქციონის შედეგები სახაზინო ვალდებულებების მყიდველ ბანკებს ეცნობებათ იმავე დღეს და გამოქვეყნდება მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით.

აუქციონში მონაწილეობის მსურველინ გაცნობილი უნდა იყვნენ "საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ სახაზინო ვალდებულებების გამოშვების, განთავსების, მოძიქვევის, აღრიცხვისა და დაფარვის შესახებ" დებულებას და აღიარებდნენ მის საკვალდებულო შესრულებას. განაცხადის ფორმების მიღება შეიძლება ეროვნულ ბანკში ან ნებისმიერ კომერციულ ბანკში.

აუქციონის კომიტეტი

პარლამენტის ახალი რეგლამენტი

საქართველოს პარლამენტს უახლოეს დღეებში ახალი რეგლამენტი ექნება. აღნიშნული გადაწყვეტილების საფუძველი პარლამენტის თავმჯდომარის ნინო ბურჯანაძის ინიციატივა გახდა და პარლამენტში რეგლამენტის ახალი პროექტი შეიქმნა, რომელსაც კანონის ძალა მიენიჭება. როგორც ბურჯანაძემ აღნიშნა, პარლამენტის რეგლამენტი სიახლეების შექმნის აუცილებლობა მას საპარლამენტო მუშაობის გამოცდილებამ უჩვენა. "ფიქრობ, ახალი რეგლამენტი ბევრ იმ საკითხს გადაწყვეტს, რომელთა გამოც, 1999 წლის მოწვევის პარლამენტის მუშაობაში კრიზისული სიტუაციები იქმნებოდა", - აღნიშნა ბურჯანაძემ. მისი აზრით, ამჟამინდელი პარლამენტის ქმედუნარიანობის შესუსტება, გარკვეულწილად, რეგლამენტის ზოგიერთმა მოთხოვნამაც განაპირობა. როგორც კანონპროექტის ერთ-ერთმა ავტორმა განაცხადა, პარლამენტის რეგლამენტში ცვლილებების შეტანის უფლება მხოლოდ დეპუტატებს ექნებათ და იგი კანონის ძალის მქონე ნორმატიული აქტი იქნება. "თუ დღემდე პარლამენტის საქმიანობის შესახებ სამართლებრივი დებულებები განერილი იყო სხვადასხვა კანონებში, ყველაფერი ერთიანი, კოდიფიცირებული და სისტემატიზირებული იქნება", - აღნიშნა ავტორმა.

ინტერ-პრესი

ნარკომოვაჭრები, ძმები - იფრამ და ილგარ ისაევები დააკავეს

გუშინ, მარნეულში, ქვემო ქართლის სამხარეო პოლიციის თანამშრომლებმა ნარკომოვაჭრები, ძმები - იფრამ და ილგარ ისაევები დააკავეს. სამართალდამცველები ჩხრეკის ორდერის საფუძველზე მათ სახლებში შევიდნენ.

ქვემო ქართლის სამხარეო პოლიციის უფროსის გოდერი ჩარქელაიანის ინფორმაციით, ნარკოტიკების მოხმარებისა და რეალიზაციისთვის მრავალჯერ ნასამართლე იფრამ მუსაევს ჯიბეში უპოვეს 6 ე.წ. "ბაში" ჰეროინი, ხოლო კინოვალდებში, ძალებში დახმარებით, მის საწოლში კიდევ 4 "ბაში" აღმოაჩინეს. გარდა ამისა, იფრამ მუსაევს მიიღწინა ამოღებულ იქნა სარძილო მდგომარეობაში ბიჭი და ვალუალონი თოფი.

რაც შეეხება ილგარ მუსაევს, მას სპეცოპერაციის დროს 7 "ბაში" ჰეროინი აღმოაჩნდა. "თითოეულ მათგანს 1 გრამზე მეტი ნარკოტიკი ჰქონდა, რაც განსაკუთრებით დიდ რაოდენობად ითვლება. ჩვენ ერთი თვის წინ დავაკავეთ ნარკომოვაჭრე თამილა ბაირამოვა, რომელმაც აღიარა, რომ სარეალიზაციოდ ნარკოტიკებს მუსაევებისგან ყიდულობდა," - აცხადებს ჩარქელაიანი.

"სამი დღის წინ სამინისტროსთან ერთად ჩატარებული სპეცოპერაციის შედეგად მარნეულში მცხოვრებული ნარკომოვაჭრები ჩუმბურძი დააკავეს. სამუშაოები კვლავ გრძელდება. ვაკეკს ოპერატიული მონაცემები და უახლოეს ხანებში კიდევ რამდენიმე ნარკომოვაჭრის დაკავებას ვეგეგმავთ." - ამბობს ქვემო ქართლის სამხარეო პოლიციის უფროსი.

ინტერ-პრესი

306 და რისტონის ისროდა კოდორის ხეობაში, გაურკვეველია

ემზარ კვიციანი ვერ გაარკვია ვინ ისროდა კოდორში.

გუშინ დილიდან კოდორის ქვემო ხეობაში სროლის ხმა ისმოდა. ისროდნენ ყველა სახის იარაღიდან - ჯავშანტექნიკიდან, ტყვიანობიდან, საზენიტო დანადგარებიდან. სროლა, დაახლოებით, ორი საათის განმავლობაში გაგრძელდა და კარგა ხანს გაურკვეველი იყო, ვინ ვინ ისროდა.

მოულოდნელად ატეხილ სროლასთან დაკავშირებით, კოდორის ხეობაში სასწრაფოდ განგაში და საგანგებო მდგომარეობა გამოცხადდა. თავდაცვის სამინისტროს დაქვემდებარებული რაზმის "მონადირის" წევრები და ადგილობრივი მოსახლეობა იარაღით ხელში ხეობის მისადგომებთან დაირაზმა. ადგილობრივი მოსახლეობასა და ჯგუფ "მონადირის" წევრებისგან შექმნილ ბატალიონებს, რომლებიც წინა ხაზზე, სოფელ ლათასთან განლაგდნენ, კოდორის ხეობაში პრეზიდენტის რწმუნებული ემზარ კვიციანი ხელმძღვანელობდა. სროლას ადგილობრივი მოსახლეობაში მსხვერპლი არ მოჰყოლია, არც არავინ დაზარალდა.

ვინ ისროდა კოდორის ხეობაში, ამის შესახებ გუშინ მთელი დღის განმავლობაში უშეძლებლობის სამინისტრო კონკრეტულ პასუხს არ იძლეოდა. "საგანგებო არაფერია. ყველაფერი მოგვიანებით გაირკვევა, შესაძლოა, რუსები წერთნებს ადგილობრენ", - ასეთი განცხადებით კვიციანი და ქვეყნის უშიშროების სამსახურის თანამშრომელთა მხრიდან. სროლების დასრულებისთანავე, სიტუაციის ადგილზე შესასწავლად, პრეზიდენტმა, საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის თავმჯდომარის ვალერი ჩხეიძის ხეობაში გამგზავრების ბრძანება გასცა. ძალოვანთა საგანგებო თათბირის დასრულებისთანავე ვალერი ჩხეიძე ვერტმფრენით ხეობაში გაფრინდა, თუმცა, ნილის გამო, ვერტმფრენმა კოდორის ხეობაში ვერ შეაღწია. ხეობაში გუშინვე გაგრძელდა ინფორმაცია, რომ ვიღაცას სიტუაციის დაბაბა სურს და კოდორის ხეობის მიმართულებით სროლა სწორედ ამ მიზანს ემსახურებოდა. კოდორის ხეობელთა ბრალდება, რომ სროლას ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის ზონაში განლაგებულ რუს სამშვიდობოთა 107-ე საგუგუფომბო აწარმოებდნენ, რუსეთის თავდაცვის სამინისტრომ სასწრაფოდ და კატეგორიულად უარყო, არადა, თავად კოდორის ხეობელები ირწმუნებიან, რომ ხეობაში ციცილი სწორედ რუს სამშვიდობოთა საგუგუგოდან გახსნეს.

"გეგონებოდათ, ომი დაიწყო, გუგუგუნებდა და ზანზარებდა ყველაფერი, მოსახლეობა პანიკამ მოიცვა, ვერაფერს ვიგებდით, ქალი, ბავშვი, ყველა პანიკაში იყო. საქმე ისაა, რომ, რაც არ უნდა მოხდეს, ჩვენს დასახმარებლად აქ რაიმე დამატებითი ძალები არ არა, ჩიტც ვერ შემოაღწევს. თოვლისგან გადაკეტილი-გადახერგილია გზები, უამინდობის გამო ფრენა არ არის. ის ხომ მაინც უნდა ვიცოდნენ, რუსი სამშვიდობოები, უზრუნველ, სროლაში შეტყობდნენ თუ ყველა სახის ტექნიკიდან ჩვენი მიმართულებით ცეცხლის განაღება სერიოზული დარტყმის წინაპირობა იყო. სრულ ბლოკადაში ვართ, ჩვენი დამხმარე არავინ არის, რომ ამოგვიდეთ ერთიანად, ვერაფერი ვერაფერს გაიგებს. გზები ასე იქნება გადაკეტილი თოვლის დადნობამდე. წინა ხელისუფლებამ არ ზრუნავდა ჩვენზე, ამ ხელისუფლებამ მაინც მოგვაცივს ყურადღება. უკვე ათი წელია, ასეთ დღეში ვართ. ადგილობრივი მაცხოვრებელთა მობოლიზაცია ყოველთვის ვერ გავშველდით. არ ვართ იმის ღირსნი, რომ ასე მოგვეყვაროს ვინმე", - ასეთი შინაარსის კომენტარებს აკეთებდნენ გუშინ კოდორის ხეობის ის მაცხოვრებლები, რომლებთან დაკავშირებაც ჩვენ შეეძლო.

მათი მონათხრობების მიხედვით, სროლა დილის თერთმეტ საათზე დაიწყო და ორ საათს გაგრძელდა. რაც შეეხება რუსი მშვიდობისმყოფელების 107-ე საგუგუგოს, ადგილობრივი მოსახლეობის განმარტებებით, ის ქვარჩხანასა და ილტას შორის მდებარეობს და აფხაზური მხარის მიერ კონტროლირებად ტერიტორიას ესაზღვრება.

პრეზიდენტის რწმუნებულმა კოდორის ხეობაში ემზარ კვიციანმა, რომელმაც გუშინ დილიდანვე ხეობაში განგაში და საგანგებო მდგომარეობა გამოაცხადა, ჩვენთან საუბრისას აღნიშნა, რომ რუსი სამშვიდობოების გარდა, იქ ვერაფერი ისროდა. არადა, რწმუნებულის თქმით, რუსი სამშვიდობოების ერთ-ერთი სარდალი, რომელიც თავად დაკავშირება კვიციანს, თურმე თავგანძობებით არწმუნებდა მას, რომ სროლა აფხაზებმა ატეხეს.

"შუქმდებოდა, ამ საქმეში აფხაზები იყვნენ გარეული. მოგესვენებათ, კოდორში როგორი დიდობილობაა. საიდანაც სროლა დაიწყო, იქ აფხაზები ვერ მიაღწევდნენ. იქ მხოლოდ რუსი სამშვიდობოები დგანან. ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ თითქოს რუსები რაღაც სწავლებებს გადიან, სიმართლეს არ შეეფერება. ჩვენი სადაზვერურო რაზმები ფიზიკლად არიან. სრული მობილიზაციაა. ამჟამად სიტუაცია უკვე დაწყნარდა. ერთი მხოლოდ, ქალიც და ბავშვიც პანიკაშია", - აცხადებს ემზარ კვიციანი.

ერთი სიტყვით, ვინ ვის და რისთვის ესროდა, გუშინ მაინც გაურკვეველი დარჩა. ძალოვანები კი დღის ბოლოს კვლავ იმორებდნენ: "საგანგებო არაფერია".

ბათუნა ჯანგირაშვილი

პრეზიდენტი სააკაშვილი და ასლან აბაშიძე კვირის ბოლოს შეხვედებიან

საქართველოს პრეზიდენტ სააკაშვილისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ლიდერის ასლან აბაშიძის შეხვედრა მას შემდეგ იგეგმება, რაც რუსეთის ფედერაციაში ვიზიტით მყოფი აბაშიძე - ბათუმში, პრეზიდენტი სააკაშვილი კი თბილისში დაბრუნდება. წინასწარი ინფორმაციით, სააკაშვილისა და აბაშიძის პირისპირ შეხვედრა მომავალი კვირის ბოლომდე მოხერხდება. საუბარი ცენტრისა და რეგიონის ურთიერთობას და ამ მხრივ შექმნილ პოლიტიკურ-ეკონომიკურ ვითარებას შეეხება. პრეზიდენტისა და ავტონომიური რესპუბლიკის მეთაურებს შეხვედრის ინიციატორი მიხეილ სააკაშვილია, რომელიც რამდენიმე დღის წინ აბაშიძეს ტელეფონით ესაუბრა. შეხვედრის შესახებ გადაწყვეტილება სატელეფონო საუბრისას მიღეს. **მედია-ნიუსი**

„ახლები“ საქართველო ინიციატივა

მიმდინარე კვირას საპარლამენტო კომიტეტებმა, წესით, საარჩევნო კანონმდებლობაში შესატანი ცვლილებების პროექტების განხილვა უნდა დაიწყო. მართალია, პარლამენტის ინტერფრაქციული ჯგუფის წევრები აცხადებენ, რომ "ცვლილებების პაკეტი, ძირითადად, ტექნიკური ხასიათისა და საარჩევნო ვადებსა და პროცედურებს ეხება", მაგრამ, ამის მიუხედავად, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის და, მთლიანად, საარჩევნო ადმინისტრაციების დაკომპლექტების წესის განხილვას პარლამენტი გვერდს მაინც ვერ აუღლის.

ომოხიციური ფრაქციები არჩევნების ინს ცესკო-ს ფორმირების წესის შეცვლას დაფინანსებით ითხოვენ, რადგან, მათი აზრით, "საარჩევნო ადმინისტრაცია ამჟამად ხელისუფლების ერთპარტიული მონოპოლიის ქვეშ იმყოფება, რის გამოც საპარლამენტო არჩევნების სამართლიანად ჩატარება გამორიცხულია."

პარლამენტში უკვე შესულია "ახალი მემარჯვენეების" მიერ წარმოდგენილი კანონპროექტი, რომელიც სწორედ საარჩევნო კომისიების დაკომპლექტების პრინციპს ეხება. როგორც "24 საათთან" საუბრისას ცესკო-ს წევრმა "ახალი მემარჯვენეებიდან" გიორგი ჩახნაშვილმა განაცხადა, ცესკო-ს ფორმირებისას აუცილებელია პარტიტეტის დაცვა. მისი თქმით, ამ ეტაპზე ყველაზე მისაღება შემდეგი მოდელი:

კომისიის ერთ წევრს ნიშნავს პრეზიდენტი, თითო-თითოს - ავტონომიური რესპუბლიკების ხელმძღვანელობა, ასევე თითო-თითოს - 1999 წლის საპარლამენტო არჩევნებში გამარჯვებული სამი პარტია ("მოქალაქეთა კავშირი", "ალორძინება", "მრეწველობა გადაარჩენს საქართველოს") და ის ხუთი პარტია, რომელთაც 2002 წლის ადგილობრივ არჩევნებში თბილისში ოთხპროცენტის ბარიერი დაძლიეს ("ლეიბორისტული პარტია", "ნაციონალური მოძრაობა", "გაერთიანებული დემოკრატები", "ახალი მემარჯვენეები", ერთობა).

24 საათი

"ვი-ეი კონსალტინგი" თავის ფილიალს უკეთ გააკონტროლებს

"გაერთიანებულმა სადისტრიბუციო ენერჯოკომპანამ" (გსეკ), როგორც იქნა, ელექტროენერჯის აღრიცხვანობის მოწესრიგებაზე ზრუნვა დაიწყო. კომპანიის მმართველმა ამერიკულმა "ვი-ეი კონსალტინგ გრუპ"-მა რუსულ "ელსტრ მეტრონიკასთან" ხელი მოაწერა ხელშეკრულება აღრიცხვის ხელსაწყობისა და პროგრამული უზრუნველყოფის მინიჭების თაობაზე. კონტრაქტს საქართველოს ენერჯოუსფერისთვის პროგრამის ფარგლებში ამერიკის საერთაშორისო განვითარების სააგენტო დააფინანსებს.

როგორც "24 საათს" "ვი-ეი კონსალტინგიდან" აცნობებს, "ელსტრ მეტრონიკა" საერთაშორისო ტენდერის საფუძველზე შეარჩიეს. სისტემაში, რომელიც ამ კომპანიაში გსეკ-ს უნდა მოაწოდოს, მრეცხველები და საკომუნიკაციო ხელსაწყობები შედის. გარდა ამისა, "ელსტრ მეტრონიკა" გსეკ-ს მოაწვდის "კომპიუტერიზებული მონაცემთა შეგროვების სისტემას", რომლის საშუალებითაც ენერჯოკომპანია თავისი მომსახურების სფეროში შემავალი 440 ობიექტიდან უახლესი ინფორმაციის მიღებას შეეძლებს.

საბოლოოდ, ამ ტექნოლოგიებმა გსეკ-ის აღრიცხვანობა უნდა მოაწესრიგოს. ამ სისტემის დამონტაჟების შემდეგ ენერჯოკომპანიის ხელმძღვანელობას საშუალება ექნება, დაუყოვნებლივ მიიღოს რეალური ინფორმაცია თავისი ფილიალებისა და მათი ფიდერებისათვის ელექტროენერჯის მინიჭების შესახებ.

გსეკ-ში ვარაუდობენ, რომ ამ ხელსაწყობის პირველ პარტიის თბილისში ექვს კვირაში ჩამოიტანენ.

"ამ სისტემის საშუალებით ჩვენი მართვის ჯგუფს ის ძირითადი მონაცემები მიეწოდება, რომელიც საჭიროა კომპანიის ფილიალების მიერ მოხმარებად ელთათვის მინიჭებული ელექტროენერჯის უკუთვლად გაკონტროლებისთვის", - მიიჩნევს გსეკ-ის ტექნიკური დირექტორი მაიკლ ჰენრი. ის იმედოვნებს, რომ ახალი სისტემის დაწერვა ენერჯოკომპანიის მართვის გაუმჯობესებას საგრძნობლად შეუწყობს ხელს.

მაია ურუშაძე

ორი სიტყვით

თბილისი. "საარჩევნო კოდექსში" შესატანი ცვლილებების პროექტის მოსამზადებლად უახლოეს დღეებში პარლამენტის ინტერფრაქციული ჯგუფი შეიკრიბება და ოპოზიციური პარტიების მოთხოვნების საფუძველზე ცესკო-ს დაკომპლექტების წესის შეცვლის ინტერ-პრესი

თბილისი. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა უახლოეს ხანებში რუსეთთან ელექტროენერჯის იმპორტს დაიწყებს. ამის შესახებ მოსკოვში მყოფმა აჭარის ლიდერმა ასლან აბაშიძემ განაცხადა. მისი თქმით, იმპორტირებული ელექტროენერჯის მოცულობა დღე-ღამეში 100 მეგავატზე იქნება. "აჭარაში ამ მოცულობის ელექტროენერჯის მოხმარება არასდროს ყოფილა. ინტერ-პრესი

თბილისი. საქართველოს 1999 წლის მოწვევის პარლამენტის საგაზაფხულო სესიის პირველი სხდომა 10 თებერვალს გაიმართება. პარლამენტის თავმჯდომარის ნინო ბურჯანაძის განცხადებით, პარლამენტი, 28 მარტისთვის დაგეგმილ საპარლამენტო არჩევნების გამო, მხოლოდ ერთ სესიას ჩაატარებს და არჩევნებამდე მუშაობას შეწყვეტს. ინტერ-პრესი

თბილისი. 20-25 თებერვალს საქართველოს პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილის ვაშინგტონში დაგეგმილ ვიზიტთან დაკავშირებით, თელი უფროსი ამშ-ში გაემგზავრება. **მედია-ნიუსი**

თბილისი. საქართველოს პირველი პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას უფროსი ვაჟიმილი, პოლიტიკური მოძრაობა "თავისუფლები" დამფუძნებელი კონსტანტინე გამსახურდიას, რომელიც 14 ბოლო 14 წლის განმავლობაში შეიკრიბა ცხოვრობს, საქართველოს ხელისუფლებისადმი მიმართავს აშხალებს. **მედია-ნიუსი**

თბილისი. "ჩვენი აჭარა" ერთ-ერთი ლიდერი კობა ხაბაზი აცხადებს, რომ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მეთაურის ასლან აბაშიძის მოსკოვში ვიზიტისას, ერთ-ერთი საკვანძო საკითხად ბათუმის ნავსადგომის რუსეთისთვის ხელსაწყოების მიმწოდებას პირობებში გადაცემა განიხილება. **პრაიმ-ნიუსი**

თბილისი. "გაერთიანებული ოპოზიცია" - ჩვენი აჭარას" ერთ-ერთი ლიდერი კობა ხაბაზი აცხადებს, რომ მოსკოვში ბათუმის სახელმძღვანელო ადგილობრივი ფრაქციის წევრების ნაცვლად, დაახლოებით 700 სამხედროს რუსეთიდან ჩამოყვანას აპირებს. ხაბაზის აზრით, მოსკოვის მიერ ასეთი მოქმედებების ფონზე, ამჟამად რუსეთში მყოფი აჭარის ავტონომიის მეთაური ასლან აბაშიძე ცდილობს, ისეთი ნაბიჯები გადადგას, რომლისაც ის ადგილობრივი მოსახლეობას დააშინებს. **პრაიმ-ნიუსი**

თბილისი. საქართველოს პირველი პრეზიდენტის ზ

ბაზუბმა ვერ გაამართლეს

“რა საჭიროა სამხედრო ბაზა, თუკი იგი გავლენას ვეღარ ახდენს საქართველოს შიდაპოლიტიკურ პროცესებზე?” - სკეპტიკურად კითხულობს სერგეი მარკედონოვი

მოსკოვის სამხედრო-პოლიტიკური წრეების წარმომადგენლები სავარაოდ აღიარებენ, რომ აშშ სახელმწიფო მდივნის კოლინ პაუელის რუსეთის დელეგაციის ვიზიტის შემდეგ კრემლმა საქართველოში სამხედრო ბაზებზე საუბრის ტონი შეარბილა. პაუელი ჯერ კიდევ თვითმფრინავში იჯდა, როცა რუსეთის თავდაცვის სამინისტროს მაღალჩინამბ მოხელემ ფურნალისტებთან საუბარში განაცხადა, რომ საქართველოდან 7-9 წელიწადში ბაზების გატანა საცხებით რეალურია. თავდაცვის მინისტრ ივანოვის თანამემწის, ვლადიმერ მედვედევის განცხადებით საქართველოდან სამხედრო ბაზების გაყვანა, თურმე, ხუთ წელიწადშიც შესაძლებელია. რამ განაპირობა მოსკოვის პოზიციის ასეთი მტკაპროფოზა?

“24 საათის” შეკითხვებს პასუხობს რუსეთის სამხედრო-პოლიტიკური ანალიზის ინსტიტუტის განყოფილების გემგე, ისტორიულ მეცნიერებათა კანდიდატი, პოლიტოლოგი სერგეი მარკედონოვი.

რუსულად ნიკარაძე
საბ. კორ. მოსკოვი

- საიდან განჩნდა ახალი ვადა - ხუთი წელი?

- პაუელის დაპირების შემდეგ, რომ საქართველოში აშშ-ს სამხედრო ბაზები არ იქნება, მოსკოვმა პოზიცია შეცვალა და ვადებს გადახედა. რუსეთის უმაღლესი სამხედრო გენერალიტეტის დიდი წინააღმდეგობისა და მისი პროკომუნისტური განწყობების მიუხედავად, სახეზე გვაქვს მოსკოვის დიდი კომპრომისი ბაზების გატანის ტრადიციული ვადების საკითხში და ამის პროგნოზირება შეიძლება კიდევ პაუელ-პუტინის შეხვედრიდან გამომდინარე.

- როგორ ფიქრობთ, რატომ გადადგა საპრეზიდენტო არჩევნების წინ პუტინმა ასეთი არაპოპულარული ნაბიჯი, მას სამხედროების უკმაყოფილება არ აფიქრებს?

- მოსკოვი განხილულია დათმობებისათვის. მოსკოვს არ შეუძლია ამერიკასავით დაეხმაროს საქართველოს.

მთავარია ბაზების გატანის პრობემის შეთანხმება. კარგი იქნება, თუ საქართველოდან გამოყვანილი რუსი სამხედროები და მათი ოჯახები სადმე ტრიალ სტეპში არ მოხვედებიან. როგორც ჩანს, ამაზე უკვე ამერიკა იზრუნებს და ჩვენს სამხედროებსაც პირობებს შეუქმნა. ჩვენ ისე არ უნდა გავიგდეთ, როგორც გერმანიიდან. და საერთოდ, რა საჭიროა სამხედრო ბაზა, თუკი იგი გავლენას ვეღარ ახდენს საქართველოს შიდაპოლიტიკურ პროცესებზე. ბაზებმა ვერ გაამართლეს, ანუ ჩვენი ბაზები დღეს საქართველოში პოლიტიკურად ვერაფერიათარ როლს ვეღარ თამაშობენ. თუმცა ეს არ ეხება აფხაზეთის ზონას. იქ ბაზა სხვაა.

- რატომ?
- იმიტომ, რომ უნდა გავიგოთ, რაზე ვლაპარაკობთ, ეინიკურ საქართველოზე თუ აფხაზეთზე? რუსეთის სამხედრო ბაზა არ უნდა იყოს ეინიკურ საქართველოში, აფხაზეთიდან კი რუსეთის სამხედროების ნახვლა ომის განახლებას ნიშნავს. ამაზე პაუელ-პუტინს შორის მოხდა გარიგება.

- როგორი იყო მოსკოვის რეაქცია აფხაზეთის ხელისუფლებასთან აშშ-ს ვიზიტის მავლის შეხვედრაზე?

- მან რეალურად შეაფასა სიტუაცია, თუმცა აშშ აქაც პოპულისტურ როლს თამაშობს. არა მგონია, რომ დღეს აშშ-ს ადმინისტრაციას საქართველოს მწვავე პრობლემების მოგვარება შეეძლოს. ახლა პრიორიტეტები იცვლება. ხვალდან გვექნება საქართველო არა საქართველოსათვის, არამედ საქართველოს მოქალაქეებისათვის. გვექნება მოლოდინი არა მხოლოდ მოლოდინებისათვის, არამედ ამ რესპუბლიკის მოქალაქეებისათვის. ეს მოდელი სხვა რესპუბლიკებისთვისაც მისაღები იქნება.

- მეჩვენება, რომ სააკაშვილის ვიზიტის წინ საქართველოს პროცესების გაუმჯობესებაში რუსულმა პრესამაც შეცვალა აქცენტები?

- რუსული პრესა ღრმად ვერ სწავდება საქართველოს პრობლემებს. ხოლო ხელისუფლება მკვეთრი განცხადებებისგან თავს იკავებს იმიტომ, რომ რუსული პოლიტიკური ელიტა მაინც ეჭვის თვალთ უყურებს სააკაშვილის ლეგიტიმურობას. რუსული პოლიტიკა მისით აღფრთოვანებული არ არის ახალი პრეზიდენტის ზემდგომი პოპულარიზმის გამო. ოლიგარქებთან კორუფციონერებთან ბრძოლა პუტინთან საერთო ენის გამოხატვის საფუძველი არ არის. იმიტომ პირადად მე ამ შეხვედრიდან გარღვევას არ ველოდები, რადგანაც აფხაზეთის კონფლიქტი არც პუტინის დროს დაწყებულა და არც სააკაშვილის. არც მათ ეპოქაში არ დამთავრდება. არადა, მათ სწორედ აფხაზეთიდან მოუწევთ დაწყება.

რუსეთის სამხედრო ბაზები - თავსატეხი საქართველოსთვის და ევროპისათვის

რუსეთის ბაზებს საქართველოში სამხედრო სტრატეგიული ფუნქცია პრაქტიკულად არ აქვს.

პირველი გადართობა

ეუთო-ს სტამბოლის სამიტზე, 1999 წლის ნოემბერში, ევროპაში ჩვეულებრივი შეიარაღებული ძალების შესახებ ხელშეკრულების ადაპტაციით ნერტილი დაესვა თითქმის 30-წლიან მოლაპარაკებებს, რომელიც ისტორიაში “განარაღების” სახელწოდებით არის ცნობილი. თავის დროზე ამერიკელი სპეციალისტების მიერ შემუშავებული ოქტებრინა - იდგა ითვალისწინებდა შეტყევის ტიპის (ტანკი, არტილერია, ჯავშანმანქანა, საბრძოლო ვერტმფრენები და თვითმფრინავები) შეიარაღების შემცირებას და მის ურთიერთისპექტირებას ნატო-სა და ვარშავის ბლოკის ევროპულ სივრცეზე. ჩვეულებრივი შეიარაღებული ძალების ხელშეკრულებას ხელი 1990 წელს მიეწერა და მასში ჯამური რაოდენობა, ორივე სამხედრო ბლოკისათვის, 42 ათასი ერთეული საბრძოლო ტექნიკით განისაზღვრა. მაგრამ ვინაიდან ხელშეკრულების შემდეგ საბჭოთა კავშირი მალევე დაიშალა, საჭირო გახდა ჩვეულებრივი შეიარაღებული ძალების შესახებ შეთანხმების ადაპტირება ახალი რეალიტების გათვალისწინებით. რაც მოხდა კიდევ 1999 წლის ნოემბრის სამიტზე. მაგრამ იმისთვის, რომ ხელშეკრულების რატიფიკაცია მოხდეს, საჭიროა შესრულდეს ყველა ვალდებულებითი ნაწილი. ერთ-ერთი ვალდებულება დაკავშირებულია რუსეთის სამხედრო ბაზების ყოფნასთან საქართველოში. ეუთო-ს დასკვნითი აქტის დანართ 14-ში პირდაპირ არის ნათქვამი, რომ რუსეთის სამხედრო ბაზის განთავსებისათვის საჭიროა “მომღები მხარის მკაფიოდ გამოხატული თანხმობა”, ვადების დადგენა და იმ ტერიტორიის მითითება, რომელიც დროებითი სარგებლობისათვის ეძლევა უცხო ქვეყნის სამხედრო ძალას. ბუნებრივია, ახალქალაქისა და ბათუმის რუსული სამხედრო ბაზების ირგვლივ არსებული გაურკვეველმა სერიოზულ საფრთხეს წარმოადგინა ხელშეკრულების რატიფიკაციისთვის, რომელზეც, როგორც ზემოთ ვთქვით, თითქმის 30 წელი მიმდინარეობდა მუშაობა.

ლუბა ჰქონდეს ორი მცირე ზომის სამხედრო ბაზა, რომლის ჯამური შეიარაღება და ტექნიკა არ აღემატება ერთი პოლიკის საბრძოლო პოტენციალს? არსებობს მოსაზრება, რომ მოსკოვი, საქართველოს ტერიტორიაზე განლაგებულ ბაზებს პოლიტიკური ზენისის, გნებათ მანტაისის ინსტრუმენტად მიიჩნევს. ვთქვათ, თუ ახალქალაქიდან 62-ე ბაზა გავა, ეს სოციალურ ნიადაგზე სომხური სეპარატიზმის აფეთქებას გამოწვევს რაიონში, სადაც სამუშაო ადგილებს, ძირითადად, სწორედ სამხედრო ბაზა და მისი უზრუნველყოფის ნაწილები ქმნიან. ცნობილია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლებისა და მე-12 სამხედრო ბაზის ხელმძღვანელობის თბილი ურთიერთობა. საქართველოს სამხედრო უწყების ინფორმაციით, ამ ბაზის მონაწილეობით 2002 წელს ჩატარდა მეტად საინტერესო სამხედრო სწავლება, რომლის სცენარი ითვალისწინებდა თბილისიდან შეტყევის შეიარაღებული ძალების ლოკალიზებას და მის განდევნას ადმინისტრაციულ საზღვრამდე.

ფელგენგაუერი. ექსპერტის თქმით, რუსეთის პოლიტიკურ წრეებში არსებობს აზრი, რომელიც ითვალისწინებს საქართველოს იძულებით ინტეგრირებას რუსეთის შემადგენლობაში და მოსკოვს სამხედრო ბაზების სწორედ ამ ჩანაფიქრის რეალიზების ინსტრუმენტად ესაჭიროება. თუმცა, საქართველოს წინააღმდეგ კრემლის მხრიდან ძალისმიერი ბერკეტის ამოქმედების მცდელობას, ფელგენგაუერის აზრით, საქართველოს სტრატეგიული პარტნიორების მხრიდან ადეკვატური პასუხი მოჰყვება.

“რუსეთი ანგარიშს არ უწევს იმ გარემოებას, რომ სულ ახლოს იმყოფება თურქეთის მესამე საფეხე არამია. რუსეთის ნებისმიერი მცდელობა, ძალის გამოყენებით მოიყვანოს თბილისში პრომოსკოვური ძალები, საკმაოდ სერიოზულ წინააღმდეგობას წააწყდება და, პრინციპში, შე არც იმას გამოვირცხავ, რომ საქართველოში ნატო-ს სამშენილო ძალებიც გამოჩნდნენ. ეს შეიძლება იყოს ამერიკული დახმარებით შექმნილი თურქეთის კონტინგენტი. ამისთვის საკმარისია აღმოსავლეთ ანატოლიდან გადმოსროლილი იქნეს იქ განლაგებული სამხედრო ძალების მცირე ნაწილი, რომელიც უცერად შთანთქავს საქართველოში არსებულ რუსულ სამხედრო ძალებს. ანუ, მოსკოვი თითქმის არ ითვალისწინებენ იმ ფაქტორს, რომ საქართველოს გვერდით არის ძლიერი სამხედრო სახელმწიფო, რომელიც სამხედრო ძალებით რუსეთს თუჯერ აღემატება აღნიშნულ რეგიონში და რომლისთვისაც ჩვენი პატარ-პატარა გარნიზონები არაფერს წარმოადგენს.”

ეს რაც შეეხება ახალქალაქისა და ბათუმის სამხედრო ბაზების საბრძოლო პოტენციალს. მაგრამ საქართველოს ტერიტორიაზე ქალაქგუდაუთაში არსებობს რუსეთის სამხედრო ძალების სარეაბილიტაციო ნაწილი, სამართალმემკვიდრე იმ სადესანტო ბაზისა, რომელიც აქტიურად მონაწილეობდა ქართულ-აფხაზურ კონფლიქტში. ეს ბაზა, სტამბოლის 1999 წლის ეუთო-ს სამიტის შეთანხმების თანახმად, რუსეთის 2001 წლის 1 ივლისს უნდა დაეხურა, მაგრამ საქართველოს ხელისუფლებას ეჭვი აქვს, რომ რუსეთის ეს ვალდებულება არ შეუსრულდება და გუდაუთაში კვლავ თავმოყრილია 300 კაციანი დაჯგუფება და რამდენიმე ერთეული საბრძოლო ტექნიკა.

სამხედრო ექსპერტი ირაკლი ალადაშვილი არ გამოირცხავს, რომ აღნიშნულ სამხედრო ნაწილს სულ სხვა დანიშნულებაც ჰქონდეს. მაგალითად, სენაკის სამხედრო აეროდრომზე შეჭრა და იქ გარკვეული პლაცდარმის შექმნა დამატებითი ძალების მისაღებად.

“აქ არის მეორე გათვლა, რომელიც ჩვენ არასოდეს არ უნდა დაგვავიწყდეს. ის ტექნიკა, რომელიც ხელვაჩაურში, სპეციალურ ფარეხებში დგას, შეიძლება გადმოსროლილი იქნეს სენაკის მიმართულებით. რამდენიმე პიროვნებას ნანახი აქვს მე-12 რუსული სამხედრო ბაზის მეთაურის ოპერატიული რუკა ასეთი გათვლის ეძლევა უცხო ქვეყნის სამხედრო ძალას. ბუნებრივია, ახალქალაქისა და ბათუმის რუსული სამხედრო ბაზების ირგვლივ არსებული გაურკვეველმა სერიოზულ საფრთხეს წარმოადგინა ხელშეკრულების რატიფიკაციისთვის, რომელზეც, როგორც ზემოთ ვთქვით, თითქმის 30 წელი მიმდინარეობდა მუშაობა.

საინტერესოა აღნიშნოს, რომ სანამ რუსეთი ვაჭრობს საქართველოსთან ამ ორი სამხედრო ბაზის გაყვანის საფასურის გამო, კრემლმა უმტკიცუნელოდ დახურა ორი სტრატეგიული დანიშნულების სამხედრო პუნქტი ვიეტნამსა და კუბაზე. იზადება შეკითხვა, რა ასეთი გადაწყვეტი მნიშვნელობა შეიძ

როდის მოიხდის პროკურატურა ქართული ბანარაბისთვის

თავდაცვის მინისტრის მოვალეობის შემსრულებლის დავით თევზაძისა და შეიარაღებული ძალების გენერალიტეტის წარმომადგენლების გენერალკურატურაში დაკითხვის ან შესამლო დაპატიმრების შესახებ ინფორმაციების გავრცელებამ ამ დღეებში პიკს მიაღწია.

მაინც რა შეიძლება გაუსხენონ მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელს?

დოკუმენტები, რომლებიც თავდაცვისა და უშიშროების საპარამენტო კომიტეტმა გენერალურ პროკურატურაში გაავრცავა სამი უწყების - კონტროლის პალატის, პრეზიდენტის აპარატისა და თავდაცვის სამინისტროს ცნობისა და თავდაცვის სამინისტროს გენერალკურატურის მიერ მოკვლეულ მასალებს შეიცავს. ყველა მათგანს გრფი “საიდუმლო” ადევს.

პრეზიდენტის გენინსპექციის ინფორმაციით, მისი მასალები სამინისტროს მიერ არასაბიუჯეტო სახსრებისა და გრანტების ხარჯვის კანონიერებას

შეეხება, კონტროლის პალატის მასალები - 2000-2002 წლებში სურსათის, სამშენებლო მასალებისა და ინვენტარის სახით მიღებული გრანტების აღრიცხვანობას, სამინისტროს გენინსპექციამ კი დამატებით მოკვლევა კონტროლის პალატის მასალებზე დაყრდნობით ჩაატარა.

მასში, სხვა საკითხებთან ერთად, საუბარია სასტუმრო “თორისა” და გორის უნტეროფიცერთა სკოლის მშენებლობისა დატაცებულ დიდი ოდენობით სამშენებლო მასალებზე. ობიექტს კი სწორედ თავდაცვის სამინისტროს მიერ დაფუძნებული მს-ები აშენებდნენ. გენინსპექციის მოკვლევის პროცესში სამხედრო პროკურატურაც იყო ჩართული.

არც გენერალურ და არც სამხედრო პროკურატურაში კონკრეტულ კომენტარებს არ აკეთებენ. მომავალი კვირა კი ირაკლი ოქრუაშვილმა “პოლიციელთა კვირულად” გამოაცხადა. ვნახთ, მოიცვლის თუ არა იგი სამხედრო გენერლებისთვისაც. მედია-ნიუსი

ქირავდება ქალაქის სანტროში პრესტიჟულ ადგილას 400 კვ.მ. ფართის ტერიტორია.

საუკეთესოა რესტორნის, ღამის კლუბის ან სხვა ბასარტოზი საქმიანობისათვის.

4000 კვ.მ.

ინფორმაციისათვის დაკავთ: 893 200035

დაპირისპირება მიუნხენის კონფერენციაზე

მიუნხენში მიმდინარე ნატო-ს ყოველწლიურ კონფერენციაზე შეკრებილი თავდაცვის და საგარეო საქმეთა მინისტრები ერთად გააგრძელებენ მიუნხენში კიდევ ერთხელ დაიქვითნა გერმანიის რადიკალურად განსხვავებული პოზიცია. კონფერენციაზე სიტყვით გამოსვლისას, გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრმა იოშკა ფიშერმა განაცხადა, რომ ერთაში არსებული ურთულეს ვითარებას სამხედრო ძალა ვერ გადაჭრის, რაოდენ ძლიერიც არ უნდა იყოს ის. მან აშშ-ს და ევროპას ახლო აღმოსავლეთის რეგიონში არსებული ვითარების დასარეგულირებლად მჭიდრო თანამშრომლობისაკენ და განახლებული მიდგომებისაკენ მოუწოდა.

“ჩვენ დღესაც არ ვართ დარწმუნებულნი, რომ ეს ომი აუცილებლობას წარმოადგენდა,” - განაცხადა ფიშერმა. ამასთანავე მან დასძინა, რომ გერმანია არავითარ შემთხვევაში არ გააგზავნის ჯარ-

სხედერი გერმანიის თავდაცვის და საგარეო საქმეთა მინისტრებს თავის პოზიციებს უმტკიცებს.

ებს ერთად, რითაც გერმანიის ხელისუფლების მტკიცე და ურყევი პოზიცია კიდევ ერთხელ დაადასტურა.

მისი თქმით, სამხედრო ძლიერება კონფლიქტს ვერ გადაჭრის, რადგანაც ნინა პლანზე უკვე ჯიზიდის ტერორიზმი დგას, მთელი თავისი ტოტალიტარული იდეოლოგიით.

“არც აშშ-ს, არც ევროპას და არც თავად ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნებს რეგიონში არსებულ ვითარებასთან შეგება აღარ შეუძლიათ,” - განაცხადა ფიშერმა.

მან შექმნილი ჩიხიდან გამოსვლის რეცეპტად ნატო-ს და ევროკავშირის არაბულ ქვეყნებთან მჭიდრო თანამშრომლობა დაასახელა.

იოშკა ფიშერის აღნიშნული განცხადება აშშ-ში თავდაცვის მინისტრმა დონალდ რამსფელდმა გააკრიტიკა. მან განაცხადა, რომ აშშ-ს მიერ დაწყებული ერთგული კამპანია აბსოლუტურად გამართლებული და საფრთხისადმი ადეკვატური იყო. მისი თქმით, სადამ ჰუსეინ-

ის რეჟიმი აუცილებლად უნდა დასხობილიყო, რადგანაც ის არა მხოლოდ რეგიონის, არამედ მსოფლიოს სტაბილურობას საფრთხის უქმნიდა.

“როდესაც თქვენ ვინმე თოვლის გუნდას გესვრით, შეგიძლიათ პრევენტიული ღონისძიება არც გამოიყენოთ. შეგიძლიათ დარტყმა მიიღოთ და შემდეგ გომქმედოთ, მაგრამ, როდესაც გუნდას კი არა, ბიოლოგიურ იარაღს გესვრის, რომელსაც ათი ათასობით ადამიანის განადგურება შეუძლია, ეს უკვე საფრთხეზე მეტია,” - დაცვა რამსფელდმა ვაშინგტონის პოზიცია.

ერთად მოქმედების სრულ მზადყოფნას გამოთქვამს ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის ახალი გენერალური მდივანი იან დე ჰუპსხეფერი. **“ჩვენ პასუხისმგებლობას არ უნდა გავუქციოთ,”** - განაცხადა მან. სხეფერის თქმით, ნატო მზად არის მოქმედებისათვის, თუკი მას ერთად დახმარებისათვის მიმართავენ.

ჩვენები ტერაქტს გმობენ

“ასლან მასხადოვი თანახმაა, ყოველგვარი წინაპირობის გარეშე მოლაპარაკებები დაიწყო რუსეთის ხელისუფლებასთან,” - ნათქვამია ჩეჩნეთის პრეზიდენტის ოფიციალური წარმომადგენლის, აჰმედ ზაკაევის განცხადებაში, რომელიც ჩეჩენურებსა გაავრცელა. ზაკაევი მოსკოვის მეტროში მომხდარ ტერაქტთან ჩეჩნეთის ხელისუფლების რაიმე კავშირს ოფიციალურად გამორიცხავს და მომხდარ ფაქტს კატეგორიულად გმობს. “ჩვენ ვუსაბამოდ აღდგომულთა

ოჯახებს. ასეთი ნაბიჯები ჩვენთვის მიუღებელია, თუნდაც ეს ომისგან სასონარკვეთილი ადამიანების მიერ იყოს მოწყობილი,” - ვკითხულობთ განცხადებაში. ზაკაევის განცხადება პასუხია პუტინის ბრალდებაზე, რომელიც ტერაქტები ჩეჩენ სეპარატისტებს, კერძოდ - მასხადოვსა და მის ბანდას დაუკავშირა. “ამას რაიმე საფუძვლიანი მტკიცებაც კი არ სჭირდება,” - თქვა რუსეთის პრეზიდენტმა ტერაქტის კომენტარებისას. ზაკაევი კი რუსეთის პოლიტიკურ

წრეებსა და საზოგადოებრიობას მიმართავს მოწოდებით, რომ ერთხელ და სამუდამოდ დასრულდეს ომი ჩეჩნეთში, რომელიც, ზაკაევის აზრით, თავად ბადებს ყველა სახის ტერორიზმს. მოლაპარაკებების დაწყებაზე, რომელიც ტერაქტები ჩეჩენ სეპარატისტებს, კერძოდ - მასხადოვსა და მის ბანდას დაუკავშირა. “ამას რაიმე საფუძვლიანი მტკიცებაც კი არ სჭირდება,” - თქვა რუსეთის პრეზიდენტმა ტერაქტის კომენტარებისას. ზაკაევი კი რუსეთის პოლიტიკურ

აცილებს,” - ნათქვამია განცხადებაში. ძნელი მისახვედრი არ არის, რას შეაგებებს ჩეჩენების მიერ განხორციელებული პოლიტიკური აზრით, თავად ბადებს ყველა სახის ტერორიზმს. მოლაპარაკებების დაწყებაზე, რომელიც ტერაქტები ჩეჩენ სეპარატისტებს, კერძოდ - მასხადოვსა და მის ბანდას დაუკავშირა. “ამას რაიმე საფუძვლიანი მტკიცებაც კი არ სჭირდება,” - თქვა რუსეთის პრეზიდენტმა ტერაქტის კომენტარებისას. ზაკაევი კი რუსეთის პოლიტიკურ

როგორც მოქმედ პრეზიდენტზე ზეწოლა. ჩეჩნეთის თემა შეიძლება იქცეს საარჩევნო კამპანიის თემად, თუმცა, არსებული პოლიტიკური ფონისა და გახშირებული ტერაქტების გათვალისწინებით, ძნელი წარმოსადგენია, რომ ჩეჩნეთის ომის მიმართ პაციფისტური განწყობა პუტინის რაიმე პრობლემას შეუქმნის. მით უფრო, რომ 2000 წელს რუსეთის პრეზიდენტს გამარჯვებაში სწორედ ანტიჩეჩენური ისტერია დაეხმარა. “მოსკოვი ტერორისტებს არ ესაუბრება.

მოსკოვი ტერორისტებს ანადგურებს,” - ასეთია პუტინის უცვლელი პოზიცია. აშშ-ს ზაკაევი კი ლონდონში იმყოფება, სადაც პოლიტიკური თავშესაფრის უფლებით სარგებლობს. “24 საათისათვის” ახლახანს შეცემულ ინტერვიუში ზაკაევი აღნიშნა: კრემლი დროა მიხედვს, რომ კონფლიქტის მოგვარება მხოლოდ მოლაპარაკებების გზით შეიძლება. საკუთარ მისიას დასავლეთში მან ომის დასრულებისათვის გზების ძიება უნდა.

რუსეთში საპრეზიდენტო კანდიდატი გაერინარდა

14 მარტს რუსეთის ფედერაციაში საპრეზიდენტო არჩევნებია დაიწყო. ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ გუშინ კანდიდატთა ოფიციალური რეგისტრაცია დაასრულა. კანდიდატთა შორისაა ივან რიბკინი, რომელსაც არჩევნებში წარმატების დიდი შანსი არა აქვს და ამიტომაც, პრესის ყურადღების ცენტრში სრულიად სხვა მიზეზით მოექცა. რიბკინის საარჩევნო შტაბის უფროსი ამბობს, რომ იგი გასული ხუთშაბათის შემდეგ

არაღიარებულად დასრულდა. რიბკინის ადგილსამყოფელი არც მისმა მეუღლემ იცის. მან ქმრის გაუჩინარება მილიციას გუშინ ოფიციალურად აცნობა. რიბკინი ადრე დუმის სპიკერი, მანამდე კი უშიშროების საბჭოს მდივანი იყო. მას ლიბერალ პოლიტიკოსად მიიჩნევენ. საუბარია ლონდონში მცხოვრებ ოლიგარქ ბერეზოვსკისთან მის კონტაქტებზეც. თავის დროზე სწორედ ბერეზოვსკი გახდა განხეთქილების მი-

ზევი მოძრაობა “ლიბერალურ რუსეთში”, რომლის თანათამაშაობაში ივან რიბკინია. 2003 წელს მოძრაობას გამოეყენებ სერგეი იუშენკოვი და ვიქტორ პოშნელოვი და ცალკე პოლიტიკური პარტია შექმნეს. პარტიის რეგისტრაციის დღეს კი იუშენკოვი მოკლეს. ხელისუფლებამ მკვლელობაში “ლიბერალური რუსეთის” თანათამაშაობაში მისი როლი დაადანაშაულა. რიბკინი რუს პოლიტიკოსთა იმ მცირე ჯგუფს მიეკუთვნება, რომელიც ჩეჩნეთის ომის დასრულებას ითხოვდა. მისი პოზიციის გამო, ბევრს ეგონას, რომ რიბკინის საპრეზიდენტო კანდი-

დატურას რეგისტრაციაში არ გააქვას მარტის 17-ს. მართლაც, გენერალურმა პროკურატურამ მისი საარჩევნო შტაბის მიერ წარმოდგენილი ხელმოწერებში გაყალბებები დააფიქსირა და შტაბის ერთ-ერთი წევრი დააკავა კოდეც. მიუხედავად ამისა, საარჩევნო კომისიამ რიბკინი შაბათს რეგისტრაციაში მანაც გაატარა. ფორმალურად შესაძლებელია, რომ რიბკინის კანდიდატურა სასამართლომ მოხსნას, თუ პროკურატურა შესაბამის საჩი-

რებს შეიტანს. გენპროკურატურაში ამბობენ, რომ ხელმოწერების გაყალბების ფაქტზე სისხლის სამართლის საქმის აღძვრაც არ არის გამორიცხული. თუმცა, მანამდე თავად რიბკინი უნდა მოიძებნოს. მისი გაუჩინარების ვერსიები არ არსებობს. რუსეთის სამართალდამცველები იგი მხოლოდ იმას ამბობენ, რომ რიბკინის რუსეთის საზღვარს არ გადაუკვეთავს, ანუ მისი ძებნა რუსეთის ტერიტორიაში უნდა შემოიფარგლოს.

ჭონ კარი: ბუშის დღეები დათვლილია

ლევან ღირსიაშვილი

დემოკრატიული პარტიის ფავორიტი ჯონ კერი თავის წინასაარჩევნო კამპანიას სრული ტრიუმფით აგრძელებს. მან თანაპარტიული კონკურენტები ამჯერად ვაშინგტონის და მიჩიგანის შტატებში გამართულ პრაიმერიზებში დაამარცხა. კერძო ვაშინგტონის შტატში ხმათა დიდი უმრავლესობით მოუგო მეტოქეებს. რაც შეეხება მიჩიგანის შტატს, აქ დამკვირვებლები 50 პროცენტის ალბას ჰოვარდ დინს უწინასწარმეტყველებდნენ, თუმცა ხმათა ეს რაოდენობა, ყველასათვის მოულოდნელად, ჯონ კერიმ მიიღო. ჰოვარდ დინის სასარგებლოდ კი მხოლოდ 17-მა პროცენტმა მისცა ხმა.

ვაშინგტონის და მიჩიგანის პრაიმერიზები სუფთად წააგეს დემოკრატთა სხვა რეალურმა კანდიდატებმაც - ჯონ ედვარდსმა და უესლი კლარკმა. როგორც ჩანს, მათ ეს ბრძოლა, პრაქტიკულად, თავიდანვე დათმეს და ძალების კონცენტრირებას სამხრეთის შტატების პრაიმერიზებზე აპირებენ. მათი მომავალი შანსები კი სამშაბათს გაირკვევა, როდესაც ტენესის და ვირჯინიის შტატებში ჩატარებული პრაიმერიზის შედეგები გახდება ცნობილი. თუმცა, წინასწარი მონაცემებით, რომელიც ამ რეგიონებში ჩატარებულ საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვას ემყარება, აქაც ჯონ კერი ლიდერობს.

ჯერჯერობით, მასაჩუსეტსელ სენატორს ცხრა პრაიმერიზიდან მხოლოდ ორი ნაგება აქვს.

ჯონ კერის ტრიუმფალური სვლა გრძელდება.

ვაშინგტონის და მიჩიგანის შედეგების შემდეგ, დემოკრატიული პარტიის დღეგაბატა რიცხვი, რომელიც საბოლოოდ გამართულ პარტიულ კონფერენციაზე ხმას ჯონ კერის მისცემენ, 290-მდე გაიზარდა. მის უმთავრეს კონკურენტს - ჯონ ედვარდსს კი, ჯერჯერობით, მხოლოდ 132 მხარდამჭერი ჰყავს. როგორც ცნობილია, საბოლოო გამარჯვებისათვის კანდიდატებს თანაპარტიელთა 2162 ხმა სჭირდებათ. მხოლოდ ამ რაოდენობა დემოკრატთა ოფიციალური კანდიდატი, რომელიც 4 ნოემბრის საპრეზიდენტო არჩევნებში ამაჟამინდელ პრეზიდენტს ჯორჯ ბუშს დაუპირისპირდება.

მიუხედავად იმისა, რომ ეს საკმაო კომპრომატია იმ ადამიანისათვის, რომელსაც პრეზიდენტობის სერიოზული ამბიცია გააჩნია, ამან ჯერჯერობით ვერ იმუშავა, რადგან არ არსებობს იმის მტკიცებულება, რომ თავად ჯონ კერიმ მისი დამფინანსებლის რეალური წარმომადგენლობა იცოდა. ალბათ ამიტომაც, რომ ამ მასალამ მცირედითაც კი ვერ შელახა ჯონ კერის პოპულარობა. ეს რომ ასეა, ვაშინგტონის და მიჩიგანის პრაიმერიზების შედეგებიც კი საკმარისია.

ამ კომპრომატს არც თავად ჯონ კერი აქცევს ყურადღებას და კრიტიკის ძირითად ობიექტად ჯორჯ ბუშს მიიჩნევს. **“ჯორჯ ბუშის დღეები დათვლილია და ამერიკა ცვლილების მოლოდინშია,”** - განაცხადა ორივე შტატში გამარჯვების შემდეგ ჯონ კერიმ რიჩმონდში გამართულ სადღესასწაულო სადილზე.

კვიპროსის გაერთიანებაზე გაერო-ში იმსჯელებენ

კვიპროსელი თურქების უცვლელი ლიდერი რაჟფ დენკთაში ნიუ-იორკში ჩავიდა, სადაც გაერო-ს ეგიდით მიმდინარე მოლაპარაკებებში მონაწილეობას მიიღებს. მოლაპარაკებებში კვიპროსის გაერთიანების პროცესი უნდა დაასრულოს. 1974 წლიდან, კუნძულზე თურქეთის სამხედროების შეჭრის შემდეგ, იგი ორ - ბერძნულ და თურქულ ნაწილებადაა გაყოფილი. გაერთიანება კუნძულ-

ლოვანი სახელმწიფოს ევროკავშირში განეკვირვების პერსპექტივამ დააჩქარა. მიმდინარე წლის 1 მაისიდან კვიპროსი ევროკავშირის სრულუფლებიანი წევრი გახდება. მართალია, ეკონომიკური მაჩვენებლებით, კვიპროსის თურქულ ნაწილს ბერძნული სჯობნის, მაგრამ მიიჩნევენ, რომ ევროპულ თანამეგობრობაში კვიპროსი ერთიანად უნდა განეკვირვებულა. დენკთაშის პოზიცია დიდი ხა-

ნის მოლაპარაკებების ხელშეწყობაში გაერო-ს მხარდასაჭერად უფრო განიხილებოდა. დღეს კი იგი მიიჩნევენ, რომ ორი მხარისათვის მისაღები გადაწყვეტილება სასწრაფოდ უნდა მიიწიანოს. თურქეთს, რომელიც ადრე დენკთაშის ჩრდილოეთი კვიპროსის ერთადერთი მხარდამჭერი იყო, გაერთიანების პროცესის დაჩქარებაში დღეს თავად არის დაინტერესებული. კვიპროსის პრობლემა უფ-

რო ფართო, თურქულ-ბერძნული ურთიერთობების შემადგენელი ნაწილია და დიდი ხანია, თურქეთისა და ევროკავშირის შორის ურთიერთობების ერთ-ერთ მტკივნეულ თემას წარმოადგენს. ანკარას კარგად ესმის, რომ კვიპროსის სტატუსის მოუწესრიგებლობის შემთხვევაში, ევროკავშირში კუნძულის მხოლოდ ბერძნული ნაწილი შევა. ეს ფაქტი ასევე უარყოფით გავლენას იქონი-

ებს ანკარას ურთიერთობებზე ბრიუსელთან და თურქეთის ევროკავშირში განკვეთილების დაწყების პერსპექტივას გაურკვეველი ვადით გადადებს. საერთაშორისო თანამეგობრობის მცდელობის მიუხედავად, ჯერაც უცნობია, შეთანხმდებიან თუ არა კუნძულის ბერძენი და თურქული ნაწილები. უშიშვანელოვანად პრობლემად ისევ ანკარას პოზიცია რჩება, რომელიც, კუნძულის

თურქი მოსახლეობის უსაფრთხოების მიზნით, კუნძულის ჩრდილოეთ ნაწილში სამხედრო დანაყოფების გარკვეული ვადით დაბაჟების ითხოვს. გაერო-ს ეგვიპტის 21 აპრილს კვიპროსის ერთიანობის აღდგენასთან დაკავშირებული რეფერენდუმი უნდა გაიმართოს. მხარეებმა გაერთიანების ძირითად პრინციპებზე შეთანხმება სწორედ ამ თარიღამდე უნდა მოასწორონ.

რატომ არის სახელმწიფო ბაბა-ბაღებში განსხვავებული საფასური

ნანა ქადაგიძე

სახელმწიფო საბავშვო ბაღებში მშობელთა ოფიციალური გადასახადი თვეში 5,40 ლარია (დეწინები, მარტოხელა და მრავალწილიანი დედები გადასახადისგან თავისუფლებიან). ეს თანხა ბავშვთა კვებისთვის არის განკუთვნილი. ამის მიუხედავად, თბილისის სხვადასხვა რაიონის საბავშვო ბაღში ბავშვის ტარება 5,40 ლარზე ბევრად ძვირი და, თანაც, განსხვავებული ფასი ჯდება. ამის მიუხედავად, ბაღების მენიუები ერთმანეთისგან დიდად არ განსხვავდება.

5,40 ლარის გარდა, ქალაქის ბიუჯეტიდან სახელმწიფო ბაღებისთვის ერთი ბავშვის კვებაზე დღეში 65 თეთრია გათვალისწინებული. ორივე ერთად დღეში 89 თეთრი გამოდის, მაგრამ თუკი გადასახადისგან გათავისუფლებულ მშობელთა რაოდენობას გაერთიანების ნების, 84 თეთრი რჩება. ქალაქის განათლების სამეურნეო სამმართველოს გათვლებით, ბავშვი მხოლოდ ამ თანხით რომ გამოკვებონ, დღეში, უხორცოდ, 986,58 კალორიას მიიღებს, ხოლო ხორციანად – 1 124,19 კალორიას (ხორციანი სადილის დამზადება კვირაში ერთხელ მოხერხდება). ნორმის მიხედვით, ბავშვმა დღეში 1800-2000 კალორია მაინც უნდა მიიღოს. მართალია, მას სახლშიც აჭმევენ, მაგრამ დღის ძირითად ნაწილს მაინც საბავშვო ბაღში ატარებს და დღეში 84 თეთრი მის ნორმალურად გამოკვებას ნამდვილად არ ეყოფა. **"ამ თანხით მხოლოდ იმდენის გაკეთება შეიძლება, რომ ბავშვი მშვიდი არ იყოს,"** – აცხადებს ქალაქის განათლების მუხრანოვის სამმართველო. თანაც, ისიც უნდა გათვალისწინონო, რომ ჩვენი ბიუჯეტის იმედ-ად, ბაღებში საკვების შექანა, შეიძლება, სისტემატურად ვერ მოხერხდეს. როგორც გამგებები ამბობენ, 83-ე ბაღში მერხას პროდუქტი თვეში ერთხელ შეაქვს, 86-ე ბაგაბაღში კი – თვეში ორჯერ.

განათლების სამინისტრომ ბაღების გამგებებს მშობლების შემოწონილობათა ფონდების შექმნის უფლება სწორედ ამ 84 თეთრის სი-მცირის გამო მისცა. თუმცა, დროთა განმავლობაში ნებაყოფლობითი შემოწონილობა სავადდებად გადასახადად იქცა და ძალზე იმე-

ბავშვმა დღეში 1800-2000 კალორია მაინც უნდა მიიღოს.

ათია, რომ ბაღის გამგემ მხოლოდ ოფიციალური გადასახადის ფასად მიიღოს ბავშვი - ზოგიერთ ბაღში შემოწონილობისგან მთავალშევილიან ოჯახსაც არ ათავისუფლებენ. საბავშვო ბაღის "ათინათის" აღსაზრდელობის მშობელი: **"როგორც მრავალწილიანს, 15 ლარს მახდებიან, სხვები 20-ს თუ 25-ს იხდიან. გადასახადისგან გათავისუფლება თუ მერგებოდა, არც კი ვიცოდით"**.

რადგან მშობლის მიერ 5,40 ლარის ზევით გადახდილი თანხა, ოფიციალურად, შემოწონილობად მიიჩნევა, სხვადასხვა რაიონში ბაღის გამგებები "შემოწონილობის" ოდენობას საკუთარი სურვილის მიხედვით აწესებენ. ვაკე-საბუთალოსა და მთაწმინდა-კრწანისის (როგ-

რას ხმარდება მშობელთა შემოწონილობა?

როცა განათლების სამინისტრომ შემოწონილობათა ფონდების არსებობა დაუშვა, ოფიციალურად არ განუმარტავს, ეს თანხა, კონკრეტულად, რას უნდა მოხმარებოდეს. **"აქედან გამომდინარე, ბაღის**

ხელმძღვანელობას ვერაფერს მოედავება, შემოწონილობიდან მიღებული თანხები სურვილისამებრ რომ გამოიყენონ," – აცხადებს განათლების სამეურნეო სამსახურის წარმომადგენელი მანანა ავალიშვილი. ბაღის ხელმძღვანელებიც განათლების სამინისტროსგან იყენებენ და მშობელთა შემოწონილობას კვებასა და სამეურნეო ხარჯებთან ერთად ხშირად პედაგოგთა ხელფასებსაც ახმარენ. **"შემოწონილი თანხით, უპირველესად, საკვებს ვყიდულობთ; რაც დაგვრჩება, პედაგოგებს ვაძლევთ. მათი ხელფასი 30-35 ლარს არ აღემატება, ასეთი ანაზღაურებით კი ვერაფერს იმუშავებს,"** – განაცხადებდა ერთ-ერთი ბაგა-ბა-

ღის გამგემ. მაგრამ, საქმე ისაა, რომ ბაღების ხელმძღვანელები ამას მშობლებს მაინც უმაღავენ და უცხადებენ, რომ მათი შემოწონილობის დიდი ნაწილი ბავშვის კვებას, ნაწილი კი სამეურნეო ხარჯებს ხმარდება. მხედველობაძვეთიე-ბაზის აღსაზრდელობის მშობელი: **"ეს ჩვეულებრივი სახელმწიფო ბაღია და, სახელნობების მიუხედავად, აქ ჯანმრთელი ბავშვებიც მოჰყავთ. ყოველთვიურად 30 ლარს ვიხდი. ბაღის გამგე ვეცხადებს, რომ ეს თანხა მხოლოდ კვებას ხმარდება. არადა, იანვარში ბავშვს გრიპი ჰქონდა და მთელი თვის განმავლობაში სულ 9 დღე იარა. გამგემ კი თვის ბოლოს 30 ლარის გადახდა მომთხოვა."**

თუკი 30 ლარი მხოლოდ კვების ფულია, მთელი თვის რატომ უნდა გადამეხადა?"

რითი განსხვავდება ერთმანეთისგან 12 და 20-ლარიანი ბაღების მენიუები?

შესადარებლად თბილისის პრე-სტიულ და არაპრესტიჟულ რაიონებში მდებარე ორი ბაღის მენიუებს გავეცნობ. 86-ე საბავშვო ბაღი სამგორის რაიონში მდებარეობს. 5,40 ლარის ჩათვლით, მშობელი 12 ლარს იხდის. მავალითისთვის, ორი დღის მენიუ მათია: საუზმე - ჩაი, ფუნთუშა, მოხარშული კვერცხი; სადილი - წვნიანი ბორში, ოჯახური, პური, კომპოტი; სახმარი - ჩაი, პური, ბრინჯის ფაფა. ეს ყველაფერი 1278,43 კალორია გამოდის. მეორე დღე - საუზმე: რძიანი კაკაო, შემწვარი კვერცხი; სადილი - ჭარბ-ლიის სალათა, წვნიანი ბორში, მოხარშული მაკარონი, პური კომპოტი; სახმარი - ჩაი, ფუნთუშა, კარაქი. ეს სულ 1331 კალორიაა.

ვაფა-ფშაველას გამზირზე 83-ე საბავშვო ბაღის საფასური კი 20 ლარია. პირველი დღე: საუზმე - ჩაი, კარაქი, პური; სადილი - ბორში ძვლის ნახარშით, კატელეტი ნინი-ბურას გარნით, პური, კომპოტი; სახმარი - ბრინჯის ფაფა, პური – სულ 1325,46 კალორია. მეორე დღე: საუზმე - მანის ფაფა, პირუღვე; სადილი - წვნიანი ბრინჯით, მოშუშული მაკარონი, პური, კომპის კომპოტი; სახმარი - ჩაი, კარაქი, პური – მთლიანად 1052,2 კალორია.

როგორც ხედავთ, სხვადასხვა ფასის მიუხედავად, ამ ორი ბაღის მენიუ, თითქმის, ერთნაირია და დიდად არც 84 თეთრად გათვლილი მენიუსგან განიჩნევა. ასე რომ, მშობელს ბავშვისთვის აუცილებელი კალორიების შეესება მაინც სახლში უნევს. მართალია, მშობლის შემოწონილობის ნაწილი სამეურნეო ხარჯებზეც მიდის, მაგრამ აღნიშნული ბაღები ერთმანეთისგან არც კომფორტითა და სისუფთავით განსხვავდებიან. 83-ე ბაღს ცეკვისა და უცხო ენის წრეები კი აქვს, მაგრამ წრეების საფასური შემოწონილობაში არ შედის - მშობელი დამატებითი განათლებისთვის ცალკე იხდის. აღნიშნულ ორი ბაღს შორის განსხვავება მხოლოდ ისაა, რომ ერთი საბურთალოს რაიონში მდებარეობს, მეორე კი – სამგორის.

ავტოსადგომებიდან ბიუჯეტში, 2 მილიონის ნაცვლად, 600 ათასი შედის

გარე ვაჭრობის პრობლემის, ასე თუ ისე, მოგვარების შემდეგ, საკრებულო ავტოსადგომების და პარკირების მოწესრიგებაზე გადავიდა. ოლინდ, "ნაციონალები" და "ლეიბორისტები", ჯერჯერობით, პარკირების განვითარების ფორმაზე ვერ შეთანხმდნენ.

ნანა ქადაგიძე

საკრებულოს გუშინდელ სხდომაზე საქალაქო მუხრანოვის კომისიის თვმჯდომარემ "ლეიბორისტმა" პაატა ჯობლაძემ ქალაქის მაგი-სტრალბსა და მოედნებზე ავტოსადგომების მდგომარეობის გაუმჯობესების პროექტი წარადგინა. თუმცა, მისი განხილვა მჭიდრ პირობებში ვერ მოხერხდა. **"საფინან-**

სსო-საბიუჯეტო კომისია ბევრად უკეთეს პროექტს შეიმუშავებს და პირობას ვდებ, რომ ავტოსადგომების პარკირებიდან ბიუჯეტში 2 მილიონი ლარი შევა," – განაცხადა საფინანსო-საბიუჯეტო კომისიის თავმჯდომარემ "ნაციონალმა" კობა ბექაურმა და სხდომა დემონსტრაციულად დატოვა. "ნაციონალები" და "ლეიბორისტები" ავტოსადგომების პარკირების მონესრიგებას სხვადასხვა

ფორმით ფიქრობენ. საქალაქო მუხრანოვის კომისიის პროექტის მიხედვით, თბილისის მთავრობასა და გამგებებს უნდა დაევალოს, ერთი თვის ვადაში შეიმუშაონ პარკირების ქსელის განვითარების პროგრამა, აკრძალონ უნებართვო ავტოსადგომები, ხოლო ლიცენზირებული ავტოსადგომები კერძო ინვესტორების ხარჯზე მოაწყონ. აღნიშნულ ღონისძიებებზე კონტრაქტების ხარჯზე მოაწყონ. კობა ბექაურს გამოსავლად ავტოსადგომების იჯარით გაცემა მიჩანია. **"ამ პრობლემის მოგვარებას გამგებებისთვის საქმის გადაბარე-**

ბა სულაც არ სჭირდება. ავტოსადგომები იჯარით გაცემა კერძო ფორმებზე და გარანტიის ვიდეოვი, რომ ბიუჯეტში პარკირებიდან 2 მილიონი ლარი შევა," – აცხადებს ბექაური.

ქალაქში არსებული ავტოსადგომებიდან გასული წლის ბიუჯეტში, გეგმით გათვალისწინებული 880 ათასი ლარის ნაცვლად, 600 ათასი შევიდა. თუმცა, არც 880 ათასია რეალური შემოსავალი. თითოეულ ავტოსადგომზე ოფიციალურად აღრიცხულზე ბევრად მეტი ავტომანქანა დგას. საქალაქო-მუხრანოვის კომისიის გათვლებით, აქედან ყოველწლიურად

ბიუჯეტში 2 მილიონი მაინც უნდა შედოდეს. ამის გარდა, მოსაგვარებელია ავტოსადგომებზე მანქანებისა და დარაჯების უსაფრთხოების საკითხი. სადგომიდან მანქანის მოპარვის შემთხვევაში, დარაჯს არანაირი პასუხისმგებლობა არ ეკისრება, რადგან თვითონაც დაუცველია. **"ცელილები კანონმდებლობაშიც უნდა შევდეგ. შესაცვლელია წესების დამრღვევი მძღოლისა და დარაჯის დასჯის მექანიზმი. მანქანას ნომერს თუ მოხსნი, მძღოლი გინივლებს. ვერც საჯარიმო სადგომზე გადაიტან, რადგან მძღოლი ჯარიმას მაინც არ იხდის. თანაც,**

მანქანის უსაფრთხოდ გადაყვანის პირობებზეც არ ვაქცევს, ოღონდ თუ გაიხსნება, მძღოლი მაშინვე გინივლებს. არადა, ჯარიმის სახით, ბიუჯეტში ცოტა შემოსავალი კი არ შევა, ჯერ მარტო საჯარიმო სადგომიდან მანქანის გაყვანა 25 ლარი ჯდება," – აცხადებს ქალაქის პოლიციის სამმართველოს მოძრაობის ორგანიზების განყოფილების უფროსი ავთანდილ ჯამიაშვილი.

ასე რომ, პრობლემა უამრავია. მთავარია, საკრებულოს ფრაკციებმა, ერთმანეთთან კონკლავის ნაცვლად, ამ პრობლემების მოგვარების ოპტიმალური გზა მოძებნონ.

გერმანია 2 მილიონ 500 ათასი ევროთი გვიხმარება

გერმანიის მთავრობამ საქართველოს მინისტრის შედეგად დაზიანებული განათლების, ჯანდაცვისა და კულტურის და განსახლების სამინისტროს ობიექტების შესაკეთებლად 2 500 ათასი ევრო გამოყო. დახმარების პროექტი რვათვი-

ანია და 19 განსაკუთრებით დაზიანებული ობიექტის აღდგენას ითვალისწინებს. ეს ობიექტებია: თბილისის 61-ე ბაგა-ბაღი, 175-ე საშუალო სკოლა, თბილისის მეექვსე საავტორო გიმნაზია, საჩხერის პაოლო იაშვილის სახელობის საშუა-

ლო სკოლა, რეანიმაციისა და ნეიროქირურგიის განყოფილება (აღყაზრების გამზ.1), სენენადაქვეითებული ბავშვთა ინტერნატი, ავტოტექნიკური პროფსასწავლებელი, თბილისის სახელობის საშუალო ადმინისტრაციული შენობა, "მარგარინმრენის" შენობა, 134-ე ბაგა-ბაღი, გეოლოგთა კორპუსი, წყნეთის გაზის სამმართველოს შენობა და გეოლოგების სახლი, ტელეტექნიკური პროფსასწავლების სამინისტროს მოსწავლე ახალგაზრდობის სახლი, პირველი კლინი-

კური საავადმყოფო... პროექტის განხორციელება ორშაბათიდან დაიწყება. სარემონტო სამუშაოებს შესასრულებს ტენდერში გამარჯვებული 6 ფირმა: "თბილმრენგემენი", "მონოლითიშენი", "თბილისი", "იბერია", "ორი,"

საჩხერის "სოფემშენკომპლექსი". ტენდერი ვასულ წელს ურბანიზაციისა და მშენებლობის სამინისტრომ ჩაატარა. სამუშაოები რვა თვის განმავლობაში დასრულდება.

საუბურები

ბაღის ანაბარა

არასამთავრობო ორგანიზაცია "საფეხურების" პროექტი, "მარგინალური ჯგუფების ინტეგრაცია საზოგადოებაში მედიის საშუალებებით", აგრძელებს "ნამდვილი ამბავის" სერიის გამოქვეყნებას. ისტორიებს ქმნიან ადამიანები, ჩვენი საზოგადოების წევრები. ისინი საზურბოტან თავიანთ პრობლემებზე. პროექტის საშუალებით, შესაძლებელია, მოუესმინოთ და დავეხმაროთ მათ.

ვანყეთ პარლამენტის წინ, სწორედ მაშინ გაიჩნდა ნაწილები, - ამბობს ის, - ჯერ შემატაოთ და მეწყო. იმხელა ღრმული მიქონდა ზურგზე, ჩემმა მეუღლემ რომ დაინახა, ორი დღე ტირილა."

სერგო კალანდაძის ნაწილებზე ოთხი ოპერაციის გაკეთება მოუხდა. ჭრილობები ვერ არ მოშუშებიდა

და ძვირადღირებული პროცედურების ჩატარება უნევს. მედიკამენტები და ბინტი იმდენი უჯდება, რომ კომპლექსურ მკურნალობას ვეღარ სწვდება. მისთვის კი აუცილებელია ზურგის მასაჟი და ელექტრომასტიმულირებული აპარატის გამოყენება. არასრულყოფილი მკურნალობის გამო, რომელიც უსახსრობისგანაა გამოწვეული, ბატონ სერგოს სისხლის მიმოქცევის პრობლემაც შეექმნა - როგორც თავად ამბობს, კიდურებში სისხლძარღვები ნელ-ნელა უთხვლდება.

უკვე ერთი წელია, სერგო კალანდაძე ლოგინიდან ვერ დგება.

კომპლექსური მკურნალობის შემთხვევაშიც კი, დიდი დრო, ფული და ძალისხმევა დასჭირდება, იმ ერთი წლის წინანდელი მდგომარეობის დასახსნავად - 300 ლარი სჭირდება, საერთო მასაჟის ერთი კურსი 250-300 ლარი ჯდება, ელექტროსტიმულაციის აპარატის ერთი კურსის ჩატარება კი 300 ლარი ღირს. ამდენი ფული მას არ გააჩნია.

რამდენიმე წლის წინათ, როცა საშუალება ჰქონდა, ეტლით გადაადგილებულიყო, ბატონმა სერგომ სასტუმრო "მარიოტ"-ში დაცვაში დაინიჭა მუშაობა. "იქაურ ხელმ-

ძღვანელობას გადაწყვეტილი ჰქონდა, ინვალედი დასაქმებინა და შერჩევის შემდეგ მე ამიყვანეს. ახლაც მპირდებიან, რომ გამამარტებენ და მეუშაბას," - ამბობს იგი. სერგო კალანდაძე პროფესიით მექანიკოსია; ადრე ჩრდილოეთ პოლუსთან მდებარე ერთ-ერთ ავტობაზას ხელმძღვანელობდა. ავტოავარია სწორედ იქ მოუხდა და თბილისში დაბრუნება მოუწია. აქ არანაირი პირობა არ იყო, თავი რომ ერჩინა და ამერიკაში მიყოფი და ეხმარებოდა. იგი მადლიერია მეუღლისა, რომელიც

ტრავმის შემდეგ შეირთო. მათ ახლა ბიჭი ჰყავთ - უკვე სკოლაში სწავლობს. მიუხედავად იმისა, რომ უნარშეზღუდულია და მას სახელმწიფო არსებობის არანაირი შანსი არ აძლევს, ბატონი სერგო, ღვთის წყალობით, მაინც საზოგადოების სრულყოფილადი ნევრი გახდა.

ლევან თედიაშვილს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა ელის?

პირველი გვერდიდან

როგორც წინასწარი გამოძიების შედეგად ირკვევა, თანხების არამზნობრივად ხარჯვა საწარმოს ხელმძღვანელმა 1998 წლიდან დაიწყო. ეს ის პერიოდი, როდესაც სახელმწიფომ მიიღო გადაწყვეტილება, ბიუჯეტის სიმწირის გამო, საპენსიო დაგვიანება ნატურით - ფქვილით დაეფარა. ამ ღონისძიების გატარების მიზნით, გამოცხადდა ტენდერი, რომელშიც რეგიონში მოქმედი თითქმის ყველა ნისქვილ-კომბინატი იღებდა მონაწილეობას. გამარჯვებულ კომბინატად კი ბოლოს ს.ს. "კახეთის პური" გამოცხადდა. როგორც გამოძიება ამტკიცებს, ტენდერი ტენდენციურად ჩატარდა. კახეთის სამხარეო ადმინისტრაციამ კი თავის დროზე აცხადებდნენ, რომ ნისქვილ-კომბინატი ტენდერის მოთხოვნებს აკმაყოფი-

ლებდა, რადგან ამ საწარმოს სახელმწიფოს ვალი არ ემართა. ამჯერად კი სხვა მოსაზრება აქვს გამოძიებას. როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, ლადო მარხვაშვილი თელავის ექს-გამგებლის მედეა მეზერაშვილის ნათესავია და ტენდერში მისი ლობირებას სწორედ ის ეწეოდა. თუმცა, ძალიანები ირწმუნებიან, რომ მარხვაშვილთან ნილში იყვნენ ცნობილი ქართველი სპორტსმენი, პარლამენტარი ლევან თედიაშვილი და ერთ დროს წარმატებულ ბიზნესმენად მონათლული, ამჟამად ძებნილი გივი პოიაშვილი, მეტსახელად "ჩორნა". უნდა აღინიშნოს, რომ "კახეთის პურის" აქციათა 70 პროცენტი სახელმწიფოს ეკუთვნის. ტენდერში გამარჯვების შემდეგ, ქარხანას 15 ათასი ტონა ხორბალი უნდა დაეფუკვა, აქედან 7 ათასი ტონა პენსიონერებზე უნდა გაცემულიყო. გამომ-

გამომძიებლები ლევან თედიაშვილით ინტერესდებიან.

ძიებელი სანდრო გიოშვილი კი აცხადებს, რომ ლადო მარხვაშვილმა, ლევან თედიაშვილმა და გივი პოიაშვილმა საბუთები გააყალბეს და 7 ათასი ტონის მავიერად, პენსიონერებისთვის 4 ათასი ტონა სხვადასხვა ხარისხის ფქვილი გასცა. "ორგანიზაციის ხელმძღვანელმა ლადო მარხვაშვილმა, ლევან თედიაშვილის და მისი ახლობლის, გივი პოიაშვილის მეშვეობით, ყალბი დოკუმენტაციის გაფორმების გზით, გაყიდა მოხუცებისთვის კუთვნილი სამი ათასი ტონა ფქვილი. საერთოდ კი, ძირითად დამნაშავედ გივი პოიაშვილი სახელდება. ის კარგა ხანია, შუა აზიაშია და წარმატებულ ბიზნესმენად ითვლება. გამოძიების მასალებით კი ირკვევა, რომ ამ თანხის 90 პროცენტი მის მიერ არის გაფლანგული. რაც შეეხება ლევან თედიაშვილს, მის მიერ დაარ-

სებულ შპს "თქლას" კახეთში არსებული შავი ბიზნესის თითქმის ყველა სფეროში ლომის წილი აქვს და ეს საკითხი სულ მალე ფართო განხილვის საგანი გახდება", - ამბობს განსაკუთრებით მნიშვნელოვან საქმეთა უფროსი გამოძიებელი ალექსანდრე გიომიძე. სააქციო საზოგადოება "კახეთის პურის" ირგვლივ მასალების შესწავლა წელიწადნახევრის წინ დაიწყო. როგორც გამოძიება ამტკიცებს, მიღონ ცხრაასი ათასი ლარი, შესაძლოა, გასამზადდეს. თავად საწარმოს სახელმწიფო ბიუჯეტის 13 მილიონი ლარი ვალი აქვს და დალუქულია. ლადო მარხვაშვილს კი სასამართლომ უკვე სამთვიან წინასწარი პატიმრობა შეუფარდა. როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, მას სტენოკარდიული შეტევა ჰქონდა და ექიმების კონტროლქვეშ იმყოფება.

გუგინ დირსების შელახვა, დღეს - ბრალდება

"60 წუთის" და "საქართველოს რკინიგზის" ყოფილი დირექტორის დავა

სასამართლო დავა, რომელიც ვადაცემა "60 წუთს" და "საქართველოს რკინიგზის" ყოფილ ხელმძღვანელს, კორუფციული ბრალდებით ამჟამად ორთაჭლის ციხეში დაპატიმრებული აკაკი ჩხაიძეს შორის თეგების წინადაქვით, დღეს უნდა დასრულდეს.

უზენაესი სასამართლოს საკასაციო პალატამ დღეს საბოლოოდ უნდა გადაწყვიტოს, კანონიერია თუ არა თბილისის საოლქო სასამართლოს მიერ გამოტანილი გადაწყვეტილება, რომლითაც "რუსთავი 2-სა" და ვადაცემა "60 წუთს" აკაკი ჩხაიძისთვის ბოდიშის მოხდა და 50 ათასი ლარის გადახდა დაეკისრა.

2002 წლის 27 ოქტომბერს ეთერში გავიდა „60 წუთის“ მიერ მომზადებული ვადაცემა, რომელშიც აკაკი ჩხაიძეს მისი ყოფილი პარტნიორი ალექსანდრე მაღლაფერიძე სერიოზულ ბრალდებებს უყენებდა. ვადაცემის ავტორის მიერ მოცემული სხვა მტკიცებულებებით, "საქართველოს რკინიგზის" გენერალური დირექტორი კორუმპირე-

ბულად გამოცხადდა. აკაკი ჩხაიძემ ვადაცემის ავტორს გენერალურ პროკურატურაში უჩივლა და მაშინდელ გენერალურ პროკურატორს ნუგზარ გაბრიძის "60 წუთით" ვადაცემული ფაქტების შესწავლის მოთხოვნით მიმართა. გენერალურ პროკურატურაში ჩატარებულმა გამოძიებამ, რომლის მონიტორინგსაც არასამთავრობო ორგანიზაციები ახორციელებდნენ და რომლებმაც არერთხელ განაცხადეს, რომ გამოძიება არაობიექტურად მიმდინარეობდა, აკაკი ჩხაიძის საქმიანობაში დანაშაული

ვერ აღმოაჩინა. გენერალური პროკურატორის ნუგზარ გაბრიძის მიერ ხელმოწერილი დასკვნით, აკაკი ჩხაიძე გამართლდა კიდევ: "საქართველოს რკინიგზის" გენერალურმა დირექტორმა გენერალური პროკურატურის დავა სსსამართლოში მტკიცებულების სახით წარადგინა და "60 წუთის" მიერ შელახული ღირსებისა და პატივის აღდგენა მოითხოვა. მოსარჩელის მოთხოვნა საოლქო სასამართლომ დააკმაყოფილა და აკაკი ჩხაიძის შელახული ღირსება 50 ათას დოლარად შეაფასა.

საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება "60 წუთს" უზენაეს სასამართლოში გაასაჩივრა. საქმის განხილვა 29 იანვარს უნდა შემდგარიყო, თუმცა მოპასუხე მხარემ სასამართლოს დამატებითი დოკუმენტები წარუდგინა, რომლის შესწავლად საკასაციო პალატას დრო სჭირდებოდა და ამიტომაც პროცესი დღეს გაიმართება. სხვათა შორის, "ხავერდოვანი რევოლუციის" შემდეგ აკაკი ჩხაიძის კორუფციულ საქმეზე საუბარი პირველად სწორედ ნუგზარ გაბრიძემ დაიწყო. ყოფილმა გენერა-

ლურმა პროკურორმა, რომელმაც იგივე აკაკი ჩხაიძე "60 წუთთან" მიმდინარე დავისას გამამართლა, მოგვიანებით, "პოლიტიკური ამინდის" ცვლილებასთან ერთად, პოზიციები შეიცვალა და მისი უწყებების მიერ თავის დროზე უდანაშაულოდ და ღირსებულად გამოცხადებული ჩხაიძის საქმეები სეიფებიდან გამოაღადა. საგარაუდოდ, დღეს "60 წუთი" გამართლდება, რადგან აკაკი ჩხაიძე სწორედ კორუფციის გამოა დაპატიმრებული.

24 საათი

მკვლელად გამოსაცხადებლად ბრალდებულთა ძმოზაც საქმარისია

პირველი გვერდიდან

შარშან ივნისში, საკუთარ საცხოვრებელ სახლთან დემუტატი იური ჩხარაძის 18 წლის შვილი მოკლეს. თავდაპირველად გამოძიებისთვის გახდა ცნობილი, რომ ვარდაცვილი ორი სასიკვდილო ჭრილობა სხვადასხვა სახის აქედან აღიქმებდა და დასრულებული იყო. შემდეგ გამოძიება დაიწყო. აღიქმებდა ვარაუდობდა, რომ თავდამსხმელი ორი პიროვნება იყო. რამდენიმე დღიანი მუშაობის შემდეგ სამართალდამცველებმა მართლაც დაადგინეს ორივე თავდამსხმელის ვინაობა. ნიკოლოზ ნიკოლაიშვილის და ამირან კალანდაძის ვაჟე-საბურთალოს რაიონის პროკურატურამ განზრახ მკვლელობაში ბრალი დაუსწრებლად წარუდგინა და იმავე რაიონის სასამართლოს გადაწყვეტილებით, მათ სამი თვით წინასწარი პატიმრობაც შეეფარდათ. თუმცა, სამართალდამცველებმა დამნაშავეთა ადგილსამყოფელის დადგენა ვერ შეძლეს და ამიტომ მათზე დღემდე ძებნა გამოცხადებულია.

ვინ გამოაკრა პოლიციის განყოფილებაში უდანაშაულო ადამიანების ფოტოები?

კე-საბურთალოს რაიონის სასამართლოში იძულებითი ღონისძიებებითა გამოყენების, გამოყენებულ უარის თქმის, შეცდომის, გაუქმების ან ვადის გაგრძელების შესახებ შუამდგომლობა რეგისტრირებული არ არის", - აღნიშნულია სასამართლოდან მოსულ წერილში. ანალოგიური ინფორმაცია ვადაცემის ვაჟე-საბურთალოს რაიონის პოლიციაშიც, სადაც ასევე ითხოვნიდა დაადასტურეს, რომ გიორგი ნიკოლაიშვილი და ირაკლი კალანდაძე განზრახ მკვლელობისთვის არ იძებნებიან. მაგრამ, ვინ გასცა ბრძანება უდანაშაულო ხალხის მკვლელობაში დასახლებისა და მიუღეს საქართველოში მათი სურათების ძებნილობაში განთავსებისა, დღემდე უცნობია.

გიორგი ნიკოლაიშვილის და ირაკლი კალანდაძის მიმართ განხორციელებულ უკანონოზე საკუთარ ბრალეულობას გამოირიცხავს ვახტანგ ჩხარაძის მკვლელობის საქმის გამოძიებელი ორგანიზაციის უფლებელყოფას ნიშნავს. გიორგი ნიკოლაიშვილის და ირაკლი კალანდაძის მიმართ განხორციელებულ უკანონოზე საკუთარ ბრალეულობას გამოირიცხავს ვახტანგ ჩხარაძის მკვლელობის საქმის გამოძიებელი ორგანიზაციის უფლებელყოფას ნიშნავს.

მოსვლას ვერ შედეგად და, ფაქტობრივად, შინა პატიმრობაში იმყოფებიან. "მკვლელობისთვის ძებნილი გიორგი ნიკოლაიშვილის და ირაკლი კალანდაძის სურათები გამოკლავს არა მარტო საქართველოს ყველა რაიონის პოლიციის განყოფილებებში, არამედ ეს მონაცემები ვადაცემულია საქართველო-სომხეთის საზღვარზე და შეყვანილია სასაზღვრო ჯარების მონაცემთა ბაზაში. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ აღნიშნულ პირებს ქვეყანაში თავისუფლად გადაადგილება არ შეუძლიათ და ვერც საზღვარს გადაკვეთენ, რადგან, დაკავების შემთხვევაში, პოლიციელთა მხრიდან ნებისმიერი პროცესის დაწყება მოსალოდნელია, სიმართლის დადგენა კი არც ისე იოლია", - ამბობს ადვოკატი, რომელმაც სამართალდამცვე სისტემაში სამართლის პოვნა ვერ შეძლო და მართლსაჯულულებას მიმართა.

"იმისათვის, რომ უდანაშაულო ადამიანები დავიყვანო, იძულებული გახდით სასამართლოსთვის მივცემართა. ჩვენს მოთხოვნას, ცილისწამების მუხლით სისხლის სამართლის საქმე აღიძრას იმ ხალხის მიმართ, ვინც გიორგი ნიკოლაიშვილი და ირაკლი კალანდაძე განზრახ მკვლელობისთვის ძებნილებად გამოცხადდა და მათ უფლებებს თვეების მანძილზე არღვევენ", - განაცხადა მაკა გიომიძე.

ბრალდებულთა ძმების თხოვნით, უკანონოდ დაადასტურეს, რომ გიორგი ნიკოლაიშვილი და ირაკლი კალანდაძე განზრახ მკვლელობისთვის იძებნებიან. მაგრამ, ვინ გასცა ბრძანება უდანაშაულო ხალხის მკვლელობაში დასახლებისა და მიუღეს საქართველოში მათი სურათების ძებნილობაში განთავსებისა, დღემდე უცნობია. გიორგი ნიკოლაიშვილის და ირაკლი კალანდაძის მიმართ განხორციელებულ უკანონოზე საკუთარ ბრალეულობას გამოირიცხავს ვახტანგ ჩხარაძის მკვლელობის საქმის გამოძიებელი ორგანიზაციის უფლებელყოფას ნიშნავს.

"საბურთალოს რაიონის პოლიციის განყოფილებაში, კვლევაზე გამოკლავს ძებნილობა სიაში ნიკოლაიშვილის და კალანდაძის ახლობლებმა შემთხვევით აღმოაჩინეს, რომ მკვლელობისთვის იძებნებიან ბრალდებულია ძმები - გიორგი ნიკოლაიშვილი და ირაკლი კალანდაძე, რომელიც სურათებიც ძმების გვერდით არის განთავსებული", - აღნიშნა ჩვენთან საუბარში არასამთავრობო ორგანიზაციის - "კონსტიტუციის 42-ე მუხლის" ადვოკატმა მაკა გიომიძემ, რომელიც გიორგი ნიკოლაიშვილის უფლებების დაცვას რამდენიმე თვის განმავლობაში უშედეგოდ ცდილობს.

"მკვლელობის დამეს გიორგი ნიკოლაიშვილი და ირაკლი კალანდაძე მეგობრის დაბადების დღეზე რესტორანში იყვნენ, რისი უამრავი მონაწილე არსებობს და ეს გამოძიებისთვისაც ცნობილია", - ამბობს ადვოკატი. იმისათვის, რომ დაცვის მხარე დარწმუნებულიყო, არიან თუ არა ბრალდებულია ძმები ძებნილები, რაიონის სასამართლოს მიმართეს.

"გაცნობებთ, გიორგი ნიკოლაიშვილის მიმართ (შესაბამისად ირაკლი კალანდაძეზეც) ვა-

დამიანის უფლებების დარღვევაზე არც პასუხისმგებელი ჩანს და არც უკანონოდ გამოქვეყნებული სურათების ჩამოსხნას აპირებს ვინმე. არადა, მაკა გიომიძისთვის თქმით, უდანაშაულო ადამიანები დღემდე ქუჩაში გა-

ბრალდებულთა ძმების თხოვნით, უკანონოდ დაადასტურეს, რომ გიორგი ნიკოლაიშვილი და ირაკლი კალანდაძე განზრახ მკვლელობისთვის იძებნებიან. მაგრამ, ვინ გასცა ბრძანება უდანაშაულო ხალხის მკვლელობაში დასახლებისა და მიუღეს საქართველოში მათი სურათების ძებნილობაში განთავსებისა, დღემდე უცნობია.

ბრალდებულთა ძმების თხოვნით, უკანონოდ დაადასტურეს, რომ გიორგი ნიკოლაიშვილი და ირაკლი კალანდაძე განზრახ მკვლელობისთვის იძებნებიან. მაგრამ, ვინ გასცა ბრძანება უდანაშაულო ხალხის მკვლელობაში დასახლებისა და მიუღეს საქართველოში მათი სურათების ძებნილობაში განთავსებისა, დღემდე უცნობია.

რეფორმა თუ ძალაუფლება?

ვარდების რევოლუციას უამრავი იმედი უკავშირდება: ქვეყნის შიგნით მოსახლეობა იმედოვნებს, რომ კმარა ვარდნა და მომავალი ჩვენია; ქვეყნის გარეთ მეგობრები იმედოვნებენ, რომ საქართველო განვითარების სწორ გზას დაადგება და ამით გაქარწყლდება ბოლო დროს ფეხმოკიდებული წარმოდგენა - პოსტსაბჭოური ქვეყანა ძირგავარდნილ ქვეერსა ჰგავს, რაც არ უნდა დახმარება ჩაყარო შიგ, არაფრით იცუება. ქვეყნის შიგნით და ქვეყნის გარეთ უამრავი მტერი იმედოვნებს, რომ არსებული პრობლემების ფონზე ყოველი ჯაფა დაკარგულია და ვარდებსაც უთუოდ დასცვივავთ ფურცლები. ჭეშმარიტი ექსპერტი, ჯერჯერობით, თავს შეიკავებდა, ეპასუხა კითხვისათვის, რას მოგვიტანს ვარდების რევოლუცია, რადგან ანალოზს დრო და ფაქტები სჭირდება და არა ჩვენგვარ საზოგადოებებში ძალიან გავრცელებული მარჩიელობა. ამდენად, ამ სტატიაში გამოთქმული მოსაზრებანი მხოლოდ შპოთთეუებია და არავინ ამტკიცებს, რომ ეს აუცილებლად ასე ენ სხვაგვარად იქნება. თავად შპოთეუები კი სუფრასთან შემდგარი ცხარე დისკუსიის შედეგი არ გვევლინო, ისინი სხვა ქვეყნების გამოცდილებიდანაა ამოსული.

დავით აფრასიძე

დაკვირვება პირველი: იგი ნავა და სხვა მოვა...

რევოლუციები მიხაკიანი, ვარდიანი, ეკლიანი თუ სისხლიანი, ყველგან და ყველა ეპოქაში ხდებოდა. მარტო საფრანგეთი რად ღირს, მე-18 საუკუნიდან მოყოლებული, ამ ქვეყნის განვითარების ისტორიას რევოლუციები ასახავს. რევოლუცია უდავოდ საჭიროა, რადგან იგი ძირფესვიან, რადიკალურ და მყისიერ გარდაქმნას ნიშნავს და ხშირად, დამყაყებული სოციალური სინამდვილის ფონზე, გორდინას კვანძის ერთადერთ გასაღებად შეიძლება იქცეს. თუმცა, როგორც ისტორია გვიჩვენებს, ნახტომისებური ცვლილება სულაც არ ნიშნავს, რომ ძველი დაინყუებას მიეცემა და რევოლუციის შემდგომი დღე რევოლუციის წინა დღისაგან მართლაც რადიკალურად განსხვავდება. სოციალური სინამდვილე, რეალობაში არსებული სოციალური სტრუქტურები, რომლებიც რევოლუციის გამოწვევეი მიზეზიც კი იყო, ხშირად იმდენად მყარია, რომ ხბლის ერთ მოქრევას არ ემორჩილება. რევოლუცია წყალს აამღვრ-

ევს, კალაპოტიდან გამოიოყვანს, მაგრამ ნელ-ნელა ხშირად წყალი ისევ ძველ, გაკვალულ დინებას უბრუნდება. ლათინური ამერიკის, აფრიკის, აზიის და, გარკვეულ დრომდე, თავად დასავლეთ ევროპის ქვეყნებისათვის უცხო არაა ისეთი რევოლუციური ცვლილებები, რომლებსაც შემდეგ, ფაქტობრივად, არანაირი წინსვლა არ მოჰყოლია. 1960-იანი წლების აფრიკის ლიდერებს არც დასავლური განავითარების ისტორიის განვითარების პრისისბლიანი და კაცობისაგან დიქტატორები იშვნენ. მათ ვერ შეძლეს საზოგადოების რევოლუციური გარდაქმნა - სახელმწიფო საზოგადოებასთან ჭდილში უძლური აღმოჩნდა. ამ ქვეყნებში, დიდი ხანია, რევოლუციის ახალი ტალღა გაიშალა ისევ დემოკრატიისა და კეთილდღეობის რწმენით და იმედით, მაგრამ არავინ იცის, როგორი შედეგით დასრულდება ყოველივე - ძალაუფლება ხომ საუკეთესო გამზრნეულია. მაგანი იტყვიის, აფრიკის მაგალითი რა მოსატანია,

რომ იმედიანი რევოლუციის შემდეგ, ვაქცაულები დინებას უბრუნდებიან. ლათინური ამერიკის, აფრიკის, აზიის და, გარკვეულ დრომდე, თავად დასავლეთ ევროპის ქვეყნებისათვის უცხო არაა ისეთი რევოლუციური ცვლილებები, რომლებსაც შემდეგ, ფაქტობრივად, არანაირი წინსვლა არ მოჰყოლია. 1960-იანი წლების აფრიკის ლიდერებს არც დასავლური განავითარების ისტორიის განვითარების პრისისბლიანი და კაცობისაგან დიქტატორები იშვნენ. მათ ვერ შეძლეს საზოგადოების რევოლუციური გარდაქმნა - სახელმწიფო საზოგადოებასთან ჭდილში უძლური აღმოჩნდა. ამ ქვეყნებში, დიდი ხანია, რევოლუციის ახალი ტალღა გაიშალა ისევ დემოკრატიისა და კეთილდღეობის რწმენით და იმედით, მაგრამ არავინ იცის, როგორი შედეგით დასრულდება ყოველივე - ძალაუფლება ხომ საუკეთესო გამზრნეულია. მაგანი იტყვიის, აფრიკის მაგალითი რა მოსატანია,

ჩვენ ხომ ევროპელები ვართ და თან ევროპა გვიჭერს მხარსო. უპირველეს ყოვლისა, აფრიკელებიც ხალხია და, ჩვენგან განსხვავებით, სახელმწიფოებრიობის (ასე თუ ისე) 40-წლიანი გამოცდილება აქვთ. მეორეც, თუ მაგალითად მაინცდამაინც ევროპა გვინდამოყრები, ხოლო სლოვაკეთი წლების განმავლობაში პრემიერ მენარის დიქტატურის უღელქვეშ იმყოფებოდა და დასავლურმა მხარდაჭერამ მხოლოდ გასული საუკუნის ბოლოს უშველა. ერთი სიტყვით, რევოლუცია კარგია, მაგრამ შედეგები ჯერაც უცნობია.

დაკვირვება მეორე: ნათესაობას - არა, ძმაკაცობას - კი?

ის, რომ ეკონომიკური ვითარება ძალიან რთულია, ახალი არაა. სახელმწიფო სტრუქტურები რომ არაეფექტურია, ესეც ვიცით. მაგრამ ვერ დავეთანხმები მათ, ვინც იტყვის, რომ სახელმწიფო საქართველოში სუსტია და ვერაფერს აკონტროლებს. ცხადია, საუბარი არაა აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონზე. წარმოუდგენელია ვინმეს, რომ საქართველოს რომელიმე კუთხეში თუნდაც ერთი, პატარა ყუთი დადოს ქუჩაში საეაჭროდ და იგი სახელმწიფოს მოხელისაგან შეუმჩნეველი დარჩეს? არც კანონიერი ჭურიდ თუ უბრალო წარკომანი არის სამართალდამცველთათვის უცნობი. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, სახელმწიფოს კონტროლის მექანიზმი მოქმედებს, თუმცა მისი მოქმედების ლოგიკა სრულიად განსხვავდება სახელმწიფოს შესახებ არსებულ სახელმძღვანელოებში აღწერილისაგან. ეს რეალობა ჩვენთანაც იცინა: ჟურნალისტები, ექსპერტები და თავად პოლიტიკოსები(!) კლანური ტიპის სახელმწიფოზე საუბრობენ. თუმცა, ტერმინოლოგი-

მოულოდნელი რაკურსი

სამნი ერთ ნავში, ანა როცა მისმა ზეიდმა ღია

პირველი გავრდიონა

ნეიტრალური დამკვირვებლისთვის ასეთი ვნებათაღელვა, ცოტა არ იყოს, უცნაური ჩანდა. პოლემიკა ამერიკული, გერმანული, ფრანგული თუ რუსულ-თურქმენული მოდელის ავგარვიანობაზე ვერანაირად ვერ ასოცირდებოდა ქვეყნის წინაშე არსებული პრობლემების გადანყევასთან. არადა, წინა პლანზე სწორედ ამ მომენტმა წამოიჩინა. გაჩნდა არაერთი უპასუხო კითხვა. მაგალითად, **რატომ ახდენს სამოქალაქო საზოგადოება ასეთ მწვავე რეაქციას საკონსტიტუციო ცვლილებებზე, თუკი იგი ეწდობა პრეზიდენტს და რევოლუციურ ხელისუფლებას?** რადიკალური სოციალ-ეკონომიკური ცვლილებების განხორციელება ხომ თავისუფლად შესაძლებელია როგორც საპრეზიდენტო მმართველობის, ისე საპარლამენტო რესპუბლიკის, მონარქიის, ან თუნდაც ავტორიტარული რეჟიმის (ჩილე, მალიაზია) პირობებში. რეფორმების გატარებისთვის მთავარია პოლიტიკური ნება და არა მმართველობის ფორმა. ამის მიხვედრისთვის დიდი აკადემიური განათლება ნამდვილად არაა საჭირო. მეორე მხრივ, **რამი უშლიდა ხელს სააკაშელს არსებული მოდელი? რატომ არ შეიძლება, პრეზიდენტსაც გაეთვალისწინებინა სამოქალაქო საზოგადოების აზრი და არ მოეხდინა მათი შენიშვნების სრული იგნორირება?**

რეალურად არც ერთ ამ კითხვაზე პასუხი არ გაცემულია. ლაპარაკი იმის შესახებ, რომ არ შეიძლება, კონკრეტულ პიროვნებებს მთარგო მმართველობის სისტემა, ისეთივე ცარიელ რიტორიკად დარჩა (რატომაც არ შეიძლება, თუკი რეფორმების პოლიტიკური ნება არსებობს?), როგორც ფსევდოარ-

გუმენტები "გუნდური პასუხისმგებლობის" თაობაზე. ასეთი რამ ბუნებაში საერთოდ არ არსებობს. "გუნდური პასუხისმგებლობა" სხვა არაფერია, თუ არა პირიუფული უპასუხისმგებლობა. თუკი ერთი მინისტრი კარგად შუშაობს და მეორე ცუდად, რატომ უნდა აგოს კარგმა პასუხი ცუდიდან ერთად?

ეს კითხვები მხოლოდ და მხოლოდ იმიტომ გაჩნდა, რომ დისკუსია საკონსტიტუციო ცვლილებების ირგვლივ თავიდანვე არასწორი მიმართულებით წარიშობა. აქ იმას კი არ ჰქონდა მნიშვნელობა, თუ რომელი მოდელი უეფეთესია თავისთავად, და, თქვენ წარმოიდგინეთ, არც იმას, თუ რომელი მოდელი უფრო გამოდგება რადიკალური რეფორმების გასატარებლად. უფრო სწორად, მნიშვნელობა როგორ არ ჰქონდა, მაგრამ ეს არ იყო და, მოცემულ მომენტში, არც შეიძლებოდა ყოფილიყო მამოძრავებელი მოტივი. უმთავრესი მიზეზი, რამაც განაპირობა საკონსტიტუციო ცვლილებების გარდღევალობა და რის შედეგადაც მივიღეთ ისეთი კონსტიტუცია, როგორიც მივიღეთ, გახლდათ მხოლოდ და მხოლოდ რევოლუციური "სამეული" არსებობის ფაქტი. კერძოდ ის ფაქტი, რომ აქ იყო **სა-მი პიროვნების** ინტერესი და არა ორის ან ერთის.

საქმე ის გახლავთ, რომ დემოკრატიულ სახელმწიფოში ძალაუფლება გადანაწილებულია სამ სტრუქტურულ დანაყოფში - აღმასრულებელი, საკანონმდებლო და სასამართლო ხელისუფლება. დამატებით არსებობს კიდევ "შეთიხე ხელისუფლება" თავისუფალი მედიისა და სამოქალაქო საზოგადოების სახით. ავტორიტარული რეჟიმის დროს კი ძალაუფლება კონცენტრირებულია მხოლოდ აღმასრულებელ ხელისუფლებაში, რომელიც კონტროლდება სასამართლოსაც და მედიასაც. სა-

ქართველი ამ მხრივ ერთგვარ შუალედურ მდგომარეობაში იმყოფებოდა. აქაც დომინირებდა აღმასრულებელი ხელისუფლება, პარლამენტიც ფლობდა ძალაუფლების რაღაც ნაწილს, სასამართლო ხელისუფლება კი, როგორც დამოუკიდებელი მოთამაშე, ჯერ არ არსებობს.

ვარდების რევოლუციის შედეგად ძალაუფლების სადავეები აღმოჩნდა სამი მთავრის ხელში. ბუნებრივია, სამივე დათვანს ჰქონდა სურვილი, მოეხდინა მიღებული ძალაუფლების ლეგიტიმაცია, მაგრამ არსებული სისტემა არანაირად არ იძლეოდა ძალაუფლების სამ ნაწილად გაყოფის შესაძლებლობას. ამ სისტემაში აღმასრულებელი ხელისუფლების მეთაური პრეზიდენტია, საკანონმდებლოსი - პარლამენტი თავმჯდომარე, მესამე ზედმეტია. სახელმწიფო მინისტრის პოსტი იმთავითვე ხელოვნური წარმონაქმნი იყო, რომელიც მთლიანად ექვემდებარებოდა პრეზიდენტს და კაცმა არ იცის, რა ფუნქცია ეკისრებოდა.

ეს კიდევ არაფერია. მდგომარეობას ართულებდა ის, **რომ საერთოდ არც ერთი პოლიტიკური სისტემა არ ითვალისწინებს აღმასრულებელ და საკანონმდებლო ხელისუფლებაში მთავარი ფიგურის არსებობას.** გერმანული ტიპის მოდელში, სადაც მთავრობას ადგენს საპარლამენტო არჩევნებში გამარჯვებული ძალა, პრეზიდენტი რიტუალური ფიგურაა - ის უფრო არბიტრია, ვიდრე მოთამაშე. თვით ფრანგულ მოდელშიც, რომელიც დეკლარირებული იყო, როგორც საკონსტიტუციო ცვლილებების პირველწყარო, პარლამენტი და მთავრობა ფაქტობრივად ერთი გუნდია, რომელიც აბალანსებს ასევე ძლიერ პრეზიდენტს. სხვანაირად რომ ვთქვათ, ძალაუფლების გადანაწილება ყოველთვის

ურ სიზუსტეს რომ არ გამოვედგენოთ, ამგვარი ტიპის სახელმწიფოს (საზოგადოების) არსი ხშირად არასწორადაა გაგებული. მაგალითად, ბოლო დროს განხშირდა საუბრები, რომ ესა თუ ის პოლიტიკოსი "საკუთარ საოჯახო ბიზნესს" უწვევს ლობირებას; რომ ეს კადრი იმის ნათესავია და ამიტომ ამ თანამდებობაზე არ უნდა დაინიშნოს. საჯარო სამსახურის შესახებ კანონი ამ საკითხებს საკმაოდ კარგად არეგულირებს და თუ პოლიტიკოსებს მართლაც უნდა სამართლებრივი სახელმწიფოს შექმნა, სწორედ ამ კანონით უნდა იხელმძღვანელონ და ზედმეტი თავის გამოდება ნამდვილად არ დასჭირდება.

ახლა კი "კლანისა" და "პატრონაჟის" შესახებ ერთი მცირე შენიშვნა: პატრიმონიალური კავშირი არ ნიშნავს მხოლოდ ნათესაურ კლანზე დამყარებულ ურთიერთობებს. ესაა პირადული, არავორმალური ურთიერთობების ფორმა, სადაც კავშირის უმთავრეს მოტივს ურთიერისარგებელი, ხოლო სტაბილურობის გარანტს პიროვნული ლოიალობა შეადგენს. ამ კავშირის მონაწილენი ლოიალური შეიძლება იყვნენ როგორც "უფროსი" (პატრონი, "დიდი კაცი"), ასევე "თანასწორის" (მეგობარი, "საჭირო კაცი") მიმართ. ასე რომ, მეგობრობა-ძმაკაცობაზე აგებული (საკადრო) პოლიტიკა ისევე "კლანურია", როგორც ნათესაურ კავშირებზე დამყარებული. არადა, ჩვენი პოლიტიკოსები ერთმანეთის ნათესაობა კატეგორიულად უწყაფრევენ, თუმცა ერთმანეთს მუდამ "ახლო მეგობრებად" მოიხსენიებენ.

საქართველოსა და მისი მსგავსი ქვეყნების უმთავრესი პრობლემადლიერი და ეფექტური ბიუროკრატის არარსებობაა (თუ არ ცვდებთ, ეკონომიკის ახალმა მინისტრმაც გაუსვა ხაზი ამ საკითხს), რომელიც სახელმწიფოს სტაბილურობის ხერხემალს უნდა წარმოადგენდეს. უფრო სწორად, მთელი ბიუროკრატული აპარა-

ტი ჩვენთან პიროვნებებს შორის ვერტიკალური თუ ჰორიზონტალური ლოიალობის პრინციპითაა აგებული. სწორედ ამიტომ, ხელისუფლებაში ახალი ძალის, თან რევოლუციურ მოესვლას, შედეგად არნახული საკადრო ნმენდა მოჰყვა. ერთი მხრივ, ეს გასაგებია, ძველი და ძველის მიმართ ლოიალური კადრი უნდა წავიდეს (ერთი პოლიტიკოსი იმასაც კი ამტკიცებდა, რომ სახელმწიფო კაც(ველარიამი და-მლაგებელიც კი გამოსაცვლელია!). მეორე მხრივ, საფიქრაია, ძველს რომ ახალი ჩაენაცვლება, ამით რა შეიცვლება? ზემოთ გაშლილი მცირე დისკურსი გვიჩვენებს, რომ სოციალური რეალობა იმდენად მკაცრია, რომ ახალ ხელისუფლებას ისღა დარჩენია, სახელმწიფო აპარატი ისევ ძველი პრინციპით - პიროვნული ლოიალობის ნიშნით დაეკომპლექტოს. ასეთ შემთხვევაში კი ნათესავზე უარის თქმა დიდს ვერაფერს ცვლის.

დაკვირვება მესამე და მთავარი: რეფორმა თუ ძალაუფლება

აფრიკისა და ლათინური ამერიკის ქვეყნებზე როცა ვსაუბრობთ, უამრავ პრობლემასთან ერთად, რაც ამ ქვეყნების განვითარებას აფერხებდა და აფერხებს, არ უნდა დაგვაიხიყვადს პოლიტიკურ მეცნიერებაში კარგად ცნობილი დილემა "რეფორმა-ძალაუფლების" შესახებ. საქმე ისაა, რომ ამგვარ ქვეყნებში ხელისუფლებაში მოსული ძალა, შეეჩეხება რა მკაცრ რეალობას, დგება დილემის წინაშე: თუ გავტარებთ ძირეულ რეფორმას ყველა მიმართულებით, მაშინ შევასუფლებთ სახელმწიფო აპარატს, შევარყევთ ქვეყანაში სტაბილურობის საფუძვლებს (როგორც წესი, ასეთი ქვეყნებში ეს არავფორმალში და კორუფციაა), ანუ საფრთხეს შევეუქმნით საკუთარ ძალაუფლებას. შედეგად, ჩვენ დავაკარგავთ პროცესების მართვის

უნარს და არჩევნების დროს, თუ საქმე აქამდე საერთოდ მივიდა, უთუოდ დაეგმარცხდებით; "კეთილშობილი მიზნებით" კი იქნებ ღირდეს ძალაუფლების შენარჩუნებისათვის მცირეოდენი უკანონობის დაშვება. ამგვარ გარიგებას კანონთან იგივე შედეგებთან მიეყავართ, რასაც თავის დროზე აღნიშნული ძალა თავად ებრძოდა. ამგვარი დილემის კლასიკური მაგალითია შევარდნაძის რეჟიმიც, რომელიც საკუთარ სისტემას ემსხვერპლა. 1990-იანი წლების დასაწყისში არსებული ვითარების ფონზე არავფორმალური, პერსონიფიცირებული და კორუფციული სისტემა ქვეყანაში სტაბილიზაციის საფუძვლად იქცა, თუმცა, ამ სისტემა ახალი რეაქციების პირობებში სადღაც 1990-იანი წლების ბოლოდან ველარ იმუშავა. იმავდროულად, სისტემას არ გააჩნდა თვითრეფორმირების უნარი, რადგან ასეთ შემთხვევაში იგი დალუქვისათვის იყო გაწნხრული. როგორც თავში აღვნიშნე, არავინ ირწმუნება, რომ საქართველოს ახალი ხელი-სუფლება ძველის შეცდომებს გამოეირებს, მაგრამ საკონსტიტუციო ცვლილებების სხვადასხვა, ცალკეულ პიროვნებებს მორგებული ვარიანტები და თავად პროცესი, ბადებს კითხვას, რა მზანს მოეშასაურება ეს და მომავალი ცვლილებები - რეფორმებს რეფორმებისთვის თუ რეფორმებს ძალაუფლებისთვის?

ბოლოტემა

ვარდების რევოლუცია უდავოდ მნიშვნელოვან მოვლენად შევა საქართველის ისტორიაში, თუმცა ჯერაც არავინ უნდას, როგორი იქნება მომავლის ისტორიკოსის შეფასება. ძველი ხელისუფლებისაგან განსხვავებით, ახალი რეფორმა უნდა იქნას შეწყობილი, რომ მას მოქმედებებისთვის ვაკრიტიკებთ და არა უმოქმედობისთვის. მოქმედების დროს კი მეცდიმებისგან დაზღვეული არავინაა.

ძალაუფლების სამად განაწილება შეუძლებელი იყო, საბოლოოდ შემუშავდა ვარიანტი, რომელიც ფაქტობრივად კრიმველის ლოდ-პოტიტექორატის მსგავს ერიმმართეულობას გულისხმობს. სადღესოდ გვაქვს აღრიდებულესუსტი პარლამენტი, პრემიერ-მინისტრის ინსტიტუტი, რომელიც პრეზიდენტის დუბლიორია რიგ საკითხებში (ყველა ის უფლება, რაც პრემიერს მიენიჭა, პრაქტიკულად პრეზიდენტსაც აქვს) და ძლიერი პრეზიდენტი აღრინდელზე უფრო გაზრდილი უფლებებით. არადა, არჩევნებთან მეორე დღეს, იგივე მიხელი სააკაშვილი საკონსტიტუციო რეფორმის აუციელებლობას იმით ხსნიდა, რომ ძველ მოდელში პრეზიდენტს ზედმეტად ბევრი უფლებები ჰქონდა...

თავისთავად, კონსტიტუციამი შეტანილი ცვლილებები რომ აშკარად მოიკოჭებდა, ეს მისმა ინსტიტუტმააც კარგად იცოდნენ. ამიტომაც ვერავინ ახერხებდა, დამაჯერებლად აეხსნა შესწორებათა სიუქთე (რაც არ იყო, რას ასხინდნენ?) და ამიტომაც ჩაიღო ახალ ვარიანტში საკმაოდ "უცნაური" მუხლი, რომელიც შეიდი წლის შემდეგ კონსტიტუციის საგაღმებულო გადასინჯვას ითვალისწინებს.

ამ კონტექსტში სამოქალაქო საზოგადოების მწვავე რეაქციაც სხვა არაფერი იყო, თუ არა ერთგვარი მიმართება პრეზიდენტისადმი, რათა მას უფრო მაღლა დაეყენებინა სახელმწიფო წყობის ინსტიტუციონალური საფუძვლები (რასაც განასახიერებდა ძველი კონსტიტუცია), ვიდრე პოლიტიკურ პარტიზიორთა ინტერესები, რაც სიტუაციიდან გამომდინარე, ნაკლებად რეალისტური გახლდათ.

ბუნებრივია, არაფერი ამის მსგავსი არ მოხდებოდა, რევოლუციას სამის ნაცვლად ორი პოლიტიკური ლიდერი რომ ჰყოლიდა. ამ შემთხვევაში ერთი

პრეზიდენტი გახდებოდა, მეორე - პარლამენტის თავმჯდომარე. სამნი ერთ ნავში ვერ ქვეყა. მესამე ზედმეტია, მაგრამ ერთიანობა მსხვერპლს მოითხოვს. სწორედ ასეთი მსხვერპლი გამოდგა კონსტიტუცია.

ისიც ბუნებრივია, რომ ამგვარი მსხვერპლმეწირვა უკველოდ მაინც არ ჩაივლის. ქვეყნის წინაშე მდგარი პრობლემები გადაწყვეტილებათა მიღებისა და აღსრულების სწრაფ, ეფექტურ მექანიზმებს მოითხოვს. რეფორმების წყარო, როგორც უკვე ვთქვით, პოლიტიკური ნებადა არა საკონსტიტუციო მოდელი, მაგრამ თუკი ახალი ხელისუფლება დაინყებს რეფორმების გატარებას, მაშინვე თავს იჩენს ახალი მმართველობითი სისტემის არსებობით ნაკლოვანება. კერძოდ ის, რომ "მესამე ზედმეტი" და არანარაოდ არ შეიძლება ერთმანეთს ავსებდეს ძლიერი პრეზიდენტი, უფლებამოსილი პრემიერი და ეფექტური პარლამენტი. რომელიღაც რგოლი აუცილებლად "ჩაჯარდება" და დამაპროკოლებელ ფაქტორად ჩამოყალიბდება.

ასე რომ, იმათ, ვინც პრინციპულად ეწინააღმდეგებოდა საკონსტიტუციო ცვლილებებს, შეუძლიათ მშვიდად იყვნენ: დღეს მთავარია ის, თუ რა გადაწყვეტილებები იქნება მიღებული და არა ის, თუ რა მოდელის პირობებში ხდება ამ გადაწყვეტილებათა მიღება. მოკლედ, ოღონდ კი დაინყოს სისტემური რეფორმები და კონსტიტუციის გადასინჯვის საკითხი შესაძლოა, შეიღ წელიწადზე ცაცოლებით ადრე დადგეს. აქ საქმე ჟვიანის, ბურჯანაძისა და სააკაშვილის პერსონებში არ არის, ეს მხოლოდ ელემენტარული არითმეტიკაა: არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს "ვის", მთავარია "რამდენი." ძალაუფლების ნავში სამი ადგილი არ არის, ამიტომ მესამე ყოველთვის ზედმეტია.

თბილისშია დასრულებული "24 საათი" ინგლისურად.
English newspaper 24 Hours, coming out from February

გაბონარით.
on subscription basis

e-mail: public@24hours.ge
Tel: 20 24 24 Fax:20 24 25

ნოდარ ლადარია

ნოდარ ლადარია შეიძლება დაუკავშირდეთ
შაბათობით. ტელ.: 2024 24 ან ნებისმიერ დროს
ელ-ფოსტით: niadaria@24hours.ge

რეალიტივით აზრებს. მიაღწევს კი იმას გულამდე, ვისაც ჩვენი შვილებების სული აბარია? რამდენიც არ უნდა ილაპარაკოს განათლების მიწისთვის მოვალეობის შემსრულებელმა წარმატებით გავიდა აუდიტზე, ერთი რამ მაინც რჩება ცხადი და უუცხველი: მიუხედავად მსოფლიო ბანკის მიერ გაღებული სამოცი მილიონი დოლარისა, საშუალო სკოლის მასწავლებლები დღემდე რჩებიან საქართველოში ერთ-ერთ ყველაზე გაუნათლებელ საზოგადოებრივ ფენად. ბოლის და ბოლოს, განათლება ხომ მართო იმას არ ნიშნავს, რამდენი და როგორ იცი, არამედ იმასაც, რამდენად შეესაბამება საზოგადოებაში დაკავებულ ადგილს...

ასე რომ, დადგა დრო, ვიყვიროთ: ფრთხილად ბავშვებო! "24 საათის" 3 თებერვლის ნომერში სწორედ ასეთი სათაურით გამოქვეყნდა ნესტან ნიუარაძისა და იუსტინა მიელნიკივიჩის რეპორტაჟი ფოტოკომენტარებით. ნამდვილად მისასალმებელია ჩვენი გაზუთის მიერ ნამოწყებული რუბრიკა და განსაკუთრებით კი მისი სათაური — რეალიტივი. ასეთი სათაური არა მართო ქართულ მედიაში, საერთოდ, ქართულ ყოფაში რაღაც ახალსა და უჩვეულის ნიშნავს, კერძოდ, ცხოვრების კონკრეტულობის განცდისა და შეგნების დასაწყისს. სწორედ ეს განცდა და შეგნება გვაკლდა ყოველთვის, მაგრამ ახლა ამით თავს არ შეგანწყობ, ადრეც ბევრჯერ მითქვამს. დაუბრუნდეთ 3 თებერვლის პუბლიკაციას, რომელიც ავჭალის არასრულწლოვანთა კოლონიას და მის მობინადრეთ ენება.

რატომღაც ამ ტექსტში ჩვეულებრივზე მეტი კორექტურა გაიპარა, მაგრამ ეს ახლა არაა მნიშვნელოვანი: ორჯერ წავიკითხე და

მაინც უცმაყოფილო დავრჩი. რატომ? — ამ კითხვაზე პასუხი უნებლად კორექტურათა შემწვევებზე გაიცილებით უფრო ძნელი აღმოჩნდა. იქნებ ლექსიკურ შეცდომებზე უნდა ვეძებოთ მიზეზი: "ქურდობენ ყველაფერს — ძროხით დანყებული და მანქანით დამთავრებული". "ქურდობენ" გარდაუვალი ზმნაა. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ძროხას და მანქანას კი არ ქურდობენ, არამედ იპარავენ. ისიც აღვნიშნოთ, რომ გამოთქმა "ძროხის ქურდობაზე დააკავეს" (თავისთავად, მისი გრამატიკული მოტივაცია საკმაოდ ბუნდოვანია) ვერ გამოდგება სანაიალმდეგო არგუმენტად, რადგან ადამიანი იმისთვის დააკავეს, რომ იგი ძროხის ქურდი გახდა. მაგრამ რამდენიც არ უნდა ვეძებოთ, სიტყვებისა და ნიშნავების დონეზე ამ ტექსტის ნაკლოვანებას ვერ ავხსნი. მართლდება ენათმეცნიერების ერთ-ერთი უახლესი დებულება: ტექსტში გრამატიკისაგან განსხვავებული კანონები მოქმედებს. სწორედ ამ კანონების დადრევეა უნდა აღმოვაჩინოთ დღეს.

მამ ასე, პუბლიკაციის უმთავრესი აზრი ერთ მარგალიტივით ძვირფას აღმოჩენაში მდგომარეობს: როგორც არ უნდა სრულყოფილი უფრო პირობები, რეალურად ვერაფერს გავაუმჯობესებთ, სანამ არსებობს და მოქმედებს "ქურდული გაკება". რატომ ვფიქრობთ, რომ მაინცდამაინც ეს აზრი მთავარი და მნიშვნელოვანი? — პასუხი მარტივია: აბა, ტექსტში მოხალისურეალისტის, ანრი კარტიე-პრესონის ისტორია ხომ არ დაიკავენს პუბლიკაციის ცენტრალური უწყების ადგილს?! ხონის კოლონი-

ის პატიმართა არ იყოს, არც მე ვიცი, ვინაა ეს ანრი კარტიე-პრესონი, მაგრამ ამით დიდი-დიდი რომელიმე სნობურ "ფართიზე" შემეცნებინა თავი, რაც, მერწმუნეთ, დაპატიმრებული ბავშვების მდგომარეობასთან შედარებით, ერთობ უმნიშვნელო რამეა.

იმის თქმა მინდა, რომ პუბლიკაცია, რომელიც, შეიძლება ითქვას, ჩვენი რეალობის ერთ ყველაზე მწვავე და მტკივნეულ საკითხს შეეხება (ამასთან შედარებით შალვა ნათელაშვილის ახილებები და ლევან მამალაძის ცოლის ისტერიკა ნამდვილად არაა ანგარიშგასაწევი), ვერ აღწევს თავის ამკარად გამოხატულ მიზანს. ტექსტი ასე იწყება: "დღეს ისინი ავჭალის არასრულწლოვანთა კოლონიის პატიმრები არიან. თუმცა, პირველ რიგში, ისინი ბავშვები არიან". კეთილი და პატიოსანი, მაგრამ პუბლიკაცია მოულოდნელად გადადის ავჭალის არასრულწლოვანთა კოლონიის მმართველობის ნარდგენაზე, მერე თვით დანესებულების მოკლე ისტორიას გვამცნობს, მერე ამ ნაწყვეტ-ნაწყვეტ თხრობაში მოულოდნელად შემოიჭრება ვინმე ე. — 16 წლის პატიმარი, რომელიც კოლონიიდან კორესპონდენტთა სტუმ-

კომფორტის საგანი ყოფილა. სანტივრესო, რომ მალაჩინოსან პოლიციელთა კაბინეტებიც ხატების განსაკუთრებული სიმრავლით გამოირჩევა და ისინი მეტყველებასი ყველაზე ხშირად იყენებენ არქაიზმებს. სიტყვას "რადგან" საერთოდ ვერ გაიგონებ პოლიციის უფროსი ოფიცრის პირიდან — აუცილებლად "რამეთუს" იტყვის. იქნებ "პარი პოტერის" კრიტიკოსებს, კრძინალ "ავტორიტეტებსა" და პოლიციის ხელმძღვანელებს სწორედ ეს აკავშირებს ერთმანეთთან: რელიგიის გადაქცევა საყოველთაო კონტროლის საშუალებად და ძალაუფლების აღმასრულებელ ინსტრუმენტად. მაგრამ ჩვენ ვერ გხვდებით, რომ პუბლიკაციის ავტორები რაღაც განსხვავებულ პოზიციებზე დგანან: მათთვისაც ხატები და ვერები კომფორტისა და სრულყოფილი ნიშნის გამოხატველი ნიშნებია.

ლიდერის ფიგურას პუბლიკაციაში ეგრეთ წოდებული "ქათამების" აღწერა მოსდევს: "მათ არა აქვთ საერთო ბარაკი არც ცხოვრების და არც უნებართვო შესვლის უფლება. მათ არა აქვთ სხვა პატიმრებთან ერთად სასადლოში ქაშის უფლება. არც საერთო საშხაპით და საპირფარეოთი სარგებლობის უფლება. მათ არა

ერთ-ერთ ფოტოზე იგივე ო.-ა გამოსახული: ხელი ფაქიზად დალაგებულ საწოლზე შემოუდია, მის უკან კი სხატაც კედელი გავიმორტებოდა მისი ფოტო და პრეცედენტული მორთული ნაძვის ტოტი მოჩანს. ფოტოს ანერია: "საკანი".

მაგრამ მე მაინც მჯერა იმ მნიშვნელოვანი აზრისა, რომელიც ვერა და ვერ ამოვიკითხე ნიუარაძისა და მიელნიკივიჩის პუბლიკაციაში. კიდევ ერთხელ გავიმორტებო მას: როგორც არ უნდა სრულყოფილი პატიმართა არსებობის მატერიალური პირობები, რეალურად ვერაფერს გავაუმჯობესებთ, სანამ არსებობს და მოქმედებს "ქურდული გაკება". იქნებ ვინმემ გავგისინას თვალები და კიდევ უფრო დიდ სიცხადით დაგვანახოს ჩვენი საზოგადოების ეს გახსნილი ჭრილობა?

მანამდე კი თვალებს გვიხვევენ და ათავგარობ რამე-რეუმით იქცევენ ჩვენს ყურადღებას.

როცა პრეზიდენტმა სააკაშვილმა თქვა, ქართველი უძველესი ევროპელები არიანო, მაშინვე გავიფიქრე, ნეტა პირველი ვინ გამოიმჩნაურება, ვინ აბატაცებს-მეთქი პაერში ნასროლ ამ ხორციის ნაჭერს? რა თქმა უნდა, ვერაფერს დაასწრო ჩვენს უკვე ავ ინტელიგენციას და "24 საათის" 7 თებერვლის ნომერში უკვე გაჩნდა აკადემიკოს თამაზ გამყრელიძის სტატია გრძელი სათაურით, ასე ვთქვათ, ფსევდობარაკოს სტილით: რატომ არის საქართველო ევროპის ნაწილი და რატომ არიან ქართველები უძველესი ევროპელები. რამდენ რამეს იპოვის ამ ტექსტში ინტელექტუალური სადღეგრძელოების მოყვარული ქართველი! — აქ ყველაფერია: ანტიკური მითოლოგია, ლინგვისტური ნიაღვრეები, გეოპოლიტიკა, გოეთის ლექსი დასაძლეთესა და აღმოსავლეთზე (რა თქმა უნდა, გერმანულად!) და მთელი ეს მეცნიერული მამულები ერთ მიზანს ემსახურება: უნდა დაიფიქროთ, რომ ქართველები უძველესი ევროპელები არიან. როგორც ეტყობა, სულ მალე ჩვენი განათლებული საზოგადოების არსენალში აღმოჩნდება ერთი რუსულენოვანი ნაკვეთის ინგლისური, გერმანული, ფრანგული და სხვა თარგმანები: Когда ваши в лесу бродили, наши Евангелие переводили. აღვრ ჩვენი ეროვნული გოემები თავიანთ ჭიას ამ ბაიათის უადვილო გამოკრებით ახარებდნენ. დღეს, ასპარეზზე მათი მთამომავლები გამოვლენ და ეროვნული გოემობის სპირალი ახალ სიმაღლეს დაიჭირობს. სხვა უფრო ქმედითი შედეგი ამგვარ განაზრებებს ვერ მოჰყვება იმ უზარალო მიზეზის გამო, რომ ვერც ერთ ევროპულ ერს, ვერც ძველსა და ვერც ახალს, ვერაფერს ვერ გადააყლაპებდა ასე ადვილად კონსტიტუციის ფეხქვეშ გათოვებს.

დღეს ევროპის საზღვარი უკვე არც გეოგრაფიულ და, თქვენ ნარმოიდეგეთ, არც გეოპოლიტიკურ სივრცეზე არ გადის. ეს საზღვარი დღეს სამართლებრივი შეგნების სივრცეში მდებარეობს. მადლობა ღმერთს, "24 საათში" ბოლო დღეებში მრავალი სტატია გამოაქვეყნდა საკონსტიტუციო ცვლილებების თვითად ასაცილებლად — ყველას ჩამოთვლა დიდ ადგილს წაიღებს და, ვინ იცის, იქნებ მათი ავტორები თავიანთ ასაცილებლად — ყველას ჩამოთვლა დიდ ადგილს წაიღოს. როგორც ეტყობა, ჩვენი უძველესი ევროპელი ერთი საკუთარ გონებაში მომავალ საფრთხესაც შექმნის. დიას, სამოქალაქო სექტორის მზრუნველ მრავალი გონიერი სიტყვა დაიხარჯა, მაგრამ სახელისუფლებო ქარავანმა ჩაიარა, დემოკრატიულ ღირებულებათა ერთგული ძაღლების ყვფა კი ქარმა წაიღო.

"ხონის კოლონიაში იმპროვიზირებულად მოწყობილ ფოტოსახელოსნოში მის მიერ გადაღებული ფოტოები საუკეთესო აღმოჩნდა და ანრი კარტიე-პრესონისადმი მიძღვნილ დოკუმენტურ ფილმშიც შევიდა". მე კი ის უფრო მაინტერესებს, სად იკმაყოფილებს ეს ო. ბუნებრივ მოთხოვნილებებს, თუ "ქათამობის" გამო საპირფარეოთი სარგებლობის უფლება არა აქვს? რატომ აქამდე არ დაბინძურდა და არ გაჩანაგდა ფოტოებზე გამოსახული ღამის სტერილური გარემო?

საჩუქრის ახალი ფორმა!

გსურთ ბავშვით (მთ) განსაკუთრებული საჩუქარი ახლომხელ კამპიანს? გიხიბთ პრემიების ბავშვით? შეიძლება ეს არაფერაა-სალონი სან-საბი საჩუქარი ბავშვით და საჩუქრის პრემიის უფლება ბავშვით მთავარ ფოტოზე! მთავარი.

კამპი-შოპიანი 22
ბავ: 911991 877-791991

პოლიტიკის ამორალური მხარე ოკრაში

“მაზუპას” სტურუსული ვერსია რუსი მაყურებლისთვის რეკლამური აღმოჩნდა

AI ბავარდინას

გაჩნდა გარკვეული იდეებიც და საბოლოოდ ბატონი რობიკო მოსკოვში გაემგზავრა.

ყველას ჰგონია, რადგან წინადადება დიდი თეატრიდან მოდიოდა, ამიტომ დავთანხმდი, მაგრამ უნდა გამოვიტყუდე, რომ ეს ოპერისადმი ჩემმა განსაკუთრებული დამოკიდებულებამ განაპირობა. ოპერის მიმართ ისეთსავე ალკოჰოლურ მიჯაჭვულობას განვიცდი, როგორც ლოთი, რეგულარულად რომ ჰპირდება ოჯახს, ხვალისა და აღმდგომის, თუმცა მაინც სვამს”, - ასე ხსნის რეჟისორი თავის გადაწყვეტილებას.

სტურუსა დადგამა რუსი მაყურებლის არაერთგვაროვანი რეაქცია გამოიწვია (სხვათა შორის, ამ დადგამზე კიდევ ორი ქართველი - გოგი ალექსი-მესხიშვილი და გოგი ალექსიძე მუშაობდა). “ჩემთვის ასეთი დადგმა ჩვეულებრივია, დიდი თეატრისთვის კი რევოლუციური” - მიიჩნევს რეჟისორი. თუმცა, სამწუხაროდ, რუსებმა რევოლუცია მხოლოდ დეკორაციებში დაინახეს.

ჩაიკოვსკის “მაზუპას” საფუძვლად შუშკინის “პოლტავა” დაედო, თუმცა კომპოზიტორმა ლიტერატურით მასალა მნიშვნელოვნად გადაამუშავა. უცვლელია მისი მთავარი ხაზი - უკრაინის გეტმან მაზუპას სრავა ძალაუფლებისკენ.

ენ. სნორედ ამ თემატიკამ ითამაშა გადმწყვეტი როლი სტურუსა დაინტერესებდა. რუსი კრიტიკოსების აზრით, რეჟისორი ცდილობს აჩვენოს მაყურებელს პოლიტიკის, როგორც მოვლენის ამორალური მხარე. ის ფაქტები, რასაც ისტორია იმდენი მარაგანდევში ხევის, ლუპის ქვეშ ისეთივე ჭუჭყიანია, როგორც თანამედროვე პოლიტიკური თამაშები.

სამწუხაროდ, რუსებმა (ყოველ შემთხვევაში, მათმა დღმა ნაწილმა) ამ დადგმაში მხოლოდ “ზედაპირი” დაინახეს. ისინი აღაშფოთა თანამედროვე კოსტიუმებმა და დეკორაციებმა, რომლებიც რეჟისორმა თავისი ჩანაფიქრის განსახორციელებლად გამოიყენა. სტურუსს თქმით, მისთვის ასეთი დადგმა ჩვეულებრივია, მაყურებლისთვის კი რატომღაც რევოლუციური აღმოჩნდა. რეჟისორი მას რუსული ფსიქოლოგიით ხსნის.

“რუსები აღაშფოთა იმან, რომ სცენაზე XVII-XVIII საუკუნე ვერ დაინახეს. არც კოსტიუმები და არც დეკორაცია ისტორიულ კონტექსტს არ ასახავდა. ეს კი მათთვის მიუღებელია. რუსები იმიტომ ვერ დამენ ჩეხოვს, რომ ჯერ კიდევ ახსოვთ ის საუკუნე. ახსოვთ, რა ეცაო, როგორი სამოგარო ედგათ და ა.შ. სანამ არ გავა კიდევ 200 წელი და მათ ეს ყველაფერი არ დაავიწყდებათ, კარგი ჩეხოვი არ გამოუვათ”, - მიიჩნევს სტურუსი.

რობიკო სტურუსი თურქეთში მიემგზავრება

რუსი. მისი აზრით, დროის ამგვარი გაგება არ არის მთავარი. ამიტომაც არ წერდა შექსპირი თავისი ეპოქის შესახებ. ის ან ბერძნულ-რომაულ სიუჟეტებს იყენებდა, ან ფანტასტიკურს, როგორც, მაგალითად, “ზაფხულის ღამის სიზმარში”, ანდა - ისტორიულ ქრონიკებს, რომელთაც შემდეგ თავისებურად

ანგრედა. “ჩვენც ასე მივუდევით “მაზუპას”, მით უფრო, რომ მუსიკა დროს არ განაპირობებს. ეს ისეთივე მუსიკაა, როგორც “ევგენი ონეგინში” ანდა “ილიანტაში” - ამბობს ბატონი რობიკო.

როგორც კარგადაც უნდა დადგას რეჟისორმა ოპერა, თუ ორკესტრმა არ დაუკრა და მომღერალმა

არ იმღერა, მისი ფასი კაპიკია. სტურუსს თქმით, ამ კუთხით “მაზუპამ”, ცოტა არ იყოს, მოიჭყლა. იმის მიუხედავად, რომ მთავარი როლის ყველა შემსრულებელი მოწვეული გახლდათ, მუსიკალური თვალსაზრისით წარმოდგენა საშუალო დონის გამოვიდა. სპეციალისტები აღმოფთვებულს ვერ ფარავდნენ ორკესტრის მისამართით (დირიჟორობდა ალექსეი ტიტოვი). არც მომღერლები იყვნენ პირველი კლასის. მომღერალი ლექსევი, რომელიც მაზუპას პარტიას იღებდა, პროფესიონალია, მაგრამ მისი გამოხმასთან დაკავშირებით პრობლემები გაუჩნდა (სხვათა შორის, მან ჯანსუღ კახიქიანი ერთად “ოტელო” ჩაწერა). წარმოდგენილი შემადგენლობა არც განსაკუთრებული სამსახიობო მონაცემებით გამოიჩინა. სტურუსს თქმით, მათ თამაშის სურვილი კი ჰქონდათ, მაგრამ არ ყოფილა გამოცდილება. “მუშაობა საინტერესო იყო, თუმცა, ის დრამატული სექტაკლის დასადგმელად მყოფოდა”, - ასე აფასებს რეჟისორი ორთვიანი მუშაობის შედეგებს.

როგორც უკვე გითხარით, რობერტ სტურუსი გუშინ თურქეთში გაემგზავრა. ანკარის თეატრში იგი თურქ მსახიობებთან ერთად “პოტოტუს” დადგამს. სხვათა შორის, თურქეთში სარეჟისორო

ფაქტები მისი გახსნილია. მართალია, თავად ვერ მოახერხა იქ ჩასვლა, სამაგიეროდ სხვა ქართველი რეჟისორები ჩაიყვანა - ანდრო ენუქიძე, ცოტნე ნაკაშიძე. რამდენიმე დღის წინათ ბატონი ცოტნე ყვებოდა, მისი პედაგოგიური მუშაობის შედეგად როგორი პოპულარული გახდა თურქეთთან მიხედვით თუმანიშვილი. ეს მცირე ლირიკული გადახვევა. დაუბრუნდით ისევ სტურუსს, რომლისთვისაც “თურქული” “პოტოტუსი” რიგით მეთხუთხეა. როგორც თავად ამბობს, ამ თემასთან დაკავშირებით ექსპერიმენტებს ატარებს. აინტერესებს, შეუძლია თუ არა მისი დადგმა სხვადასხვა ინტერპრეტაციით. პრემიერა ანტილპია დაგეგმილი. შემდეგ კი რეჟისორი ისევ თბილისში ჩამოვა და “ვეფხისტყაოსანზე” დაიწყებს მუშაობას.

ეს იქნება საკმაოდ ძვირადღირებული სექტაკლი. მისი დადგმა, დაახლოებით, 200 თასი ლარი დაჯდება. ბევრი ჰპირდება ამ პროექტში დახმარებას, თუმცა, თუ სექტაკლი არ გამოუვიდა, სტურუსს მას მაყურებელს არ უჩვენებს. სავარაუდოდ, პრემიერა (იმედი დავიჭროვით, რომ ის მაინც შედეგება) იანვარში ნაგარაუდდვი. ერთი სიტყვით, გეგმები ბევრია, ისლა დავგრძენია, წინამატება ვუსურვოთ ბატონ რობიკოს და მის ახალ სექტაკლებს დავულოდოთ.

ფოტო-ფარწარული ხატები

დავით აკრიანის სულიერ-ემოციურ სამყაროში

ვიკარ ნაფარინძე

გუშინ “ძველ გალერეაში” ფოტოგამოფენა გაიხსნა. მაგრამ, ვისაც ამ გამოფენის დათვალიერება მხოლოდ იმიტომ ესურთ, რომ ფოტოხელოვნება გაინტერესებთ და იმედი გაქვთ, ექსპოზიციის ავტორის სახით ახალი ფოტოპროფესიონალის აღმოჩენის და ნაკლებად გაინტერესებთ მისი სულიერი სამყარო, მაშინ ამ გალერეაში მართლა არაფერი გესაქმება. ასეთივე ლამაზი ფოტოები თქვენ სხვაგანაც შეიძლება ნახოთ. მაგრამ ეს არ იქნება ის მინიანობა, რითაც გამოჩენილია “ძველი გალერეის” მიმდინარე ექსპოზიცია.

ახალი არაფერი იქნება იმაში, თუკი ვიტყვი, რომ გალერეაში შესული კიდევ ერთი ადამიანის სამყაროში აღმოჩნდებით, რადგანაც ყველა დანარჩენი ფოტოგრაფიისა თუ მხატვრის გამოფენაზე იგივე ხდება. უბრალოდ, განსხვავებულია ეს სამყაროები, რამდენადაც

მათი ავტორები სხვადასხვა პიროვნებანი არიან. და ეს გამოფენებიც იმდენადაა საინტერესო, რამდენადაც მათი სულისჩამდგმელები. გამოანალიზი არც “ძველი გალერეის” მიმდინარე გამოფენაა.

იმას, რაც აღნიშნულ გალერეაში ხდება, პირობითად შევია გამოფენა. სინამდვილეში, ეს არის ცნობილი მწერლისა და მთარგმნელის დავით აკრიანის ცხოვრების ის ნაწილი, რომელიც (როგორც თავად ამბობს): მინდა, ადამიანებს გაეუზიარო, გავაცნო იმიტომ, რომ ეს არის მარადიული.

ერთი შეხედვით, მცირე გალერეის სივრცეში მოცემულია უკანასკნელი თორმეტი წლის განმავლობაში გადაღებული სურათები, ავტორისავე გამოცემული ნივთების დიზაინი და ამ ყველაფერს თან სდევს საგანგებოდ მერჩეული მუსიკალური ფონი, რომელიც “ენიასა” და სხვა შემსრულებელთა, კელტურ საინსტრუმენტულ დაფუნქციონირებული მუსიკაა. ერთი სიტყვით, ამ კედლებში ის, რითაც დავით აკრიანი რამდენიმე წელიწადი ცხოვრობს. და, რაც მთავარია, ცხოვრობს განმარტოებით. ის იღუპება და

მაღვ დათო აკრიანის ნივთის პრეზენტაციის შედეგება

სიმშვიდე, რაც განმარტობებს ახლებს თან, უდავოდ იგრძნობა დათო აკრიანის ფოტოებზე. ზედაპირული დათვალიერებისას შენიშნავთ, რომ ეს ფერადი ფოტოები ძა-

ლიან ლამაზია, ჟურნალებიდან ამოჭრილ პეიზაჟებს ჰგავს; მერე აღმოაჩენთ, რომ კადრების უმრავლესობა თითქოს ზღაპრებსა და ლამაზ ფილმებში გინახავთ: მთავ-

რის შუქით განათებული ხის სახლი ზამთარში (ორივე სახლში - მარტყოფისა და ზემო ფშაში, დათო აკრიანმა მარტყოფის წლები გაატარა და ზაფხულობით ახლაც სტუმრობს), “ლოკოკინას კვალი მთავარიანში”, “ცის გახსნა” (გადაღებულია ცა ჩვეულებრივი ევჯის დროს). მაგრამ, როდესაც ჩაფიქრდებით, უმალ იგრძნობთ, რომ ეს ყველაფერი მარტყოფის დამსახურებაა. მარტყოფი ადამიანის დამოკიდებულება იგრძნობა მათში. სხვაგვარად, ვერ გადაიღებდნენ ფანჯრებს მიღმა სივრცეს (იღუპება და სასაფლაოზე დაეკრებოდა). “მე არ ვარ პროფესიონალი ფოტოგრაფი. უბრალოდ, შოგადამოკ ვიზუალური აზროვნების მომენტები მაქვს და მთხვავს ზოგიერთი კადრის დაფიქსირებას. ოღონდ, ნატურ-

რალისტური ფოტოგრაფიაც არ არის ჩემი. პირველი კადრები მთას ეხება, სადაც ფუტურული მყავდა. იქაც არის ისეთი ნომინალური და უსაყვარესი მომენტები, რომელიც ცხოვრობდა ჩემი წინაპარი და კაცური ცხოვრების ჯაჭვი გამოგვეცხება, რომელსაც ვერც კომპიუტერი შეცვლის და ვერც ვერაფერი. აქ ყველაფერი ჩემი სამყაროა. თავისთავად არ მიფიქრია, რა გამოვა. მთავარია, რაც გამოვა, ხატი იყოს; ის, რაც შიგნით მაქვს. მარტო ყოფნას ისე მივყვები, როგორც “ადამიანი-ამფიბიამი” უწყლოდ რომ ვერ ძლებს. აქ არის იმედი სამყარო. ოღონდ, აქედან კიდევ სხვაგან არის გასასვლელი. რითაც მე ვარსებობ, ვსურთქავ, რამაც გავდამარჩინა”, - ამბობს დათო აკრიანი და გალერეაში გამოფენილ ექსპოზიციას თავადვე არქმევს სახელს: ფოტო-ფერწარული ხატები. რაც შეეხება ფოტოს, როგორც თავად კაცობილია, იგი ამჟამად ბროდის ქუჩის თარგმანზე მუშაობს. ასე რომ, იმედი, მაღვ მოხვდებით დათო აკრიანის სულიერ-ემოციურ სამყაროში, ნივთის პრეზენტაციაზე.

მინანქრის დამი პარდენზე

თორნა ჭავჭავაძე

7 თებერვლის საღამოს სიონის ახლომდებარე ქუჩებიდან “შარდენის” ქუჩის მიმართულებით ხალხის ნაკადი არ წყდება. შემთხვევითი გამველი ნამძვილად იფიქრებდა, რომ რომელიღაც მნიშვნელოვანი რელიგიურ დღესასწაულს შეესწრო. მეც კი, რომელმაც ნამძ-

ვილად ვიცოდი, რომ მინანქრის პირველ საერთაშორისო ბიენალეს დაჯილდოების ცერემონიაზე მივდიოდი, ხალხის ნაკადის დანახვაზე ეჭვმა შემიპყრო. მაგრამ, როცა უკვე შარდენის ქუჩას მივადექი და დავრწმუნდი, რომ გალერეა “შარდენამდე” მიღწევა შეუძლებელი აღმოჩნდა, უკვე მეორე თავსატეხის წინაშე აღმოვჩნდი: რატომ გაჩნ-

და ასეთი დიდი ინტერესი ტიხრული მინანქრის მიმართ ამ ბოლო წლებში და განსაკუთრებით კი ამ საღამოს? გალერეის შესავლელთან გრძელმა, გაჭიმულმა რიგმა, თოხმოციან წლებში ხელოვნების მუზეუმის წინა პაიერის კოლექციის სანახავად მისული თბილისელების რიგები გამახსენა. შარდენის მინანქრული ქუჩის ყველა დანარჩენი

გალერეა, მეპატრონეებს ამ საღამოსთვის არ დაეკეტათ. ტიხრული მინანქრის ნახვის მსურველებით სავსე იყო გვერდით მდებარე “ბაიას გალერეა”, “თეის სახელოსნო” თუ სამხატვრო სალონი.

ყველამ კარგად ვიცით, რომ ბოლო ათწლეულზე მეტია, რაც ამ უძველესი ხელოვნების მიმართ ინტერესი გაიზარდა, გამოჩნდნენ ამ

ჟანრის ახალი ოსტატები, შემდეგ მათი მონაფეები. ძველი ხელოვნების ახალი ტენდენციის შემსავლელთა რიცხვმა ბოლო წლებში დაუფერებლად იმატა, გაიზარდა მომხმარებლის რიცხვიც, მინანქრის სამკაული ყველაზე მოდური და ძვირი შეიქმნა, მოკლედ ბოლო სამი წელი, თბილისში ტიხრული მინანქრის ბუმი, მაგრამ 7 თებერვლის საღამომ ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა.

ბიენალეს გახსნაზე საქართველოს პირველი ლედი და პარლამენტის თავმჯდომარეც გამოჩნდნენ. ტიხრული მინანქრის გარდა, კიდევ ერთ ფენომენზე მინდა შევჩერო ყურადღება: - ეს რეკლამაა. რატომღაც ამ ჯერზე რუსეთად სადა და არც ისე ძვირიანმა სარეკლამო რეკლამებმა რადიოსა თუ ტელევიზიით და აგრეთვე სარეკლამო განცხადებებმა გაზეთებში (მათ შორის “24 საათშიც”), უამრავი ადამიანის ყურადღება მიიპყრო და თავისი დანიშნულება გადაჭარბებით შეასრულა. კლამეიკერებმა და სარეკლამო საქმით დაკავებულმა ადამიანებმა, რომლებიც ექებენ და ვერ პოულობენ იმ საიდუმლოს, რაც ქართულ მენტალტეს კარგად მოერგება, ეგებ, გალერეა “შარდენის” მეპატრონეებისა და ბიენალეს ორგანიზატორებისაგან შეიტყონ რეკლამის განთავსებისა და სიზმირის საიდუმლო.

და მინანქრისა და ბიენალეს დავებუნდეთ. ამასობაში, ანუ საათნახევარი რიგში დავიშვებდი, როგორც იქნა საგამოფენო დარბაზში ფეხი შევადგი. ვიტრინებთან, სადაც ამერიკელი, ესპანელი, იაპონელი, ებრაელი, ბრაზილიელი, მექსიკელი და კიდევ იმ ქვეყნის ოსტატთა ნამუშევრები იყო გამოფენილი, საიდანაც ცნობილი ხახულის კარგია, მისვლა და რაიმე პარალელების პოვნა ან

ერთმანეთთან შედარება ან, უბრალოდ, დათვალიერება ძნელი აღმოჩნდა. შედარებით თავისუფლად იგრძნობოდა გალერეას მარჯვენა კედელზე გამოფენილ ესპანელი ავტორის ნამუშევრებთან. იდეა საკმაოდ უძველესი და ექსპერიმენტული გახლდათ: მინანქრული კომპოზიციები, ძალზე მარტივად პირდაპირ დისკეტებზე იყო შესრულებული.

თანამედროვე მინანქრის ისტორიაში ბევრის მნახველი ეიურის თავმჯდომარე, ამერიკელი ქალბატონი ჯუდი სტოუნი გაოცებული იყო შარდენის ქუჩის ამბებში და ამტკიცებდა, რომ მიუხედავად მსოფლიოში თანამედროვე მინანქრის მრავალგვარი ინტერპრეტაციისა, “ქართველ ოსტატთა “ახალი ტალღა” კვლავ თვითმყოფადი და ტრადიციების ერთგული რჩება.” არ ვიცი, ტრადიციების ერთგულება ამ შემთხვევაში კომპლიმენტად უნდა ჩითვალოს, თუ არა, როცა თამამ ექსპერიმენტებშია შეჯიბრი. მაგრამ ფაქტია, ბიენალეს პრიზები ასე განაწილდა: პრიზი საუკეთესო ნამუშევრისათვის, რელიგიურ თემაზე, სახელწოდებით “იერუსალიმში მსგელა” ნინო გიორგაძეს მიენიჭა. მინანქრის საუკეთესო კომპოზიციისთვის, “ქალი”, “ახალი ტალღის” პიონერი ზაზა ლოდია დააჯილდოეს. საუკეთესო სამკაულის ავტორად პავლე პავლანოვი დასახლდა. კონკურსით გამოცხადებული მაყურებლის სიმპათიის პრიზი კი 15 თებერვალს გახდებდა ცნობილი. ამავე დღესვე გახდებდა ბიენალეს კატალოგის პრეზენტაცია. საინტერესოა, 15 თებერვლის საღამოსაც თუ გამოავლენენ ქართველები ტიხრული მინანქრისადმი ასეთ დაუოკებელ ლტოლვას.

24 საათი

მინანქარი

მინანქარი

შაბათს, 7-20 თებერვლის ნოქარში ნაიკითხავთ

- პოტეროვობია და ქართული საზოგადოება
- ჯულიან ბარნისის წერილის თანამედროვეობის ყველაზე სკანდალური მწერლის, მიშელ უელბეკის შესახებ
- სანდრო კაპულდას მოთხრობას
- ტომას სტერნს ელიოტის "ფუტურო ადამიანებს"
- რევენზიებს ჯეიმს ჯოინსის, რეზო ქვიციანი, ნაირა გელაშვილის, პირველი ქართული ელექტრონული ნივთის შესახებ
- ინტერვიუს ბესიკ ხარანაულთან

ბერლინალეს საკონკურსო ფილმები

ვესტერნის ფესვებიდან

The Missing-ში ყველაფერია, რაც კარგ ვესტერნს მოეთხოვება: მამაკაცი მზედარი, ტრიალი ვეპლი, ბნელი ბორტომოქმედები და კლდოვანი მიდამო. რაც მთავარია, ფილმს ტომი ლი ჯონსი ჰყავს.

პოლიეფუდის მსახიობმა, კეიტ ბლანშეთმა აღიარა, რომ როცა პატარა გოგო იყო, ნაშუადღევს ხშირად მისჩერებოდა ხოლმე ვესტერნებს, და ჯონ ვეინი მუშად მასთან იყო. ისეთი პირი უჩანს, რომ მომავალი თაობებისთვის The Missing-იც ასეთი “სალამო ხალასია” გახდება.

მეგი (ბლანშეთი) თავის ორ ქალიშვილთან ერთად მე-19 საუკუნის ბოლოს ამერიკის სამხრეთ-დასავლეთში, ფერმაში ცხოვრობს. ის მინას ამუშავებს და თან ექიმბაშიცაა. ერთ დღეს მამამისი (ჯონსი) გამოჩნდება, რომელმაც მეგი და დედამისი დიდი ხნის წინათ მიატოვა და ინდიელებთან გადასახლდა. მართალია, მამა თავიდან გააგდო, მაგრამ ქალიშვილის გატაცების შემდეგ მეგი დახმარებისთვის მარინც მას მიმართავს.

რეჟისორი რონ პოვარდი ამბობს, რომ ჯონ ფორდის The Searchers-თან აპკარ მსგავსების მიუხედავად, მისი სურათი ესება “იმ სულიერ და პოლიტიკურ საკი-

თხებს, რომლებიც დღეს გვაღვლებს”, პირველ რიგში, ოჯახის თემას.

ფილმში ძირითადი ფიგურა ტომი ლი ჯონსია – მარტოხელა მზედარი, რომელსაც ადამიანებთან საუბარს ცხოველებთან ურთიერთობა ურჩევნია. ის თავისი შვილიშვილის გადასარჩენად მხოლოდ იმისთვის მიდის, რომ საკუთარი სულიც გადაარჩინოს, და მისი სახე ისევეა დაღარული, როგორც მიადამო, რომელშიც ფილმის მოქმედება ხდება.

პასუხად კითხვაზე, თუ რატომ მიატოვა მამამ, მეგიმ ერთი კაცის ამბავი მოსმინა, რომელიც თავის მიმინოს ადევნებდა, რადგან “ყოველთვის არსებობს რაღაცა, რაც მამაკაცს შორეთში ეძახის”. ეს წინადადება კი ოდესღაც ჯონ ვეინმა წარმოთქვა.

კიტონი: “სიკვიდის სიბერე სკოზია”

დემოგრაფები საზოგადოების დაბერებას საგანგაშოდ მიიჩნევენ. ეს პოლიეფუდმაც შენიშნა და არაერთ ფილმში მიუძღვნა ყოჩაღ მოხუცებს.

მოხუცებასაც უყვარდებათ ერთმანეთი. ყოველ შემთხვევაში, ნენსი მეიერსის ფილმში “რაც გულს უხარია”, ჯექ ნიკოლსონსა

კადრი ფილმიდან “რაც გულს უხარია”

და დაიანა კიტონს სწორედ ეს დემარტათ.

ორივე ვარსკვლავი 54-ე “ბერლინალეზე” იყო ჩაბრძანებული – ნიკოლსონი შვხ, ხოლო კიტონი წითელ ტყავის ქურთუკში.

ეს არის ფილმი უფროსი თაობის წარმომადგენლებზე და მათ გრძობებზე. ფილმში 63 წლის მექალთანე პარის (ნიკოლსონი) ამბავია მოყვლილი, რომელსაც ოცდაათი გადაცილებული ქალები აღარ იზიდავენ. და უცებ მან თავისი ახალი სატრფოს (ამანდა პიტი) დედა,

ერიკა (კიტონი) გაიცნო.

პასუხად კითხვაზე, როგორია, ახალგაზრდა პოლიეფუდში რომ ბერდებიო, კიტონმა მოკლედ ბრძანა: “სიკვიდის დაბერება სკოზია!”, და დასძინა, რომ მისი ხნის, ანუ 58 წლის მსახიობი ქალის სურათის როლის მიღება უკეთესი ავტორების არსებობასაც გულისხმობს. ნიკოლსონმა დაიწვილა, ადრე ფილმები კინოში უფრო დიდხანს გადიოდა ხოლმე, მაგრამ ისიც აღნიშნა, რომ ახლა მეტ ფულს უხდიან. “ისე კი,

თავს ისევე გვრძობ, როგორც უნინ”, განაცხადა ვარსკვლავმა.

გარდაქმნის შანსი

საფრანგეთი, 1940 წლის ზაფხული. დაზურული ფსიქიატრიული საავადმყოფოს მკვიდრი გერმანული საჯარისო ნაწილების შემოსვლით გამოწვეული პანიკით ისარგებლებენ და გაიქცევიან. დიდი ქალის ფონზე ეს ჭრელი საზოგადოება ლუარას ნაპირს მიუყვება და თავისუფლების გამაბრუნებელი შეგრძნებითაა აღვსილი.

თავის ფილმში Folle Embellie რეჟისორი დომინიკ კაბრერა სიურეალისტურ სამყაროს აჩვენებს. ის მთლიანად პროტაგონისტების შინაგან სამყაროზეა კონცენტრირებული.

ჯგუფის “პატრიარქის”, ფერნანდის როლს ჟან პიერ ლილი ასრულებს. მისი მცდელობები, წესრიგი დაამყაროს, პოლიცინაციებისა და გროტესკული რისხვის კედლეს აწყდება. სულ სხვაა მისი ცოლი, ალიდა (მიუ მიუ), რომელიც მოგზაურობის ბოლოს დამოუკიდებლად ცხოვრებას განიზრახავს. ამ ორ პიროვნებას მათი ვაჟი, უზულიენი (მორგან მერინი) დევნებს თვალს, რომელიც გაზაზე თავის პირველ სიყვარულს სხედება.

ფილმი გაჩერებული დროის შეგრძნებას ბადებს. მასში მრავლა-

და ბუნების ამსახველი კადრები და პოეტური ჩანარებები. კამერა დიდხანს ჩერდება აფერული ფრინველზე, ტაფაზე დაყრილი თევზებზე შიშინზე. განსაკუთრებით შთამბეჭდვითაა სცენა, როცა ფატალური შეცდომის გამო სოკოების შემგროვებელი სიცოცხლეს ესალმება.

დროის ფონი სრულიად აბსტრაქტულია. გერმანულ დამპყრობლებთან ერთ-ერთი მცირეფერია ვანი შეხედრდა აბსურდული სცენით სრულდება: ფერნანდი, რომელიც ოდესღაც პარიზის ცნობილ Cafe de la Paix-ში ოფიცინტად მუშაობდა, ვერმახტის ოფიცრებს ემსახურება.

ომი განზე რჩება. მიუხედავად იმისა, რომ მრავალ ცხედართან უნები ჩაულა, ავადმყოფები მტრისმეტად არიან საკუთარი სამყაროთი მოქული და გარეთ მომხდარი მათში შიშსა თუ თანაგრძობას ვერ ინევენს.

ფილმის რეჟისორის თქმით, მისი სურათი რეალურ ფაქტებს ასახავს – ეს აბრელებს მან სტრუქტურის ფაშმ ფსიქიატრიულ კლინიკაში მუშაობის დროს შეიტყო. თავისი ფილმით მას ადამიანებისთვის იმის ჩვენება უნდოდა, რომ ექსტრემალური სიტუაცია საუკეთესო დროა ადამიანის სულისა და ცხოვრების გარდაქმნისთვის.

საქს-სიბოლო

ჩვეულებრივ, აქცენტს პირველ სიტყვაზე, “სექსზე” აკეთებენ ხოლმე. სავსებით ნორმალური და გასაკვირი ამბავია. ამიტომ ხშირად “სექს-სიბოლოს” ყველაზე ლამაზ ქალს უწოდებენ, ან ისეთ ქალს, რომელთან საქმის დაჭერასაც მამაკაცთა დიდი რაოდენობა ისურვებდა. მაგრამ უმჯობესი იქნებოდა, თუ მათ “ლამაზმანებს”, ან “სექს-ბომბებს” ვუწოდებდით, ან რა ვიცი... რადგან “სიბოლო” იმასაც გულისხმობს, რომ ქალი თავისი დროის “სულის” მატარებელია.

ლილიან რასელი

ცების რაოდენობა ძალიან დიდია, არამარტო ამერიკაში, არამედ აფრიკასა და ტაილანდშიც კი. მერლინის ცხოვრებაში უამრავი რამ ხდებოდა: ხან ქარი კაბას უწევდა, ხან ჯარისკაცებთან ჩადიოდა, ხან პრეზიდენტის მისალმელ სიმღერა უმღერა, ისე კანდალურად, რომ აჯობებდა, ჯონ-ფიცჯერალდ კენედისთან იქვე, მთელი მსოფლიოს თვალწინ აეტყვა ველური სექსი. მერლინი ათასგვარ სისულელეს ამბობდა ხოლმე, მაგრამ მისი ციტირება დღემდე ხდება.

ზემოაღნიშნული თვისებები დაკიდვე მრავალი ნერლი-ნერლი ნაკვიითი – და სექს-სიბოლოც მზადდა.

მანამდე

ამერიკას სხვადასხვა ეპოქებში სხვადასხვა სექს-სიბოლოები ჰყავდა. XX საუკუნის დასაწყისი, პირველი მსოფლიო ომის დასრულებამდე: მართალია, აშშ ჯერ მსოფლიო მოუღონათა ეპიცენტრში არ იმყოფება, მაგრამ მათი გავლენა დღითიდღე უფრო საკონკრეტოა. იმხანად ქვეყნის სექს-სიბოლო ლილიან რასელი იყო. სამუნხაროდ, ამჟამად ის მხოლოდ მტატებში თუ ახსოვი, მაგრამ თავის დროზე მისი სახელი ყველას პირზე ეკერა.

მეი ვესტი

ის მომღერალი და მსახიობი იყო. გარეგნულად რასელი საუკუნის დასაწყისის ღია ბარათებზე თუ კანფეტების კოლოფებზე გამოხატულ ქალს ჰგავდა, და 90 მისთვის მკერდის გარემოხორციელების კრია, ნონის აღმნიშვნელი რიცხვი იყო.

ლილიან რასელზე უამრავ ანეკდოტს ჰყვებიდნენ: იმის შესახებ, როგორ უყვარდა ჭამა და ყოველი სადილის შემდეგ ხუთ-ხუთ ულუფა დესერტს როგორ მადით მიირთმევიდა; იმის შესახებ, როგორ ეგონათავი უდიდესი ვარსკვლავი და ამერიკაში მოგზაურობისას სასტუმროებში როგორ სკანდალებს აწყობდა; იმის შესახებ, როგორ “ინციტავდა” ხოლმე რესტორნების დასურულ კაბინებში – და ყველაფერი ამის ფონზე, ის ბრილიანტების თავდახედილი კოლექციონერი იყო.

მას უხარმაზარი ქუდები ეხურა ხოლმე, და ვინაიდან კაბა წელში ნაჭერილი ჰქონდა, კიდევ უფრო შთაბეჭდვადიდ დასატარებდა ისედაც მოზრდილ მკერდს და თეძოებს. რასელის საყვარელი “ჩრდილოვანი” კომერსანტი, უმდიდრესი დაიმონებრენდი იყო – რესტორნებშიც ის დასატარებდა და ბრილიანტებსაც ის სწუქნიდა. აი, ასეთი გოგო იყო ლილიან რასელი.

პირველი მსოფლიო ომის დამ-

მერლინ მონრო

თავრების შემდეგ, მეორის დაწყებამდე, ამერიკის სექს-სიბოლო ასევე მსახიობი და მომღერალი, მეი ვესტი გახდა – პირმძვალის, ფუმფუმა. მეორე მსოფლიო ომის დროს ამერიკული ჯარისკაცები გასაბერ ნავეებს “მეი ვესტებს” უწოდებდნენ.

თავიდან მეი ლილიანს ბაძავდა – ასეთსავე გრძელ კაბებს და ბუმბულელებთან ქუდებსაც ატარებდა. მაგრამ მეი 30-იანების ბიბო შემოხდა, და მემი ვინორ საღამოს კაბების ტარება დაიწყო, ისეთების, ქალს რომ ქეიშის საათს ამსგავსებს. ლილიან რასელის არ იყოს, ბრილიანტი შეისაც ძალიერ უყვარდა, რომელთაც მას ბეგერი, ძალიან ბევრი საყვარელი სწუქნიდა.

შემდეგ

კრისტინა აგილერას კლიბი Dirty სკანდალურად და მეტისმეტად გულწრფელად ითვლება. ვილკამ ის “სტრაიტიზში” დემი მურის თეძოებს ქნევას შეადარა. თავად აგილერამ კი ამ კლიბთან დაკავშირებით მი-

ანა-ნიკოლ სმიტი

ცემულ ინტერვიუში დაუჯერებელი სისულელების როშა დაიწყო: რომ ადამიანმა პოზიტიურად უნდა იზრდოდეს, რომ მას უნდა დაიშინო ადამიანებისთვის მომავლის რწმენის მიცემა უნდა და რომ თავადაც ერთი ჩვეულებრივი გოგოა და მხარდაჭერა უჭირდება. კარგი, რა! სამავალითოდ ცივი და აბსოლუტურად არასექსუალური ამბავია, დაახლოებით იმას ჰგავს, ბრიტნი სპირსმა რომ მახარობელ ვეკლი დაიხვია. სამიწილი უგემოვნობა – ქალწულის და გველი! ერეც პრინც ულიამის ამბავმა გააძარცვა – ბრიტნი ერთხელ მაინც რომ შეპარულიყო სასახლეში, კიდევ მესმის, თორემ ის, რომ ბარში გამოთვრა და მისი ქალწულობა საეჭვოა, აღარავის ალღევენს.

იგივე შეიძლება ჯენიფერ ლოპესის იმზეზეც ითქვას – საჯდომიც მეტისმეტად აქვს გამოძველებული და მისი სასიყვარულო ისტორიებიც არადადაჯერებლად უღერს.

Cowgirl - ანა-ნიკოლი

აი, ანა-ნიკოლ სმიტი კი სულ სხვა ამბავია. მისი ბიოგრაფიის დასაწყისი ამერიკული ოცნების სახე-სტილს ნაწარარლოდ ამსახველად გამოვიყურებო. თვითონ თავად გამოდგება. ვიკი ლინ ჰოვანი დაიბადა 1967

წლის ნოემბერში, ჰიბების “სიყვარულის ზაფხულის” შემდეგ, მაღალი ქალია, სრული, ვინმე ბოროტი იტყოდა, ძროხააო, და მის სამხრეთულ აქცენტს დღემდე არაფერი ეშველა. ახალგაზრდობაში ის დღისით ოფიცინტად მუშაობდა, ღამ-ღამობით კი სტრიპტიზ-ბარებში ცეკვავდა. ის კარტოფილის შემწველს ვაჭყვავ ცოლად, რომელსაც სულ მარტივი სახელი, ბილი სმიტი ერქვა, და თავადაც ვიკი სტრიპტიზ-ბარებში ცეკვავდა. ის კარტოფილის შემწველს ვაჭყვავ ცოლად, რომელსაც სულ მარტივი სახელი, ბილი სმიტი ერქვა, და თავადაც ვიკი სტრიპტიზ-ბარებში ცეკვავდა. ის კარტოფილის შემწველს ვაჭყვავ ცოლად, რომელსაც სულ მარტივი სახელი, ბილი სმიტი ერქვა, და თავადაც ვიკი სტრიპტიზ-ბარებში ცეკვავდა.

წელს მისი ფოტოსურათები უკვე გარეკანებზე იბეჭდებოდა. სარეკლამო კამპანიებისთვის ვიკის სახეული შეუცვალეს – ანა-ნიკოლი აშკარად უკეთ უღერდა.

ანა-ნიკოლი პოლიეფუდშიც აღმოჩნდა, ხან იხდის, ხან – იცვამს, გააჩინა, რამდენიმე იონის ხოლმე. მას პიკა და მოკოლადი უყვარს და თუ “შეუფერა”, 80 კილოგრამსაც აღწევს ხოლმე. გასუქებისთვის “ფლეიბომ” აღიწინა, სამაგიეროდ, ტანსაცმლის ფორმებმა შესთავაზეს, ჩვენი სახე გახლიო. უნდა ითქვას, რომ მანამდე მათ სტანდარტული მოთხოვნები ჰქონდათ ხოლმე – 90X60X90.

ანა-ნიკოლის მეორე ქმარი ტეხასელი მილიარდერი იყო, 80 წელს გადაბიჯებული ჰოვარდ მარშალი. ორწლიანი ერთობლივი ცხოვრების შემდეგ ის გარდაიცვალა, ხოლო დღადარდინებული ანა-ნიკოლი წვეულებად მუშაობდა ერთად და შრომის ვილისთან ერთად აუზში გადაეშვა. დაქვრივების შემდეგ ის მარიხუანას მიეძალა და იმდენი ჭამა, რომ ცენტრზე მძიმე გახდა. როცა 1996 წელს ოსკარების გადაცემაზე გამოცხადდა, საუცხოო სანახავი იყო: ცისფერი კაბაში იჩაქდილი, უფროსად დაბოლოლი, გადღამილი პიმიადით...

რალა ბეგერი ვაგავრძელია. ანა-ნიკოლ სმიტი ნამდვილი სექს-სიბოლოა. ამასი სხეულიც ხელს უწყობს და საქციელიც.

მსჯელობის სტინი

ენ. “გრემფესტი” – ხმის ჩამწერი აკადემიის მიერ ორგანიზებული ღონისძიებების კვირეული, რომელიც “გრემის” ცერემონიალს უძღვის ხონდენი წინ, პარასკევს სტინგის დაჯილდოებით დასრულდა. მომღერალს საკვლელოქმედო მოღვაწეობის გამო გადასცეს საკმაოდ საპატიო პრიზი, რომელსაც შარშან ბონო ფლობდა.

თუმცა, 2003 წელი სტინგისთვის ამ ჯილდოს გარემუც ძალიან მნიშვნელოვანი იყო. მან გამოუშვა მე-14 სოლო-ალბომი, გამოსცა ავტობიოგრაფია, ახლახან კი დაიწყო მსოფლიო ტურნი, მიიღო “გრემის” ორი და “ოსკარის” ორი ნომინაცია.

სანამ გუშინ “გრემის” საღამოზე შონ პოლიან ერთად შეასრულებდა დუეტს, სტინგი მაიაშიმი იმყოფებოდა, ტურნეს დასაწყებად. სწორედ იქ დაუკავშირდა მომღერალს “ესობიეტიტ დრეისის” ჟურნალისტიკა “გრემის” უკონკურენტო გამარჯვებულს გაესაუბრა. ვნახოთ, რას ფიქრობს რეგ მნიშვნელოვან საკითხებზე სტინგი – წლის ყველაზე ქველმოქმედი მუსიკოსი.

მუსიკაზე ვერაფრით შეგადარებ პროცესს, როცა სიმღერებს ჩვეულებრივი ალბომისთვის გწერ. ამ უკანასკნელ შემთხვევაში მე იმას ფიქრობ, განვიციდი და ვამბობ, რაც თავად მსურს. ფილმზე მუშაობისას კი მეტად დაუზრუნველ მივეჯაჭვე პერსონაჟებს, გავითავისე სურათის განწყობა, ავლაპარაკდი იმ ენაზე, რომელზეც გამიწები საუბრობენ. ეს ძალიან საინტერესო პროცესი იყო. თუმცა, რა თქმა უნდა, “ოსკარზე” არ მიფიქრია. თუ კინოაკადემიის ჯილდო ოდესმე მართლა მარგუენს, სამადლობელ სიტყვას წინასწარ არ მოვამზადებ, სპონორურად ვგულს სცენაზე და იმას ვიტყვი, რასაც ვიგრძობო.

რით ამყობს: “მუსიკა, საკვლემოქმედი საქმიანობა – ეს ყველაფერი ჩემთვის ერთმანეთთანაა დაკავშირებული. რა თქმა უნდა, ძალიან მაყავი ვარ იმით, რომ წელს “გრემის” ამ განსაკუთრებული ჯილდო განვმომეცა. თქვენი კარგად იცით, რომ პირადად მე ბევრ რამეში გამომართლა. არადა, არსებობენ მუსიკეები, ნაკლებად იღობიანები, რომელთაც რთული დროების გამოვლა უწევთ. “გრემის” ეს ფონდი სწორედ მათზე ზრუნავს – რეაბილიტაციის საშუალებებით, პროექტების დაფინანსებით, ან სულაც საცხოვრებელი ადგილის გადაცემით.

იღბალი: “არ ვიცი, როგორ მოხდა

სტინგი

ეს. შეიძლება თავიდან გამომართლა, შემდეგ კი ჭკუაც აღმომაჩნდა. ყოველთვის ვეცდები, მრავალფეროვანი ვყოფილიყავი, თავისუფლება მეპოვა; ეს უმდივი ძიების ოსტატობა ისეთ რანგში ამყვავს, რომ როცა სტინგის წინაწარა გამოვიღოდა, არავის სცოდნოდა, როგორ იქნებოდა ის.”

მკორ და მაკოსსამყარო: მისი მე-14 ალბომი Sacred Love ერთაში ომის დაწყებამდე ცოტა ხნით ადრე იწერებოდა. საინტერესოა, აისახა თუ არა ის განწიობა, რომელიც იმხანად მსოფლიოში სუფევდა სტინგის ალბომში; ანუ გაუზავდა თუ არა სტინგის პირად განცდებს უფრო მასშტაბური, მსოფლიო მოვლენები? “ადამიანური ურთიერთობები ხშირად მინიატურული ვერსიია იმისა, რაც ყველაფერი ჩემთვის ერთმანეთთანაა დაკავშირებული. რა თქმა უნდა, ძალიან მაყავი ვარ იმით, რომ წელს “გრემის” ამ განსაკუთრებული ჯილდო განვმომეცა. თქვენი კარგად იცით, რომ პირადად მე ბევრ რამეში გამომართლა. არადა, არსებობენ მუსიკეები, ნაკლებად იღობიანები, რომელთაც რთული დროების გამოვლა უწევთ. “გრემის” ეს ფონდი სწორედ მათზე ზრუნავს – რეაბილიტაციის საშუალებებით, პროექტების დაფინანსებით, ან სულაც საცხოვრებელი ადგილის გადაცემით.

ის, რაც 25 წლამდე იყო: სტინგმა თავისი ავტობიოგრაფია “დამსხვრე-

ული მუსიკა” იმ ეპიზოდით დასრულა, როცა მისი ჯგუფი “ფოლისი” პოპულარობას იხვეჭს. “ამ ამბის უნდა იმით გამოვხატე, რომ მის შესახებ არავინ არაფერი იცის. მე ვარ ამ მოვლენების ერთადერთი წყარო. ჩემი კარიერის შესახებ ბევრჯერ შეიძლება წაიკითხოთ – ჟურნალების ძველ ნომერებში ანდა იმ ბიოგრაფიებში, რომლებიც ჩემთვის სრულიად უცნობმა ადამიანებმა დაწერეს ჩემზე. მე კი მინდოდა, მომეთხროთ, თუ როგორ იქცა ერთი ჩვეულებრივი ჩრდილიონგლისელი ადამიანი სტინგად – ცნობილი სახედ, წარმატებულ მუსიკოსად.

ნიგნი-თერაპია: “წერა იმიტომ დავიწყე, რომ მივხვდი, ამ პროცესს სამკურნალო თვისებები ეწებოდა. ამოვატივტივებდი წარსულიდან ერთ ძველ ამბავს და მას ათი სხვა მოყვება გადავხედი, იმ ათს კიდევ ათი... ბოლოს მივხვდი, რომ თურმე ადამიანს არაფერი ავიწყდება. მტკივნეულია თუ სასიხარულო – არაფერი არ ქრება. მეხსიერება ყველაფერს ინახავს.

კარიერა: “მეშინია თუ არა კარიერის დასრულების? მგონი არა. დღეს დილასაც რომ დამთავრდეს ყველაფერი, არ დავინუნსუნებდი... ვაჩერებ მას ისედაც არასდროს ვაპირებ – სიცოცხლის ბოლოდღე უნდა ვიძინო. წარმატებებს კი... მარადიულ წარმატებაზე კი ფსონი არასოდეს დამიბია.

ნათიარი ღაბილი

კიდევ ერთი ლეგენდა ნავიდა

სულ ცოტა ხნის წინათ საქართველომ ზურაბ საკანდელიძე დაკარგა. სწორედ იმ დღეებში დაუკავებ...

ქორეიასაც დაკარგავდა... შაბათს, გამთენიისას 55 წლის ასაკში მიხეილ ქორქია გარდაიცვალა.

ქართული კალათბურთის ორი ლეგენდა - მიხეილ ქორქია და ზურაბ საკანდელიძე

სიკეთის გამცემი, რომელიც საპასუხოდ არასდროს არაფერს ელოდა. სიმართლის თქმელი, რაც დღეს იშვიათობაა.

საქართველოს პროფესიული ფეხბურთის ლიგის თანამშრომლები.

TV-სპორტი

ორშაბათი. 9 თებერვალი

HTB+ФУТБОЛ 07:00 NBA TV. NBA-ს ლეგენდები: არნოლდ აუერბაზი...

ულ კრიეზი 17:45 "NH- პლუს" 18:00 ჰოკეი ბურთით. მსოფლიო ჩემპიონატი...

სანდრო ნავერინი "დიდი სლემის" პირველი ტურნირის დამთავრების შემდეგ დაიწყო "დევისის თასის" გათამაშება...

მივდივარ, რათა ახალი ერა დაიწყოს!

გიზა ბარასაშვილი

წავიდა, რათა სხვებისთვის გზა გაეხსნა. წავიდა, რათა ახალი ერა დაიწყებულყო. არადა, ერთნი მისგან ამგვარ განცხადებას...

2003 წლის მარტში ვლადიმირ კლიჩკოს ძღვეის შემდეგ სამხრეთაფრიკელი სუპერმძიმეწონოსანი რინგზე არავის უხილავს.

ლუისი ჩემპიონად დარჩა

ლიონ დოლარად ხელში ჩაიგდო ბრიტანელის საკუთრებაში არსებული ფედერაციის საჩემპიონო...

კინების წინ, ორი კვირით ადრე, ჯონსონმა ვარჯიშისას ტრავმა მიიღო. აშკარა გახდა, რომ ლუისს უკან დასახვევი გზა მოჭრილი ჰქონდა.

რკვევი კი ის იყო, ლუისის ისე უნდოდა თუ არა რინგზე ყოფნა. ბოლოს, როგორც იქნა, ლუისმაც ამოიღებდა: მე წავედიო.

როგორღი

ავსტრალიელები შვედებზე გააოგნეს!

სანდრო ნავერინი

"დიდი სლემის" პირველი ტურნირის დამთავრების შემდეგ დაიწყო "დევისის თასის" გათამაშება...

შესაძლოა როდღი და ბიორკმანი ერთმანეთს შეხვდნენ

შესაძლოა როდღი და ბიორკმანი ერთმანეთს შეხვდნენ

დღეს კონკრეტულად ავსტრალიისა და შვედების დაპირისპირებაზე ვისაუბრებთ. მოგვხსენებთ, ავსტრალიის ნაკრები "დევისის თასის" მოქმედი ჩემპიონია.

...თუმცა, ავსტრალიელები, რომლებმაც უკანასკნელი ხუთი წლის განმავლობაში ოთხჯერ მიაღწიეს ფინალამდე, შვედებმა პირველივე რაუნდში გამოთიშეს გათამაშებას.

და იონას ბიორკმანს შორის გაიმართა. შეეძმა ბიორკმანმა შეეწინააღმდეგა ნავერინს და ფედერაციის მხარეზე დაატოვებინა "დევისის თასის" გათამაშება.

ზე გასვლა მოახერხეს ამერიკელებმა, სადაც ისინი სწორედ შვედების ნაკრებს დაუპირისპირდებიან. ამერიკელებმა ავსტრიის ნაკრები დაამარცხეს ანგარიშით 3:0.

ბურთელი გახდა. რომ არ გამხდარიყო, ისედაც ყველამ კარგად ვიცით მისი შესაძლებლობები. მასთან ერთად არის კიდევ ერთი ახალგაზრდა პერსპექტიული ჩოგბურთელი...

Large graphic with text 'საქართველო' and 'შეიძინეთ გაერთიანებული მოიგეთ!' and other promotional text.

"საოქტაბრო ბიულეტენი"-ს 7 თებერვალი №45 ბათუმის სხრილი

პოლომონ N	000002	1,5	003041	3,5	005663	2,0	008639	1,5	011381	1,5	014054	1,5	017195	2,0	020137	1,5	022566	3,5	025458	2,0	027873	4,5	030560	4,0	033360	2,0	035879	7,0	038632	1,5	041177	1,5
მომავალი (თხზა)	000014	3,0	003083	2,0	005702	2,0	008644	1,0	011389	4,5	014056	1,5	017197	1,0	020149	1,5	022591	2,0	025467	4,0	027881	1,5	030566	3,5	033371	2,5	035885	4,0	038637	1,5	041206	1,5
პოლომონ N	000017	1,5	003142	1,5	005721	1,5	008665	3,0	011393	7,0	014096	3,0	017212	1,0	020157	2,0	022621	1,0	025476	1,5	027886	2,0	030578	2,5	033387	1,0	035891	7,0	038640	4,0	041209	4,0
მომავალი (თხზა)	000028	6,0	003144	1,0	005726	2,5	008699	9,0	011395	1,5	014099	2,5	017222	2,0	020171	1,0	022636	2,0	025484	4,0	027898	2,5	030582	9,0	033394	1,5	035955	3,5	038671	1,5	041210	1,5
პოლომონ N	000032	1,0	003195	3,0	005736	1,0	008723	1,5	011409	1,5	014133	2,0	017223	2,0	020187	1,5	022668	1,5	025487	1,5	027943	1,5	030623	1,0	033403	1,5	035978	7,0	038681	1,0	041212	1,0
მომავალი (თხზა)	000059	2,5	003231	2,0	005776	1,0	008734	2,0	011425	1,5	014177	3,0	017235	1,0	020198	1,5	022713	1,5	025488	1,5	027946	1,5	030650	1,5	033416	1,5	035988	1,0	038695	1,5	041218	2,5
პოლომონ N	000070	1,0	003257	1,5	005805	1,0	008753	6,0	011444	1,5	014179	2,0	017239	1,0	020206	1,5	022715	1,5	025500	1,5	027982	1,0	030686	1,5	033460	2,5	036013	3,5	038710	1,5	041287	2,5
მომავალი (თხზა)	000071	2,5	003265	2,0	005814	1,0	008770	1,0	011476	1,0	014199	1,0	017291	1,0	020235	1,5	022757	1,5	025506	1,5	028000	1,5	030690	2,0	033466	2,0	036021	2,5	038724	8,0	041293	6,0
პოლომონ N	000074	1,0	003269	1,0	005817	1,0	008777	1,5	011503	2,0	014256	9,0	017300	8,0	020236	1,0	022761	6,0	025518	7,0	028006	3,0	030696	5,0	033470	1,0	036023	4,0	038729	1,5	041299	3,5
მომავალი (თხზა)	000078	12,5	003270	3,0	005847	5,0	008825	1,0	011510	5,0	014295	3,0	017308	1,5	020250	1,5	022773	1,5	025521	1,5	028006	1,5	030710	1,5	033485	2,0	036033	1,0	038734	1,0	041318	1,0
პოლომონ N	000087	1,5	003273	1,0	005850	1,5	008830	3,0	011517	4,0	014370	1,5	017309	1,0	020287	1,5	022795	2,0	025532	1,5	028007	2,5	030727	1,5	033496	2,5	036069	1,5	038736	30,0	041325	1,0
მომავალი (თხზა)	000110	1,5	003277	2,0	005961	4,5	008834	2,5	011522	2,0	014377	1,5	017346	2,5	020294	1,5	022829	1,5	025553	1,5	028008	7,0	030728	2,0	033500	1,5	036103	1,5	038756	1,5	041349	1,5
პოლომონ N	000127	1,5	003304	2,0	005962	1,0	008846	1,5	011530	1,0	014400	1,0	017359	8,0	020310	1,5	022836	1,5	025557	1,0	028007	1,5	030737	1,5	033535	2,0	036113	1,0	038764	1,0	041361	2,0
მომავალი (თხზა)	000136	5,0	003307	2,0	005963	1,5	008860	1,5	011534	3,5	014452	1,0	017364	4,0	020318	2,5	022839	3,0	025559	2,0	028007	2,5	030739	1,5	033551	1,5	036150	1,5	038786	1,5	041364	1,0
პოლომონ N	000142	3,5	003319	2,0	005980	3,5	008865	4,0	011539	1,5	014457	2,0	017372	2,5	020329	1,0	022858	1,5	025560	3,0	028008	2,0	030758	1,5	033577	3,0	036160	2,0	038808	1,5	041377	2,0
მომავალი (თხზა)	000144	4,5	003323	4,5	006020	4,5	008899	1,5	011543	1,0	014459	7,0	017375	1,0	020337	4,0	022863	2,0	025564	2,5	028009	1,5	030764	2,0	033584	2,0	036161	4,0	038826	2,5	041378	3,5
პოლომონ N	000146	1,5	003348	1,5	006036	1,0	008904	1,0	011561	1,0	014494	1,0	017390	2,5	020345	3,5	022878	2,0	025581	1,0	028137	2,0	030796	2,0	033642	7,0	036164	2,0	038841	2,0	041447	2,0
მომავალი (თხზა)	000174	1,0	003352	2,5	006047	1,0	008914	1,0	011565	1,5	014498	1,0	017435	2,0	020350	3,5	022888	7,0	025586	3,0	028147	6,0	030799	6,0	033643	4,5	036191	1,0	038859	6,0	041456	2,0
პოლომონ N	000194	1,5	003360	4,5	006074	3,5	008923	5,0	011592	3,0	014507	1,0	017446	2,0	020358	3,5	022890	1,0	025587	3,5	028152	1,0	030864	1,0	033645	1,5	036192	2,5	038873	1,5	041485	1,0
მომავალი (თხზა)	000195	2,0	003406	1,0	006089	7,0	008927	1,5	011596	1,5	014511	1,5	017455	5,0	020360	1,5	022914	2,5	025594	1,5	028160	1,5	030854	3,0	033731	1,5	036223	3,0	038876	2,0	041492	2,0
პოლომონ N	000196	2,5	003445	1,0	006091	2,0	008961	1,5	011609	1,5	014522	1,5	017468	3,0	020395	2,5	022928	4,0	025592	1,5	028173	3,0	030864	1,5	033740	1,5	036231	3,0	038885	9,0	041495	3,0
მომავალი (თხზა)	000219	2,0	003458	1,0	006105	4,0	008988	4,0	011610	1,0	014526	1,0	017474	4,0	020400	2,0	022947	2,5	025594	1,5	028194	2,0	030898	2,5	033753	3,0	036248	1,0	038908	3,0	041502	1,5
პოლომონ N	000224	6,0	003493	12,5	006116	2,5	008994	2,0	011619	7,0	014529	35,0	017475	2,0	020427	1,0	022951	2,5	025599	3,0	028213	1,5	030913	1,5	033775	2,0	036255	4,5	038968	3,0	041521	2,0
მომავალი (თხზა)	000236	2,5	003518	1,5	006122	2,5	009000	2,5	011627	1,0	014535	2,0	017486	4,0	020437	3,0	022953	2,0	025602	2,5	028215	1,0	030945	1,0	033788	1,0	036255	4,0	038989	7,0	041542	2,0
პოლომონ N	000242	2,0	003574	3,0	006130	3,5	009009	8,0	011677	8,0	014536	2,5	017488	2,0	020466	2,5	022972	2,5	025603	2,5	028236	2,0	030953	6,0	033794	1,5	036234	1,5	038996	1,5	041550	2,0
მომავალი (თხზა)	000270	5,0	003578	2,5	006140	1,5	009069	2,5	011678	1,0	014555	2,0	017503	3,0	020476	1,5	022986	2,0	025606	1,5	028238	1,5	030964	2,0	033801	2,0	036235	1,0	039000	1,5	041570	1,5
პოლომონ N	000271	1,5	003586	1,0	006142	3,0	009083	1,5	011694	1,0	014565	2,0	017513	1,0	020519	2,0	023000	2,5	025800	4,5	028301	2,0	030972	1,5	033803	1,0	036239	1,0	039010	1,0	041584	2,0
მომავალი (თხზა)	000272	2,5	003603	2,0	006144	2,5	009101	2,5	011703	1,5	014569	1,5	017526	1,0	020529	1,0	023016	1,5	025802	2,0	028331	2,0	030982	1,5	033807	1,5	036240	1,5	039013	2,5	041595	3,5
პოლომონ N	000311	2,5	003605	1,5	006146	2,5	009133	2,5	011707	1,5	014572	1,0	017545	2,0	020531	1,0	023044	7,0	025810	1,5	028365	8,0	031019	2,0	033812	4,5	036241	4,0	039022	2,0	041636	2,0
მომავალი (თხზა)	000313	2,0	003608	4,0	006148	1,0	009156	1,5	011700	4,5	014574	1,0	017551	1,0	020532	8,0	023051	1,0	025818	1,5	028370	4,0	031030	2,0	033822	1,0	036245	1,0	039029	1,0	041671	2,5
პოლომონ N	000314	1,0	003611	2,5	006150	1,0	009171	1,0	011705	1,0	014576	5,0	017554	2,0	020533	2,0	023059	1,0	025820	2,0	028380	2,0	031035	3,5	033823	3,5	036246	1,5	039031	1,0	041677	1,5
მომავალი (თხზა)	000389	1,5	003626	15,0	006168	3,0	009186	1,5	011709	1,0	014579	3,5	017578	3,5	020541	1,5	023096	1,5	025821	1,5	028391	1,5	031042	1,5	033829	1,5	036247	1,5	039036	1,5	041712	3,0
პოლომონ N	000400	4,5	003638	1,5	006187	1,0	009190	1,5	011801	8,0	014706	5,0	017628	2,5	020548	2,0	023119	1,5	025836	1,0	028394	3,0	031049	4,0	033825	2,0	036248	1,5	039043	5,0	041713	1,0
მომავალი (თხზა)	000427	1,5	003644	1,5	006211	1,0	009191	1,5	011812	1,5	014715	1,5	017637	1,0	020573	4,0	023121	2,5	025849	1,5	028400	1,5	031056	1,5	033828	1,5	036249	1,5	039055	2,0	041729	1,5
პოლომონ N	000435	1,0	003655	1,0	006214	2,0	009198	1,5	011825	2,5	014751	1,5	017641	3,0	020578	2,0	023159	2,5	025857	1,5	028402	2,0	031063	1,5	033845	1,5	036249	1,0	039073	1,5	041752	1,0
მომავალი (თხზა)	000470	1,0	003665	1,5	006255	1,0	009202	1,5	011836	2,0	014752	1,5	017643	1,0	020588	1,5	023172	2,0	025904	1,5	028404	6,0	031064	1,5	033873	1,0	036256	1,0	039085	1,5	041780	1,5
პოლომონ N	000516	7,0	003673	1,5	006287	1,0	009206	2,0	011845	2,0	014753	3,0	017648	2,0	020599	1,5	023188	2,0	025904	1,5	028413	2,5	031066	2,0	033889	1,0	036257	1,0	039100	1,0	041801	2,0
მომავალი (თხზა)	000540	1,0	003678	1,5	006288	2,0	009208	1,0	011851	1,5	014754	3,0	017652	7,0	020615	1,5	023193	2,0	02595													

Table with 10 columns: ID, Age, Sex, Education, Employment, Income, etc. The table contains a large volume of data points for each demographic category.

Table with multiple columns containing numerical data, likely a financial or statistical report. Columns include various categories and values.

ჯეპკოტის არგამთავრების შემთხვევაში პირველ შევსებულ ბარათს სვლის კოეფიციენტიან ერთად შესაბამისად 25 000 კოეფიციენტი დაბატება.

სტუდიაში დასწრების უფლება მოიგებს შემდეგმა ბარათებმა

ბარათების მფლობელებს, რომლებიც მოიგებენ სტუდიაში დასწრების უფლებას გადაეცემათ 100 კოეფიციენტის შესაბამისი სავალდებულო პერიდი

Table with 6 columns: 001618, 017344, 034107, 128001, 151251, 160057

ბათუმის მთავრობის მიმდინარეობა

ბათუმის მთავრობის მიმდინარეობა

Table with 4 columns: სვლის ნომერი, ამოღებული კომპიუტერი, მიმდინარეობის რაოდენობა, კოეფიციენტი. Contains numerical data for various categories.

ქალაქ ქუთაისში შემოქმედებული შენობის მშენებლობის პროექტი და ახალი სასაზღვრო მოედანი შეიქმნა.

ჯეპკოტის ბათუმის მთავრობის დასახელებით

მინიმუმ 38 სვლის რაოდენობით გამოყენებულ კოეფიციენტს დაბატება 17 000.

Table with 4 columns: სვლა, კოეფიციენტი, სვლა, კოეფიციენტი. Contains numerical data for various categories.

ბათუმის მთავრობის მიმდინარეობის პროექტი და ახალი სასაზღვრო მოედანი შეიქმნა. 1. ორგანიზაციის მიერ ნინანარაშვილის (შპს) სხვადასხვა ფაზის ბარათი, რომლის შექმნა...

